

รายงานของผู้สอบบัญชีและงบการเงิน

บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562

รายงานของผู้สอบบัญชี

เสนอ ผู้ถือหุ้นบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)

ความเห็น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบงบการเงินรวมของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย (กลุ่มบริษัท) และงบการเงินเฉพาะบริษัทของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) (บริษัท) ซึ่งประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงินรวมและงบแสดงฐานะการเงินเฉพาะบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมและงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จเฉพาะบริษัท งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นรวม และงบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นเฉพาะบริษัท และงบกระแสเงินสดรวมและงบกระแสเงินสดเฉพาะบริษัท สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน และหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมและหมายเหตุประกอบงบการเงินเฉพาะบริษัท รวมถึงสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเห็นว่า งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะบริษัทข้างต้นนี้ แสดงฐานะการเงินรวมของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย และฐานะการเงินเฉพาะบริษัทของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 ผลการดำเนินงานรวมและผลการดำเนินงานเฉพาะบริษัท และกระแสเงินสดรวมและกระแสเงินสดเฉพาะบริษัท สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันโดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

เกณฑ์ในการแสดงความเห็น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติงานตรวจสอบตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินและมาตรฐานการสอบบัญชี ความรับผิดชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้กล่าวไว้ในวรรค ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะบริษัทในรายงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีความเป็นอิสระจากกลุ่มบริษัทและบริษัท ตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินที่กำหนดโดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและข้อกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชี ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะบริษัท และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติตามความรับผิดชอบด้านจรรยาบรรณอื่น ๆ ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินและข้อกำหนดจรรยาบรรณเหล่านี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้รับเพียงพอ และเหมาะสม เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบคือเรื่องต่าง ๆ ที่มีนัยสำคัญที่สุดตามดุลยพินิจของผู้ประกอบวิชาชีพของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินในการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะบริษัทสำหรับงวดปัจจุบัน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้นำเรื่องเหล่านี้มาพิจารณาในบริบทของการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะบริษัทโดยรวมและในการแสดงความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ทั้งนี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไม่ได้แสดงความเห็นแยกต่างหากสำหรับเรื่องเหล่านี้

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ ดังนี้

สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

ตามหมายเหตุประกอบงบการเงิน ข้อ 8.10.1 สินทรัพย์และหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี ที่แสดงรายการสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีในงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 จำนวน 9,542.73 ล้านบาท และ 9,526.91 ล้านบาท ตามลำดับ บริษัทต้องทบทวนมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี ณ ทุกสิ้นรอบระยะเวลารายงาน และจะทำการปรับมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีเมื่อพบว่ามีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่บริษัทจะไม่มีกำไรทางภาษีเพียงพอในการนำสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีที่ได้บันทึกไว้มาใช้ประโยชน์ทั้งหมดหรือบางส่วน ซึ่งผู้บริหารได้จัดทำประมาณการผลการดำเนินงานในอนาคต เพื่อพิจารณาว่าบริษัทจะมีกำไรทางภาษีเพียงพอที่บริษัทจะมีโอกาสได้ใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีเพียงใด ตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ข้อ 5.16 ภาษีเงินได้ และข้อ 8.36 ประมาณการผลการดำเนินงาน

การประมาณการผลการดำเนินงานในอนาคตผู้บริหารต้องใช้ดุลยพินิจค่อนข้างมากในเรื่องการพยากรณ์การเติบโตของรายได้และกำไรที่จะเกิดขึ้น รวมทั้งขึ้นอยู่กับข้อสมมติฐานที่ถูกกระทบโดยสภาพเศรษฐกิจโลกหรือตลาดทั่วโลกในอนาคต โดยเฉพาะการประมาณการที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีที่ผู้บริหารต้องใช้ดุลยพินิจอย่างมากในการพยากรณ์และการตั้งสมมติฐานถึงเรื่องในอนาคต ในปีนี้บริษัทยังมีผลการดำเนินงานขาดทุน ทำให้เกิดความเสี่ยงเรื่องการพยากรณ์ความสามารถของการทำกำไรในอนาคต จึงเป็นเรื่องที่มีนัยสำคัญต่อการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ใช้วิธีการตรวจสอบที่สำคัญ ดังนี้

1. ประเมินความสมเหตุสมผลในการพยากรณ์การเติบโตของรายได้ ค่าใช้จ่ายและกำไรทางบัญชีและกำไรทางภาษีในอนาคต โดยการตรวจสอบเอกสารและสอบถามผู้บริหารเกี่ยวกับข้อสมมติฐานที่นำมาใช้
2. ประเมินและตรวจสอบหลักฐานที่ผู้บริหารใช้ในการตั้งสมมติฐานโดยเฉพาะการเติบโตของรายได้จากการขนส่งที่มาจากปัจจัยราคาบัตรโดยสารและจำนวนผู้โดยสาร เปรียบเทียบกับอุตสาหกรรมการบินสถิติในอดีต งบประมาณประจำปี แผนกลยุทธ์ด้านการดำเนินงานและการตลาดในอนาคตของบริษัท รวมทั้งแผนการลดค่าใช้จ่าย

3. ตรวจสอบแผนการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีให้สอดคล้องกันกับช่วงเวลาที่จะได้ใช้ประโยชน์ เพื่อพิจารณาโอกาสที่จะได้ใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี โดยพิจารณากำไรหรือขาดทุนทางภาษีที่เกิดจากส่วนที่ได้รับสิทธิประโยชน์ในบัตรส่งเสริมการลงทุนของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนและส่วนที่ไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ในบัตรส่งเสริมการลงทุนฯ ที่จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในอนาคต

4. พิจารณาความสมเหตุสมผลของจำนวนสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีที่บริษัทบันทึกบัญชี โดยพิจารณาถึงความเป็นไปได้ว่าบริษัทจะมีกำไรเพื่อเสียภาษีในอนาคตเพียงพอที่จะใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

5. พิจารณาถึงความเพียงพอของการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ข้อมูลและเหตุการณ์ที่เน้น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินขอให้สังเกตหมายเหตุประกอบงบการเงิน ดังนี้

1. ข้อ 4 เรื่อง การแก้ไขข้อผิดพลาดที่ไม่มีสาระสำคัญของงวดก่อนๆ ซึ่งได้อธิบายถึงการแก้ไขข้อผิดพลาดดังกล่าวและการรับรู้รายการในงบการเงินงวดบัญชีปีปัจจุบัน

2. ข้อ 6 เรื่อง การนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับใหม่มาใช้ บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย ได้นำมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า ซึ่งมีผลบังคับใช้สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2562 มาถือปฏิบัติ โดยกลุ่มบริษัท และบริษัทเลือกใช้วิธีรับรู้ผลกระทบสะสมย้อนหลังปรับกับกำไรสะสมต้นงวดของงวดปัจจุบัน

3. ข้อ 7 เรื่อง การดำเนินงานตามแผนฟื้นฟู ซึ่งอธิบายเกี่ยวกับกลยุทธ์หลักของการดำเนินงานตามแผนฟื้นฟูสำหรับปี 2562 และบริษัทอยู่ระหว่างการจัดทำแผนฟื้นฟูธุรกิจ ปี 2563 - 2567 เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาธุรกิจของบริษัท

4. ข้อ 8.13 เรื่อง การบริหารสภาพคล่อง ซึ่งอธิบายเกี่ยวกับการจัดหาเงินทุนเพื่อใช้ในการดำเนินงานในปี 2562 และการจัดทำงบประมาณการกระแสเงินสดปี 2563

5. ข้อ 8.23 เรื่อง การโอนชดเชยผลขาดทุนสะสม ซึ่งอธิบายเกี่ยวกับการโอนสำรองตามกฎหมาย และสำรองส่วนล้ามูลค่าหุ้นของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) เพื่อชดเชยผลขาดทุนสะสม

ทั้งนี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมิได้แสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขในเรื่องนี้

ข้อมูลอื่น

ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบต่อข้อมูลอื่น ข้อมูลอื่นประกอบด้วยข้อมูลซึ่งรวมอยู่ในรายงานประจำปี แต่ไม่รวมถึงงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะบริษัท และรายงานของผู้สอบบัญชีที่อยู่ในรายงานประจำปีนั้น ซึ่งผู้บริหารจะจัดเตรียมรายงานประจำปีให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภายหลังวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีนี้

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต่องบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะบริษัท ไม่ครอบคลุมถึงข้อมูลอื่นและสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไม่ได้ให้ความเชื่อมั่นต่อข้อมูลอื่น

ความรับผิดชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะบริษัท คือ การอ่านและพิจารณาว่าข้อมูลอื่นมีความขัดแย้งที่มีสาระสำคัญกับงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะบริษัทหรือกับความรู้ที่ได้รับจากการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หรือปรากฏว่าข้อมูลอื่นมีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่

เมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้อ่านรายงานประจำปี หากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินสรุปได้ว่าการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องสื่อสารเรื่องดังกล่าวกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล

ความรับผิดชอบของผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลต่องบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะบริษัท

ผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำและนำเสนองบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะบริษัท เหล่านี้โดยถูกต้องตามที่ควรตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน และรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในที่ผู้บริหารพิจารณาว่าจำเป็นเพื่อให้สามารถจัดทำงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะบริษัทที่ปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด

ในการจัดทำงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะบริษัท ผู้บริหารรับผิดชอบในการประเมินความสามารถของกลุ่มบริษัทและของบริษัทในการดำเนินงานต่อเนื่อง เปิดเผยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่อเนื่องตามความเหมาะสม และการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่อง เว้นแต่ผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะเลิกกลุ่มบริษัทและเลิกบริษัท หรือหยุดดำเนินงาน หรือไม่สามารถดำเนินงานต่อเนื่องต่อไปได้

ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลมีหน้าที่ในการกำกับดูแลกระบวนการในการจัดทำรายงานทางการเงินของกลุ่มบริษัทและของบริษัท

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะบริษัท

การตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่างบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะบริษัทโดยรวมปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด และเสนอรายงานของผู้สอบบัญชีซึ่งรวมความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินอยู่ด้วย ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลคือ ความเชื่อมั่นในระดับสูงแต่ไม่ได้เป็นการรับประกันว่าการปฏิบัติตามตรวจสอบตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินและมาตรฐานการสอบบัญชีจะสามารถตรวจพบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่มีอยู่ได้เสมอไป ข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอาจเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาดและถือว่ามีสาระสำคัญเมื่อคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่ารายการที่ขัดต่อข้อเท็จจริงแต่ละรายการหรือทุกรายการรวมกันจะมีผลต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะบริษัทจากการใช้งบการเงินเหล่านี้

ในการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินและมาตรฐานการสอบบัญชี สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ใช้ดุลยพินิจและการสังเกตและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพตลอดการตรวจสอบ การปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินรวมถึง

- ระบุและประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะบริษัทไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด ออกแบบและปฏิบัติตามตามวิธีการตรวจสอบเพื่อตอบสนองต่อความเสี่ยงเหล่านั้น และได้หลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสมเพื่อเป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ความเสี่ยงที่ไม่พบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญซึ่งเป็นผลมาจากการทุจริตจะสูงกว่าความเสี่ยงที่เกิดจากข้อผิดพลาด เนื่องจากการทุจริตอาจเกี่ยวกับการสมรู้ร่วมคิด การปลอมแปลงเอกสารหลักฐาน การตั้งใจละเว้นการแสดงผล การแสดงผลที่ไม่ตรงตามข้อเท็จจริงหรือการแทรกแซงการควบคุมภายใน
- ทำความเข้าใจในระบบการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ เพื่อออกแบบวิธีการตรวจสอบที่เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสดงความเห็นต่อความมีประสิทธิภาพการควบคุมภายในของกลุ่มบริษัทและของบริษัท
- ประเมินความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่ผู้บริหารใช้และความสมเหตุสมผลของประมาณการทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องซึ่งจัดทำขึ้นโดยผู้บริหาร
- สรุปเกี่ยวกับความเหมาะสมของการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องของผู้บริหาร และจากหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับ สรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญที่เกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่อาจเป็นเหตุให้เกิดข้อสงสัยอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถของกลุ่มบริษัทและของบริษัทในการดำเนินงานต่อเนื่องหรือไม่ ถ้าสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ข้อสรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องกล่าวไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยให้ข้อสังเกตถึงการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะบริษัทที่เกี่ยวข้อง หรือถ้าการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวไม่เพียงพอ ความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะเปลี่ยนแปลงไป ข้อสรุปของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินขึ้นอยู่กับหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับจนถึงวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์หรือสถานการณ์ในอนาคตอาจเป็นเหตุให้กลุ่มบริษัทหรือบริษัทต้องหยุดการดำเนินงานต่อเนื่อง
- ประเมินการนำเสนอโครงสร้างและเนื้อหาของงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะบริษัทโดยรวม รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลว่างบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะบริษัทแสดงรายการและเหตุการณ์ในรูปแบบที่ทำให้มีการนำเสนอข้อมูลโดยถูกต้องตามที่ควรหรือไม่

- ได้รับหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอเกี่ยวกับข้อมูลทางการเงินของบริษัทภายในกลุ่มหรือกิจกรรมทางธุรกิจภายในกลุ่มบริษัท เพื่อแสดงความเห็นต่องบการเงินรวม สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินรับผิดชอบต่อการกำหนดแนวทาง การควบคุมดูแล และการปฏิบัติงานตรวจสอบกลุ่มบริษัท สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้รับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียวต่อความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้สื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลในเรื่องต่าง ๆ ที่สำคัญซึ่งรวมถึงขอบเขตและช่วงเวลาของการตรวจสอบตามที่ได้วางแผนไว้ ประเด็นที่มีนัยสำคัญที่พบจากการตรวจสอบรวมถึงข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญในระบบการควบคุมภายในหากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้พบในระหว่างการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ให้คำรับรองแก่ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลว่าสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินและข้อกำหนดจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอิสระและได้สื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทั้งหมดตลอดจนเรื่องอื่นซึ่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเชื่อว่ามีเหตุผลที่บุคคลภายนอกอาจพิจารณาว่ากระทบต่อความเป็นอิสระของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินและมาตรการที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินใช้เพื่อป้องกันไม่ให้อำนาจการตรวจเงินแผ่นดินขาดความเป็นอิสระ

จากเรื่อง que สื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้พิจารณาเรื่องต่าง ๆ ที่มีนัยสำคัญที่สุดในการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะบริษัทในงวดปัจจุบัน และกำหนดเป็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้อธิบายเรื่องเหล่านี้ในรายงานของผู้สอบบัญชีเว้นแต่กฎหมายหรือข้อบังคับไม่ให้เปิดเผยต่อสาธารณะเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว หรือในสถานการณ์ที่ยากที่จะเกิดขึ้นสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินพิจารณาว่าไม่ควรสื่อสารเรื่องดังกล่าวในรายงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เพราะการกระทำดังกล่าวสามารถคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่าจะมีผลกระทบในทางลบมากกว่าผลประโยชน์ต่อส่วนได้เสียสาธารณะจากการสื่อสารดังกล่าว

(นางภัทรา ไชว์ศรี)

รองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

(นางสาวบรรลูน ศิริสิงห์สังข์)

ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบการเงินและบริหารพัสดุที่ 11

บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562

หน่วย : บาท

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท		
	2562	2561	2562	2561	
สินทรัพย์					
สินทรัพย์หมุนเวียน					
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	8.1	21,663,207,227	13,691,848,724	20,873,087,866	12,523,360,617
เงินลงทุนชั่วคราว		38,836	38,264	-	-
ลูกหนี้การค้า	8.2	9,181,900,902	10,394,067,903	8,364,155,497	9,705,911,027
ค่าใช้จ่ายล่วงหน้าและเงินมัดจำ	8.37	1,957,773,620	1,901,473,890	2,175,663,652	2,108,715,826
สินค้าและพัสดุคงเหลือ	8.3	4,696,671,103	4,947,017,527	4,655,962,418	4,901,658,139
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	8.4	12,011,681,033	12,702,976,136	17,830,225,716	20,535,369,827
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขาย	8.5	22,854,424	490,157,613	22,854,424	490,157,613
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		49,534,127,145	44,127,580,057	53,921,949,573	50,265,173,049
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน					
เงินลงทุนในบริษัทร่วม	8.6.1	2,100,845,364	2,299,713,942	1,234,106,581	1,234,106,581
เงินลงทุนในบริษัทย่อย	8.6.1	-	-	1,810,209,913	1,810,209,913
เงินลงทุนระยะยาวอื่น	8.6.2	64,064,849	69,002,222	60,830,049	66,017,122
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	8.8	167,117,563,340	179,598,685,050	167,084,330,970	179,558,497,148
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	8.9	283,631,296	236,352,618	213,437,758	228,806,503
สินทรัพย์ภายใต้การควบคุม	8.10.1	9,542,734,180	10,650,722,771	9,526,915,305	10,632,997,811
เงินประกันการบำรุงรักษาเครื่องบิน	8.11, 8.37	13,004,318,189	13,538,579,947	12,956,242,174	13,552,030,457
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	8.12, 8.37	15,017,862,886	18,200,559,755	14,876,217,753	18,053,609,572
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		207,131,020,104	224,593,616,305	207,762,290,503	225,136,275,107
รวมสินทรัพย์		256,665,147,249	268,721,196,362	261,684,240,076	275,401,448,156

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

๑๑๖

บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

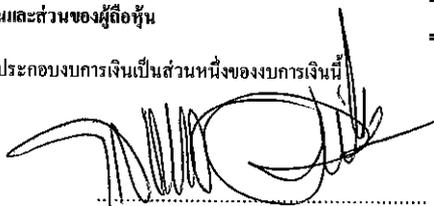
งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562

หน่วย : บาท

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท	
	2562	2561	2562	2561
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น				
หนี้สินหมุนเวียน				
เข้าห้การค้ำ	4,510,327,528	5,167,608,841	4,189,133,757	4,946,272,359
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	16,350,073,981	18,130,323,417	15,348,946,835	17,973,191,375
ส่วนของหนี้สินระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี				
เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน	8.14	3,768,076,923	3,185,096,154	3,768,076,923
เงินกู้ยืมระยะยาวจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	8.7.1, 8.14	1,624,674,694	1,448,088,914	1,624,674,694
หนี้สินภายใต้เงื่อนไขสัญญาเช่าเครื่องบิน	8.15	7,253,020,000	8,699,910,918	7,253,020,000
หุ้นกู้	8.16	9,085,000,000	9,530,000,000	9,085,000,000
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน		-	2,000,000,000	-
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	8.7.1	3,500,000,000	1,000,000,000	3,500,000,000
ภาษีเงิน ใต้ค้างจ่าย		1,132,559	17,844,116	-
หนี้สินหมุนเวียนอื่น				
เงินปันผลค้างจ่าย		57,038,694	54,556,981	54,260,694
รายรับค้ำขนส่งที่ยังไม่ถือเป็นรายได้		29,689,159,127	30,624,142,358	28,994,168,036
อื่นๆ	8.17	8,528,562,780	9,050,865,454	8,568,728,928
รวมหนี้สินหมุนเวียน		84,367,066,286	88,908,437,153	82,386,009,867
หนี้สินไม่หมุนเวียน				
หนี้สินระยะยาว				
เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน	8.14	5,105,288,461	4,173,365,397	5,105,288,461
เงินกู้ยืมระยะยาวจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	8.7.1, 8.14	12,790,068,847	15,638,001,158	12,790,068,847
หนี้สินภายใต้เงื่อนไขสัญญาเช่าเครื่องบิน	8.15	39,202,993,339	50,282,098,896	39,202,993,339
หุ้นกู้	8.16	65,023,000,000	55,320,000,000	65,023,000,000
หนี้สินภายใต้เงื่อนไขการค้ำประกัน	8.10.1	1,856,974,424	1,703,581,058	1,856,974,424
เงินกองทุนบำเหน็จพนักงาน	8.18	3,673,750,892	3,824,995,651	3,673,750,892
ประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน	8.19	16,779,855,599	13,575,420,996	16,663,441,703
ประมาณการหนี้สินระยะยาว	8.20	15,965,547,141	14,708,086,792	14,022,569,808
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น				
		134,896,971	130,875,130	1,792,937,467
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		160,532,375,674	159,356,425,078	160,131,024,941
รวมหนี้สิน		244,899,441,960	248,264,862,231	242,517,034,808
ส่วนของผู้ถือหุ้น				
ทุนเรือนหุ้น	8.22			
ทุนจดทะเบียน				
หุ้นสามัญ 2,698.90 ล้านหุ้น มูลค่าหุ้นละ 10 บาท		26,989,009,500	26,989,009,500	26,989,009,500
หุ้นที่ออกและชำระแล้ว				
หุ้นสามัญ 2,182.77 ล้านหุ้น มูลค่าหุ้นละ 10 บาท		21,827,719,170	21,827,719,170	21,827,719,170
ส่วนเกินมูลค่าหุ้น		1,862,979,154	25,545,316,308	1,862,979,154
กำไร(ขาดทุน)สะสม				
จัดสรรแล้ว				
ทุนสำรองตามกฎหมาย		-	2,691,275,568	-
ยังไม่ได้จัดสรร		(19,383,394,191)	(35,907,023,773)	(11,875,509,973)
องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น		7,352,018,112	6,171,756,849	7,352,016,917
รวมส่วนของบริษัทใหญ่		11,659,322,245	20,329,044,122	19,167,205,268
ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม		106,383,044	127,290,009	-
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น		11,765,705,289	20,456,334,131	19,167,205,268
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น		256,665,147,249	268,721,196,362	261,684,240,076

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

(นายสุเมธ คำรงค์ธรรม)
กรรมการผู้อำนวยการใหญ่

(นายฉัฐพงศ์ สมิตอำไพพิศาล)
รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายการเงินและการบัญชี

๑๖

บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ
สำหรับปีสิ้นสุดในวันที่ 31 ธันวาคม 2562

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท	
	2562	2561	2562	2561
			หน่วย : บาท	
รายได้				
รายได้จากการขายหรือการให้บริการ				
ค่าโดยสารและค่าขึ้นท่าอากาศยาน	149,044,250,701	160,255,180,477	141,391,907,930	150,591,550,463
ค่าระวางขนส่ง	17,242,992,085	21,639,512,371	17,245,876,019	21,640,732,337
ค่าไปรษณีย์ภัณฑ์	540,349,624	700,891,715	540,349,624	700,891,715
กิจการอื่น	13,452,034,334	13,369,555,839	15,152,259,177	14,983,550,540
รวมรายได้จากการขายหรือการให้บริการ	<u>180,279,626,744</u>	<u>195,965,140,402</u>	<u>174,330,392,750</u>	<u>187,916,725,055</u>
รายได้อื่น				
ดอกเบี้ยรับ	196,131,554	175,370,095	190,044,539	170,077,219
ผลกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ	4,439,258,477	910,848,196	4,583,991,027	890,338,751
รายได้อื่นๆ	8.24 3,766,254,046	3,534,582,155	4,098,797,324	3,973,962,494
กำไรจากการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนเงินลงทุน	273,177,862	-	-	-
รวมรายได้อื่น	<u>8,674,821,939</u>	<u>4,620,800,446</u>	<u>8,872,832,890</u>	<u>5,034,378,464</u>
รวมรายได้	<u>188,954,448,683</u>	<u>200,585,940,848</u>	<u>183,203,225,640</u>	<u>192,951,103,519</u>
ค่าใช้จ่าย				
ค่าเสื่อมทรัพย์สิน	54,675,194,646	60,095,677,157	50,804,826,722	56,261,516,980
ค่าใช้จ่ายผลประโยชน์พนักงาน	8.25 31,171,648,957	30,874,607,242	30,384,503,955	29,958,199,105
ค่าบริการการบิน	21,058,256,685	22,164,846,590	19,419,619,264	20,887,692,337
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงานและลูกเรือ	6,241,614,091	5,629,910,006	5,708,279,804	5,142,524,274
ค่าซ่อมแซมและซ่อมบำรุงอากาศยาน	19,321,533,731	20,087,736,505	17,167,401,670	18,482,370,455
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	16,787,211,108	19,045,361,201	16,761,089,359	19,026,265,580
ค่าเช่าเครื่องบินและอะไหล่	15,029,384,424	15,016,993,147	20,386,830,739	14,605,570,422
ค่าสินค้าและวัสดุที่ใช้ไป	9,100,798,414	9,110,482,191	8,516,974,673	8,581,313,986
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการขายและโฆษณา	10,637,026,412	10,843,388,858	9,861,433,383	9,841,166,237
ค่าใช้จ่ายด้านกาารประกันภัย	628,380,490	590,318,725	536,734,013	510,932,307
ผลขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์	178,202,757	309,011,023	178,202,757	309,011,023
ผลขาดทุนจากการด้อยค่าเครื่องบิน	8.26 455,712,627	3,149,969,372	455,712,627	3,149,969,372
ค่าใช้จ่ายอื่น	8.27 10,040,116,238	10,243,201,353	9,491,945,435	9,819,672,402
ต้นทุนทางการเงิน	4,440,770,542	4,507,462,622	4,440,770,542	4,507,462,622
ส่วนแบ่งขาดทุนจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม	223,202,616	522,830,120	-	-
รวมค่าใช้จ่าย	<u>199,989,053,738</u>	<u>212,191,796,112</u>	<u>194,114,324,943</u>	<u>201,083,667,102</u>
ขาดทุนก่อนภาษีเงินได้	(11,034,605,055)	(11,605,855,264)	(10,911,099,303)	(8,132,563,583)
รายได้(ค่าใช้จ่าย)ภาษีเงินได้	8.10.2 (981,865,522)	36,730,039	(964,410,670)	68,290,659
ขาดทุนสำหรับปี	<u>(12,016,470,577)</u>	<u>(11,569,125,225)</u>	<u>(11,875,509,973)</u>	<u>(8,064,272,924)</u>
กำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จอื่น				
รายการที่อาจถูกจัดประเภทใหม่ไว้ในกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง				
กำไรจากการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของกองป้องกันความเสี่ยง	1,475,326,008	321,055,050	1,475,326,008	321,055,050
กำไรเงินได้จากการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของกองป้องกันความเสี่ยง	(295,065,202)	(64,211,010)	(295,065,202)	(64,211,010)
ผลกำไร(ขาดทุน)จากการวัดมูลค่าเงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อขาย	572	401	-	-
กำไรเงินได้จากการวัดมูลค่าเงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อขาย	(115)	(80)	-	-
รายการที่จะไม่ถูกจัดประเภทใหม่ไว้ในกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง				
ผลกำไร(ขาดทุน)จากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย	12,555,059	(267,145,227)	-	(267,145,227)
กำไรเงินได้จากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย	(2,511,012)	53,429,046	-	53,429,046
ส่วนแบ่งกำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จอื่นในการร่วมหุ้นและบริษัทร่วม	23,413,058	-	-	-
กำไรเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี - กู้ออกภาษี	<u>1,213,718,368</u>	<u>43,128,180</u>	<u>1,180,260,806</u>	<u>43,127,859</u>
กำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	<u>(10,802,752,209)</u>	<u>(11,525,997,045)</u>	<u>(10,695,249,167)</u>	<u>(8,021,145,065)</u>
การแบ่งปันกำไร(ขาดทุน)				
ส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่	(12,042,405,969)	(11,625,168,787)	(11,875,509,973)	(8,064,272,924)
ส่วนที่เป็นของส่วนได้สิทธิ์ที่ไม่มีอำนาจควบคุม	25,935,592	56,043,562	-	-
	<u>(12,016,470,577)</u>	<u>(11,569,125,225)</u>	<u>(11,875,509,973)</u>	<u>(8,064,272,924)</u>
การแบ่งปันกำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จรวม				
ส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่	(10,829,192,946)	(11,582,040,607)	(10,695,249,167)	(8,021,145,065)
ส่วนที่เป็นของส่วนได้สิทธิ์ที่ไม่มีอำนาจควบคุม	26,440,737	56,043,562	-	-
	<u>(10,802,752,209)</u>	<u>(11,525,997,045)</u>	<u>(10,695,249,167)</u>	<u>(8,021,145,065)</u>
ขาดทุนต่อหุ้น	8.29			
ขาดทุนต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน	(5.52)	(5.33)	(5.44)	(3.69)

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

(นายศุภมิตร คำราชโชติธรรม)
กรรมการผู้อำนวยการใหญ่

(นายณัฐพงศ์ สมิตย์ไพพิศคาม)
รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายการเงินและภาษี

or

บริษัท การนิคมไทย จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
 งบแสดงฐานะการเงินส่วนของผู้ถือหุ้น
 สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562

หน่วย : บาท

	ทุน	ส่วนเกิน	กำไร(ขาดทุน)		องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น							รวม	
			ส่วนเกิน	กำไร(ขาดทุน)	กำไร(ขาดทุน)ย้อนหลัง								
					ส่วนเกิน	กำไร(ขาดทุน)	กำไร(ขาดทุน)สุทธิ	กำไร(ขาดทุน)สุทธิ	กำไร(ขาดทุน)สุทธิ	กำไร(ขาดทุน)สุทธิ	กำไร(ขาดทุน)สุทธิ		กำไร(ขาดทุน)สุทธิ
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2561	21,827,719,170	25,545,316,308	2,691,275,568	(20,426,549,388)	(977,252,927)	195,450,586	8,583,218,762	(1,717,043,752)	-	-	-	6,086,372,669	35,724,134,327
การเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้น	-	-	-	(8,064,272,924)	-	-	-	-	-	-	-	-	(8,064,272,924)
กำไร/ขาดทุนสุทธิ	-	-	-	171,460,598	-	-	(214,325,748)	42,865,150	-	-	-	(171,460,598)	-
กำไร/ขาดทุนสุทธิ	-	-	-	(213,716,181)	321,055,050	(64,211,010)	-	-	-	-	-	256,844,040	43,127,859
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	21,827,719,170	25,545,316,308	2,691,275,568	(28,533,077,895)	(656,197,877)	131,239,576	8,370,893,014	(1,674,178,602)	-	-	-	6,171,756,111	27,702,989,262
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2562	21,827,719,170	25,545,316,308	2,691,275,568	(28,533,077,895)	(656,197,877)	131,239,576	8,370,893,014	(1,674,178,602)	-	-	-	6,171,756,111	27,702,989,262
กำไร/ขาดทุนสุทธิ	-	-	-	2,159,465,173	-	-	-	-	-	-	-	-	2,159,465,173
กำไร/ขาดทุนสุทธิ	21,827,719,170	25,545,316,308	2,691,275,568	(26,373,612,722)	(656,197,877)	131,239,576	8,370,893,014	(1,674,178,602)	-	-	-	6,171,756,111	29,862,454,435
กำไร/ขาดทุนสุทธิ	-	(23,682,337,154)	(2,691,275,568)	26,373,612,722	-	-	-	-	-	-	-	-	(11,875,509,973)
กำไร/ขาดทุนสุทธิ	-	-	-	(11,875,509,973)	1,475,326,008	(295,065,202)	-	-	-	-	-	1,180,260,806	1,180,260,806
กำไร/ขาดทุนสุทธิ	21,827,719,170	1,862,979,154	-	(11,875,509,973)	819,128,131	(163,825,026)	8,370,893,014	(1,674,178,602)	-	-	-	7,352,016,917	19,167,205,268

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

(นายสุเมธ ช่างชัยธรรม)
 กรรมการผู้อำนวยการใหญ่

(นายณัฐพงศ์ สมิต้องไพฑิตยา)

รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายการเงินและการบัญชี

บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
งบกระแสเงินสด
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท	
	2562	2561	2562	2561
หน่วย : บาท				
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน				
ขาดทุนก่อนภาษีเงินได้	(11,034,605,055)	(11,605,855,264)	(10,911,099,303)	(8,132,563,583)
รายการปรับกระทบยอดกำไร(ขาดทุน)ก่อนภาษีเงินได้เป็นเงินสดรับ(จ่าย)				
จากกิจกรรมดำเนินงาน :				
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	16,787,211,108	19,045,361,201	16,761,089,359	19,026,265,580
ค่าธรรมเนียมเช่าเครื่องบิน	540,376,757	501,611,436	540,376,757	501,611,436
เงินปันผลรับ	(1,175,176)	(1,202,907)	(331,770,051)	(346,164,144)
ส่วนแบ่งขาดทุนจากเงินลงทุนในบริษัทร่วมตามวิธีส่วนได้เสีย	223,202,616	522,830,120	-	-
กำไรจากการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนเงินลงทุน	(273,177,862)	-	-	-
รายได้จากดอกเบี้ย	(196,131,554)	(175,370,095)	(190,044,539)	(170,077,219)
ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	4,440,770,542	4,507,462,622	4,440,770,542	4,507,462,622
ขาดทุน(กำไร)จากการจำหน่ายสินทรัพย์	12,099,579	(731,681,814)	11,847,737	(731,661,996)
ขาดทุน(กำไร)จากการขายเครื่องบิน	16,453,704	(54,906,952)	16,453,704	(54,906,952)
กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ	(2,249,819,331)	(857,439,603)	(2,309,653,800)	(866,986,566)
กำไรจากการจำหน่ายเงินลงทุน	-	(656,955,062)	-	(697,500,000)
ประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน	3,609,993,382	1,086,882,511	3,560,873,652	1,025,760,178
ค่าสินค้าและพัสดุเสื่อมสภาพ	156,872,401	403,473,771	156,872,401	403,473,771
หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ	62,279,324	176,399,632	62,552,289	176,191,748
ผลขาดทุนจากการค้ำประกันเครื่องบิน	455,712,627	3,149,969,372	455,712,627	3,149,969,372
ผลขาดทุนจากการค้ำประกันของสินทรัพย์	178,202,757	309,011,023	178,202,757	309,011,023
กำไรจากการดำเนินงานก่อนการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์				
และหนี้สินดำเนินงาน	12,728,265,819	15,619,589,991	12,442,184,132	18,099,885,270
สินทรัพย์ดำเนินงานลดลง(เพิ่มขึ้น)				
ลูกหนี้การค้า	1,089,602,559	855,429,900	1,218,222,358	1,425,585,264
สินค้าและพัสดุคงเหลือ	93,474,023	(350,643,898)	88,823,320	(336,966,231)
ค่าใช้จ่ายล่วงหน้าและเงินมัดจำ	(106,702,569)	(82,445,321)	(115,376,435)	(18,483,960)
ภาษีเงินได้รอเรียกคืน	531,529,340	(1,001,754)	531,529,340	(1,001,754)
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	780,375,326	(399,681,601)	2,759,728,157	(1,510,049,292)
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขาย	1,244,614,279	1,266,583,913	1,244,614,279	1,266,583,913
เงินประกันการบำรุงรักษาเครื่องบิน	(23,047,549)	(3,162,729,909)	38,478,976	(3,190,473,509)
เงินมัดจำสัญญาเช่าเครื่องบิน	248,115,000	247,201,811	248,115,000	247,201,811
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	410,636,625	(264,645,787)	414,319,426	(250,306,242)
ค่าใช้จ่ายรอการตัดบัญชี	10,955,797	(949,450,509)	-	(978,899,849)
หนี้สินดำเนินงานเพิ่มขึ้น(ลดลง)				
เจ้าหนี้การค้า	(1,760,862,019)	(779,422,440)	(1,798,342,691)	(781,459,626)
ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายและหนี้สินหมุนเวียนอื่น	(2,457,103,771)	2,686,675,401	(4,494,122,989)	998,592,945
กองทุนบำเหน็จพนักงาน	(151,244,759)	23,974,158	(151,244,759)	23,974,158
รายรับด้านขนส่งที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้	1,224,621,863	(747,796,971)	1,461,648,338	(789,365,000)
เงินสดจ่ายผลประโยชน์พนักงาน	(393,003,719)	(372,977,915)	(390,693,719)	(372,977,915)
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	1,977,662,878	4,315,564,570	2,081,609,534	4,151,106,521
เงินสดรับจากการดำเนินงาน	15,447,889,123	17,904,223,639	15,579,492,267	17,982,946,504
จ่ายภาษีเงินได้	(629,873,798)	(504,678,735)	(558,002,652)	(473,790,580)
เงินสดสุทธิได้มาจากกิจกรรมดำเนินงาน	14,818,015,325	17,399,544,904	15,021,489,615	17,509,155,924

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของการเงินนี้

บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

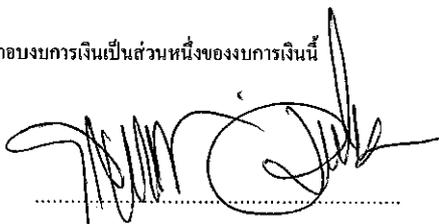
งบกระแสเงินสด

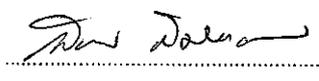
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท	
	2562	2561	2562	2561
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน				
เงินสดจ่ายซื้อสินทรัพย์ถาวร	(3,341,873,211)	(3,819,319,845)	(3,335,828,471)	(3,802,955,400)
เงินสดจ่ายซื้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	(96,368,764)	(51,047,773)	(82,749,447)	(49,931,891)
เงินสดรับจากการโอนสิทธิ์เครื่องบินจ่ายล่วงหน้าและอุปกรณ์การบิน	-	202,163,729	-	202,163,729
เงินสดรับจากการจำหน่ายสินทรัพย์	3,019,915	3,834,882	3,019,915	3,811,518
ดอกเบี้ยรับ	190,212,811	173,328,287	183,984,011	167,856,744
เงินปันผลรับ	273,432,051	308,059,154	331,770,051	346,164,144
เงินลงทุนลดลง	1,135,302	1,976,938	1,385,002	1,849,938
เงินสดรับจากการขายเงินลงทุน	-	922,500,000	-	922,500,000
เงินลงทุนชั่วคราวลดลง	-	160,000,000	-	-
เงินสดสุทธิที่ใช้ในกิจกรรมลงทุน	(2,970,441,896)	(2,098,504,628)	(2,898,418,939)	(2,208,541,218)
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน				
เงินสดรับจากหุ้นกู้	18,788,000,000	13,000,000,000	18,788,000,000	13,000,000,000
เงินสดรับจากเงินกู้ยืมระยะสั้น	21,500,000,000	7,000,000,000	21,500,000,000	7,000,000,000
เงินสดรับจากเงินกู้ยืมระยะยาว	5,000,000,000	2,500,000,000	5,000,000,000	2,500,000,000
เงินสดรับจากหนี้ภายใต้เงื่อนไขสัญญาเช่าเครื่องบิน	-	1,621,900,832	-	1,621,900,832
เงินสดจ่ายคืนเงินกู้ยืมระยะสั้น	(21,000,000,000)	(11,328,167,000)	(21,000,000,000)	(11,328,167,000)
เงินสดจ่ายชำระคืนหุ้นกู้	(9,530,000,000)	(10,250,000,000)	(9,530,000,000)	(10,250,000,000)
เงินสดจ่ายชำระคืนเงินกู้ยืมระยะยาว	(5,077,670,091)	(4,916,602,710)	(5,077,670,091)	(4,916,602,710)
เงินสดจ่ายชำระคืนหนี้ภายใต้เงื่อนไขสัญญาเช่าเครื่องบิน	(9,411,722,751)	(10,605,563,785)	(9,411,722,751)	(10,605,563,785)
เงินสดจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ยืม	(3,949,060,488)	(3,837,106,004)	(3,949,060,488)	(3,837,106,004)
เงินปันผลจ่าย	(143,287)	(169,155)	(143,287)	(169,155)
เงินปันผลจ่ายส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	(44,716,800)	(30,466,800)	-	-
เงินสดสุทธิที่ใช้ในกิจกรรมจัดหาเงิน	(3,725,313,417)	(16,846,174,622)	(3,680,596,617)	(16,815,707,822)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น(ลดลง)สุทธิ	8,122,260,012	(1,545,134,346)	8,442,474,059	(1,515,093,116)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดต้นปี	13,691,848,724	15,229,686,324	12,523,360,617	14,022,787,581
	21,814,108,736	13,684,551,978	20,965,834,676	12,507,694,465
ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนของเงินสด				
และเงินฝากธนาคารเพิ่มขึ้น(ลดลง)	(150,901,509)	7,296,746	(92,746,810)	15,666,152
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดปลายปี	21,663,207,227	13,691,848,724	20,873,087,866	12,523,360,617

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

 (นายสุเมธ คีรางค์ขจรธรรม)
 กรรมการผู้อำนวยการใหญ่

 (นายฉัฐพงษ์ สมิตอาไพพิศาล)
 รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายการเงินและกำกับบัญชี

๑๖

บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกระแสเงินสด

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562

หมายเหตุประกอบงบกระแสเงินสด

ก. ภาษีเงินได้รอเรียกคืน งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะบริษัท

หน่วย : ล้านบาท

	<u>2562</u>
รับเงินคืนตาม ก.จ.ค. 50 ปี 2559	543.56
ปรับปรุงภาษีเงินได้รอเรียกคืน ปี 2561	(12.03)
	<u>531.53</u>
	<u>2561</u>
ปรับปรุงภาษีเงินได้รอเรียกคืน ปี 2560	(0.49)
ปรับปรุงภาษีเงินได้รอเรียกคืน ปี 2561	(0.51)
	<u>(1.00)</u>

ข. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

งบการเงินรวม

ในระหว่างปี 2562 บริษัทได้ซื้อที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ซึ่งมีราคาทุนรวม 3,471.25 ล้านบาท จ่ายชำระเป็นเงินสด 3,341.87 ล้านบาท และค้างจ่าย 129.38 ล้านบาท

ในระหว่างปี 2561 บริษัทได้ซื้อที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ซึ่งมีราคาทุนรวม 10,121.51 ล้านบาท ซื้อโดยวิธีสัญญาเช่าการเงิน 6,044.37 ล้านบาท จ่ายชำระเป็นเงินสด 3,819.32 ล้านบาท และค้างจ่าย 257.82 ล้านบาท

งบการเงินเฉพาะบริษัท

ในระหว่างปี 2562 บริษัทได้ซื้อที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ซึ่งมีราคาทุนรวม 3,465.21 ล้านบาท จ่ายชำระเป็นเงินสด 3,335.83 ล้านบาท และค้างจ่าย 129.38 ล้านบาท

ในระหว่างปี 2561 บริษัทได้ซื้อที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ซึ่งมีราคาทุนรวม 10,105.15 ล้านบาท ซื้อโดยวิธีสัญญาเช่าการเงิน 6,044.37 ล้านบาท จ่ายชำระเป็นเงินสด 3,802.96 ล้านบาท และค้างจ่าย 257.82 ล้านบาท

ค. เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

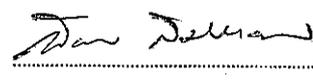
หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท	
	2562	2561	2562	2561
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดก่อนผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราแลกเปลี่ยน	21,814.11	13,684.55	20,965.84	12,507.69
ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราแลกเปลี่ยน	(150.90)	7.30	(92.75)	15.67
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดหลังผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราแลกเปลี่ยน	<u>21,663.21</u>	<u>13,691.85</u>	<u>20,873.09</u>	<u>12,523.36</u>

๑๖

(นายสุเมธ ดำรงชัยธรรม)
กรรมการผู้อำนวยการใหญ่

(นายณัฐพงศ์ สมิตอำไพพิศาล)

รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายการเงินและการบัญชี

บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562

1. ข้อมูลทั่วไป

บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) (“บริษัท”) จัดทะเบียนจัดตั้งเป็นบริษัท มหาชน จำกัด ในประเทศไทย และเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีที่อยู่ตามที่ได้จดทะเบียน คือ

สำนักงานใหญ่ของบริษัทตั้งอยู่เลขที่ 89 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงจอมพล เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

ธุรกิจหลักของบริษัทคือ ธุรกิจสายการบินและหน่วยธุรกิจซึ่งเป็นกิจการที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการขนส่ง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทมีเครือข่ายเส้นทางการบินให้บริการครอบคลุม 62 จุดบินใน 31 ประเทศทั่วโลก โดยเป็น 3 จุดบินภายในประเทศ (ไม่รวมกรุงเทพมหานคร)

2. เกณฑ์ในการจัดหางบการเงิน

การจัดหางบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะบริษัทได้จัดทำขึ้นตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปภายใต้พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ซึ่งหมายความถึงมาตรฐานการบัญชีที่ออกภายใต้พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 และตามข้อกำหนดของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ว่าด้วยการจัดทำและนำเสนอรายงานทางการเงินภายใต้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535

งบการเงินเฉพาะบริษัทประกอบด้วยงบการเงินบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) และกองทุนบำเหน็จพนักงานบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)

งบการเงินรวมประกอบด้วยงบการเงินเฉพาะบริษัทและบริษัทย่อยโดยบริษัทย่อยประกอบด้วยบริษัท ดังต่อไปนี้

ชื่อบริษัท	ลักษณะธุรกิจ	สถานที่หลัก ในการ ประกอบธุรกิจ	อัตราร้อยละ ของการถือหุ้น	
			2562	2561
ถือหุ้นโดยบริษัท				
1. บริษัท ไทย-อะมาดิอุส เซาท์อีสต์เอเชีย จำกัด	บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับการเดินทางแบบครบวงจร	ไทย	55%	55%
2. บริษัท วิกस्पैन เซอร์วิสเชส จำกัด	บริการงานบุคลากรเฉพาะด้าน ให้กับบริษัท	ไทย	49%	49%
3. บริษัท ไทยฟลท์เทรนนิ่ง จำกัด	บริการฝึกอบรมด้านการบิน	ไทย	49%	49%
4. บริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด	บริการขนส่งทางอากาศ	ไทย	100%	100%
ถือหุ้นโดยบริษัทย่อยของบริษัท				
บริษัทย่อยที่ถือหุ้นโดยบริษัท วิกस्पैन เซอร์วิสเชส จำกัด				
- บริษัท ทัวร์เอ็องหลวง จำกัด	ประกอบธุรกิจท่องเที่ยว	ไทย	49%	49%

๑๙

บริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการค้าขายในการเดินอากาศ (Airline Operator License : AOL) ใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศ (Airline Operator Certificate : AOC) และรหัสสายการบิน (Airline Designator Code) จาก IATA เมื่อวันที่ 10 มกราคม 31 มีนาคม และ 1 เมษายน 2557 ตามลำดับ ทั้งนี้ บริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด ได้เริ่มดำเนินการธุรกิจ เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2557

บริษัทย่อยเป็นกิจการที่อยู่ภายใต้การควบคุมของบริษัท การควบคุมเกิดขึ้นเมื่อบริษัทมีอำนาจควบคุมทั้งทางตรงหรือทางอ้อม ในการกำหนดนโยบายทางการเงิน และการดำเนินงานของบริษัทย่อยนั้น และรายการบัญชีที่เป็นสาระสำคัญที่เกิดขึ้นระหว่างบริษัทใหญ่และบริษัทย่อยได้ถูกหักกลบลบกันในการจัดทำงบการเงินรวม

งบการเงินฉบับภาษาอังกฤษแปลจากงบการเงินที่เป็นภาษาไทย ในกรณีที่มีเนื้อความขัดแย้งกันหรือมีการตีความในสองภาษาแตกต่างกัน ให้ใช้งบการเงินฉบับภาษาไทยเป็นหลัก

งบการเงินนี้ได้จัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิมในการวัดมูลค่าขององค์ประกอบของงบการเงิน เว้นแต่จะได้เปิดเผยเป็นอย่างอื่นในนโยบายการบัญชี

3. มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่จะมีผลบังคับใช้ในอนาคต

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ที่มีผลบังคับใช้สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2563 เป็นต้นไป

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 1	เรื่อง การนำเสนอของงบการเงิน
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 2	เรื่อง สินค้าคงเหลือ
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 7	เรื่อง งบกระแสเงินสด
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 8	เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีและข้อผิดพลาด
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 10	เรื่อง เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 12	เรื่อง ภาษีเงินได้
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 16	เรื่อง ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 19	เรื่อง ผลประโยชน์ของพนักงาน
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 20	เรื่อง การบัญชีสำหรับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลและการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความช่วยเหลือจากรัฐบาล
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 21	เรื่อง ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 23	เรื่อง ต้นทุนการกู้ยืม
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 24	เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 26	เรื่อง การบัญชีและการรายงานโครงการผลประโยชน์เมื่อออกจากงาน
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 27	เรื่อง งบการเงินเฉพาะกิจการ
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 28	เรื่อง เงินลงทุนในบริษัทร่วม และการร่วมค้า

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 29	เรื่อง การรายงานทางการเงินในสภาพเศรษฐกิจที่เงินเฟ้อรุนแรง
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 32	เรื่อง การแสดงรายการเครื่องมือทางการเงิน
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 33	เรื่อง กำไรต่อหุ้น
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 34	เรื่อง การรายงานทางการเงินระหว่างกาล
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 36	เรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 37	เรื่อง ประมวลการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น และสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 38	เรื่อง สินทรัพย์ไม่มีตัวตน
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 40	เรื่อง อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 41	เรื่อง เกษตรกรรม
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 1	เรื่อง การนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินมาใช้เป็นครั้งแรก
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 2	เรื่อง การจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 3	เรื่อง การรวมธุรกิจ
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 4	เรื่อง สัญญาประกันภัย
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 5	เรื่อง สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขายและการดำเนินงานที่ยกเลิก
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 6	เรื่อง การสำรวจและประเมินค่าแหล่งทรัพยากรแร่
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 7	เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเครื่องมือทางการเงิน
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 8	เรื่อง ส่วนงานดำเนินงาน
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9	เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 10	เรื่อง งบการเงินรวม
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 11	เรื่อง การร่วมกิจการ
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 12	เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับส่วนได้เสียในกิจการอื่น
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13	เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15	เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 16	เรื่อง สัญญาเช่า
การตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 10	เรื่อง ความช่วยเหลือจากรัฐบาล - กรณีที่ไม่มี
	ความเกี่ยวข้องอย่างเฉพาะเจาะจงกับกิจกรรมดำเนินงาน
การตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 25	เรื่อง ภาษีเงินได้ - การเปลี่ยนแปลงสถานภาพทางภาษีของกิจการหรือของผู้ถือหุ้น
การตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 29	เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลของข้อตกลงสัมปทานบริการ
การตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 32	เรื่อง สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - ดันทุนเว็บไซต์
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 1	เรื่อง การเปลี่ยนแปลงในหนี้สินที่เกิดขึ้นจากการรีดถอนการบูรณะ และหนี้สินที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน

การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 5	เรื่อง สิทธิในส่วนได้เสียจากกองทุนการรื้อถอน การบูรณะ และการปรับปรุงสภาพแวดล้อม
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 7	เรื่อง การปรับปรุงย้อนหลังภายใต้มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 29 เรื่อง การรายงานทางการเงิน ในสภาพเศรษฐกิจที่เงินเฟ้อรุนแรง
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 10	เรื่อง การรายงานทางการเงินระหว่างกาลและการค้ำค่า
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 12	เรื่อง ข้อตกลงสัมปทานบริการ
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 14	เรื่อง ข้อจำกัดสินทรัพย์ตามโครงการผลประโยชน์ ข้อกำหนดเงินทุนขั้นต่ำและปฏิสัมพันธ์ของรายการเหล่านี้ สำหรับมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 19 เรื่อง ผลประโยชน์ของพนักงาน
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 16	เรื่อง การป้องกันความเสี่ยงของเงินลงทุนสุทธิในหน่วยงานต่างประเทศ
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 17	เรื่อง การจ่ายสินทรัพย์ที่ไม่ใช่เงินสดให้เจ้าของ
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 19	เรื่อง การชำระหนี้สินทางการเงินด้วยตราสารทุน
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 20	เรื่อง ต้นทุนการเปิดหน้าดินในช่วงการผลิตสำหรับเหมืองผิวดิน
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 21	เรื่อง เงินที่นำส่งรัฐ
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 22	เรื่อง รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศ และสิ่งตอบแทนรับหรือจ่ายล่วงหน้า
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 23	เรื่อง ความไม่แน่นอนเกี่ยวกับวิธีการทางภาษีเงินได้

มาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวส่วนใหญ่จะไม่มีผลกระทบอย่างมีสาระสำคัญต่องบการเงินเมื่อนำมาถือปฏิบัติ อย่างไรก็ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับใหม่ที่จะมีผลกระทบอย่างเป็นสาระสำคัญสามารถสรุปได้ดังนี้

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 16 เรื่อง สัญญาเช่า

ตามที่ได้มีการประกาศใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 16 เรื่อง สัญญาเช่า ที่มีผลบังคับใช้สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2563 เป็นต้น ไปนั้น มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้กำหนดหลักการสำหรับการรับรู้รายการ การวัดมูลค่า การนำเสนอ และการเปิดเผยข้อมูลของสัญญาเช่า สำหรับสินทรัพย์อ้างอิงที่ทำสัญญาเช่าดำเนินงานนั้น จะต้องถูกรับรู้และบันทึกเป็นสินทรัพย์ (สินทรัพย์สิทธิการใช้) และหนี้สิน (หนี้สินตามสัญญาเช่า) ในงบแสดงฐานะการเงิน

บริษัทได้นำมาตรฐานฉบับนี้มาถือปฏิบัติตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2563 โดยวิธีรับรู้ผลกระทบสะสมจากการนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้มาปฏิบัติใช้ครั้งแรก ไม่ต้องปรับข้อมูลเปรียบเทียบใหม่ หากมีผลกระทบบริษัทจะรับรู้ผลกระทบสะสมโดยการปรับปรุงยอดยกมาของกำไรสะสม ณ วันที่นำมาถือปฏิบัติครั้งแรก (Modified retrospective) ดังนั้น การจัดประเภทรายการใหม่และรายการปรับปรุงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีจะรับรู้ในงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 1 มกราคม 2563

บริษัทจะรับรู้สินทรัพย์สิทธิการใช้ สำหรับสัญญาเช่าที่ก่อนหน้าจัดประเภทเป็นสัญญาเช่าดำเนินงาน จำนวนเท่ากับหนี้สินตามสัญญาเช่า และประมาณการต้นทุนการบูรณะสินทรัพย์อ้างอิงให้อยู่สภาพตามที่กำหนดไว้ในข้อตกลงและเงื่อนไขของสัญญาเช่า ปรับปรุงด้วยจำนวนเงินของการจ่ายชำระตามสัญญาเช่าที่จ่ายล่วงหน้าหรือค้างจ่ายซึ่งเกี่ยวข้องกับสัญญาเช่าที่รับรู้ในงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 โดยที่หนี้สินตามสัญญาเช่าต้องวัดมูลค่าด้วยมูลค่าปัจจุบันของการจ่ายชำระตามสัญญาเช่าที่เหลืออยู่คิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยการกู้ยืมส่วนเพิ่มของบริษัท และประมาณการหนี้สินต้นทุนการบูรณะสินทรัพย์อ้างอิง ณ วันที่นำมาปฏิบัติใช้ครั้งแรก

บริษัทเลือกใช้วิธีผ่อนปรนในทางปฏิบัติที่จะไม่รับรู้สัญญาเช่าที่อายุสัญญาเช่าสิ้นสุดภายใน 12 เดือนนับจากวันที่นำมาปฏิบัติใช้ครั้งแรก และไม่ทำการปรับปรุงรายการใด ๆ สำหรับการปฏิบัติในช่วงเปลี่ยนแปลงสำหรับสัญญาเช่าซึ่งสินทรัพย์อ้างอิงมีมูลค่าต่ำ ซึ่งยังคงรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน

ณ วันที่ 1 มกราคม 2563 บริษัทคาดว่าจะมีผลกระทบโดยประมาณ ดังนี้

งบแสดงฐานะการเงิน	หน่วย : ล้านบาท	
ณ วันที่ 1 มกราคม 2563	งบการเงินรวม	งบการเงินเฉพาะบริษัท
สินทรัพย์สิทธิการใช้เครื่องปั้นและเครื่องยนต์	86,300	78,600
สินทรัพย์สิทธิการใช้ที่ดินและอาคาร	8,500	8,500
สินทรัพย์สิทธิการใช้อื่น ๆ	100	100
ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าช่วง	-	7,700
รวม สินทรัพย์ที่ได้รับผลกระทบ	94,900	94,900
หนี้สินตามสัญญาเช่า	94,700	94,700
หนี้สินต้นทุนตามสัญญาเช่า	200	200
รวม หนี้สินที่ได้รับผลกระทบ	94,900	94,900

๑๐

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน

มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือทางการเงินนี้ให้ข้อกำหนดเกี่ยวกับนิยามสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินตลอดจนการรับรู้ การวัดมูลค่า การด้อยค่าและการตัดรายการ รวมถึงหลักการบัญชีของอนุพันธ์และการบัญชีป้องกันความเสี่ยง เมื่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินกลุ่มนี้มีผลบังคับใช้ จะทำให้มาตรฐานการบัญชีการตีความมาตรฐานการบัญชีและแนวปฏิบัติทางการบัญชีบางฉบับที่มีผลบังคับใช้อยู่ในปัจจุบันถูกยกเลิกไป โดยผลกระทบจากการถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือทางการเงิน มีดังนี้

การจัดประเภทรายการของสินทรัพย์ทางการเงิน

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 (“IFRS 9”) จัดประเภทสินทรัพย์ทางการเงินเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ราคาคงตัวจำกัดจำหน่าย มูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น และมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน ทั้งนี้ มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้จะยกเลิกการจัดประเภทตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนด หลักทรัพย์เพื่อขาย หลักทรัพย์เพื่อค่าและเงินลงทุนทั่วไปตามที่กำหนดโดยมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 105 โดยการจัดประเภทตาม IFRS 9 จะเป็นไปตามลักษณะของกระแสเงินสดของสินทรัพย์ทางการเงินและ โมเดลธุรกิจของกิจการในการบริหารจัดการสินทรัพย์ทางการเงินนั้น

อนุพันธ์จะวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุนตาม IFRS 9 โดยจะนำมาใช้แทนนโยบายการบัญชีของบริษัทในปัจจุบันที่รับรู้รายการเมื่ออนุพันธ์ดังกล่าวถูกนำมาใช้

การวัดมูลค่าด้วยวิธีราคาคงตัวจำกัดจำหน่าย

ตาม IFRS 9 สินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยวิธีราคาคงตัวจำกัดจำหน่ายจะรับรู้ดอกเบี้ยรับและดอกเบี้ยจ่ายด้วยอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง IFRS 9 จะนำมาใช้แทนนโยบายการบัญชีของบริษัทในปัจจุบันที่รับรู้ดอกเบี้ยรับและดอกเบี้ยจ่ายด้วยอัตราดอกเบี้ยตามสัญญา

การด้อยค่าของสินทรัพย์ทางการเงิน

IFRS 9 แนะนำวิธีการพิจารณาผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุของเครื่องมือทางการเงิน ในขณะที่ปัจจุบันบริษัทประมาณการค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญ โดยการวิเคราะห์ประวัติการชำระหนี้ และการคาดการณ์เกี่ยวกับการชำระหนี้ในอนาคตของลูกหนี้ IFRS 9 กำหนดให้ใช้วิถีสันฐานในการประเมินว่าการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยทางเศรษฐกิจนั้นมีผลกระทบต่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นอย่างไร โดยใช้ความน่าจะเป็นถ่วงน้ำหนักเป็นเกณฑ์

รูปแบบใหม่ของการพิจารณาด้อยค่าจะถือปฏิบัติกับสินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยวิธีราคาคงตัวจำกัดจำหน่ายหรือมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น ซึ่งไม่รวมเงินลงทุนในตราสารทุน

การจัดประเภทรายการหนี้สินทางการเงิน

IFRS 9 แนะนำวิธีการจัดประเภทและการวัดมูลค่าหนี้สินทางการเงินใหม่ โดยจัดประเภทหนี้สินทางการเงินเป็น 2 ประเภทหลัก คือ วิธีราคาคงตัวจำกัดจำหน่าย และวิธีมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน ทั้งนี้ หนี้สินทางการเงินจะจัดประเภทเป็นหนี้สินทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุนได้ก็ต่อเมื่อกิจการถือไว้เพื่อค่าหรือเป็นอนุพันธ์ หรือเลือกวัดมูลค่าเมื่อเริ่มแรกด้วยวิธีดังกล่าว

การบัญชีป้องกันความเสี่ยง

IFRS 9 แนะนำแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบัญชีป้องกันความเสี่ยง ในขณะที่มาตรฐานการรายงานทางการเงินในปัจจุบันไม่ได้กล่าวถึง โดยการบัญชีป้องกันความเสี่ยงมี 3 ประเภท และการถือปฏิบัติในแต่ละประเภทนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะของความเสี่ยงที่ทำการป้องกัน ได้แก่ การป้องกันความเสี่ยงในมูลค่ายุติธรรม การป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสด และการป้องกันความเสี่ยงของเงินลงทุนสุทธิในหน่วยงานต่างประเทศ ตาม IFRS 9 บริษัทต้องระบุถึงความสัมพันธ์ของการบัญชีป้องกันความเสี่ยงที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยงของบริษัท และต้องนำข้อมูลเชิงคุณภาพและการคาดการณ์ไปในอนาคตมาประเมินความมีประสิทธิภาพในการป้องกันความเสี่ยง

ปัจจุบันบริษัทใช้อนุพันธ์ในการป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน ความเสี่ยงอัตราดอกเบี้ย และความเสี่ยงด้านราคาน้ำมัน โดยจะรับรู้รายการเมื่ออนุพันธ์ดังกล่าวถูกนำมาใช้ ทั้งนี้ IFRS 9 ให้ทางเลือกในการถือปฏิบัติตามการบัญชีป้องกันความเสี่ยงสำหรับรายการที่เข้าเงื่อนไขที่กำหนดไว้ของการบัญชีป้องกันความเสี่ยงตาม IFRS 9 ณ วันที่ถือปฏิบัติเป็นครั้งแรก

การปฏิบัติในช่วงเปลี่ยนแปลง

บริษัทคาดว่าจะถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินกลุ่มนี้เป็นครั้งแรกโดยปรับปรุงผลกระทบกับกำไรสะสม หรือองค์ประกอบอื่นในส่วนของผู้ถือหุ้น ณ วันที่ 1 มกราคม 2563 ส่งผลให้บริษัทจะไม่นำข้อกำหนดของมาตรฐานการรายงานทางการเงินกลุ่มนี้มาถือปฏิบัติกับข้อมูลที่แสดงเปรียบเทียบในการถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 9 ที่มีผลบังคับใช้สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2563 เป็นต้นไปนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางบัญชีสำหรับการวัดมูลค่าและการจัดประเภทใหม่ รวมถึงการด้อยค่าของสินทรัพย์ทางการเงิน บริษัทคาดว่าจะมีผลกระทบโดยประมาณ ดังนี้ สินทรัพย์รวมเพิ่มขึ้น 1,100 ล้านบาทหนี้สินรวมลดลง 200 ล้านบาท ทำให้มีกำไรสะสมและองค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้น 1,300 ล้านบาท ทั้งนี้ ผู้บริหารของบริษัทอยู่ระหว่างการประเมินผลกระทบจากวิธีการบันทึกบัญชีตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวในงวดที่จะเริ่มถือปฏิบัติ

4. การแก้ไขข้อผิดพลาดที่ไม่มีสาระสำคัญของงวดก่อน ๆ

4.1 ในงวดปีบัญชีนี้บริษัทได้ปรับปรุงบัญชีหนี้สินค่าธรรมเนียมสนามบินซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของราคาบัตรโดยสารที่เรียกเก็บจากผู้โดยสารก่อนปี 2559 โดยนำมารับรู้เป็นรายได้อื่น ๆ รวมจำนวนเงิน 1,976.56 ล้านบาท เนื่องจากหมวดภาระที่ต้องชำระแก่ผู้ให้บริการสนามบินในแต่ละประเทศ โดยมีสมมติฐานจากข้อมูลในอดีตที่ไม่พบว่ามีกรเรียกเก็บเงินเมื่อระยะเวลาผ่านไปเกินกว่า 3 ปี นับตั้งแต่วันที่รับรู้หนี้สิน

4.2 ในงวดปีบัญชีนี้บริษัทได้ปรับปรุงรายการค่าใช้จ่ายเงินทดแทนวันหยุดประจำปี (วันหยุดพักผ่อนประจำปีที่ใช้ไม่หมดภายใน 3 ปี ตามที่ระเบียบบริษัทกำหนด) ที่รับรู้รายการเป็นค่าใช้จ่ายคู่กับค่าใช้จ่ายค้างจ่ายในงบการเงินปี 2558-2561 จำนวนเงิน 1,261.53 ล้านบาท ออกจากบัญชีเนื่องจากในการจ่ายเงินทดแทนจะต้องมีการปฏิบัติตามกฎหมายที่เป็นคำสั่งของบริษัท เพื่อขออนุมัติการจ่ายเงินทดแทนตามกำหนดเวลาที่ระบุไว้ในคำสั่งของบริษัท ซึ่งบริษัทพบว่าไม่มีการขอชดเชยภายในเวลาที่กำหนดไว้ จึงไม่มีการระบุพื้นที่จะรับรู้รายการหนี้สินในงบการเงินอีกต่อไป

5. สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

5.1 ค่าเผื่อน้ำสงสัยจะสูญ

ลูกหนี้การค้าที่ไม่ใช่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ตั้งค่าเผื่อน้ำสงสัยจะสูญโดยพิจารณาลูกหนี้รายตัว และวิเคราะห์ประวัติการชำระหนี้ ข้อมูลหลักฐานการติดต่อของลูกหนี้แต่ละรายควบคู่ไปกับการพิจารณาอายุหนี้ของลูกหนี้เป็นเกณฑ์ ในอัตราดังนี้

ระยะเวลาที่ค้างชำระ	อัตราร้อยละของหนี้สงสัยจะสูญ
เกินกว่า 6 เดือน - 1 ปี	50
เกินกว่า 1 ปี - 2 ปี	75
เกินกว่า 2 ปี	100

5.2 สินค้าและพัสดุคงเหลือ

สินค้าและพัสดุคงเหลือ ณ วันสิ้นงวด ประกอบด้วยอะไหล่เครื่องปั้น นํ้ามันเครื่องปั้น พัสตุสำหรับใช้ในห้องพัก ผู้โดยสารและการบริการอาหาร สินค้าซื้อเข้ามาเพื่อขาย เครื่องเขียนและพัสดุอื่น แสดงราคาทุนตามวิธีถ่วงเฉลี่ยเคลื่อนที่ (Moving Average) หรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า และสินค้าระหว่างทาง แสดงตามราคาทุน ณ วันที่ซื้อ

5.2.1 อะไหล่เครื่องปั้นที่ใช้งานอยู่ตามปกติ ตั้งค่าเพื่อพัสดุเสื่อมสภาพในอัตราร้อยละ 10 ของยอดคงเหลือ ณ วันสิ้นงวด

5.2.2 อะไหล่เครื่องปั้นที่หมุนเวียนซ้ำและรอการจำหน่าย ได้แก่ อะไหล่เครื่องปั้นที่ไม่ใช้งานเกิน 2 ปี หรือไม่มีเครื่องปั้นอยู่ในฝูงบิน ทอยยตั้งค่าเพื่อพัสดุเสื่อมสภาพในอัตราร้อยละ 33.33 ของราคาทุนจนครบมูลค่า

5.2.3 สินค้าล้าสมัยและชำรุดรอการจำหน่าย ตั้งค่าเพื่อสินค้าเสื่อมสภาพเต็มจำนวน

5.3 สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขาย

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขาย แสดงด้วยมูลค่าตามบัญชีหรือมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขายแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า โดยมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ในระดับสูงมากสำหรับการขายสินทรัพย์ดังกล่าว และคาดว่าจะดำเนินการตามแผนการขายสินทรัพย์ให้เสร็จสมบูรณ์ภายใน 1 ปี นับตั้งแต่วันที่จัดประเภทสินทรัพย์

กำไรหรือขาดทุนจากการจำหน่ายรับรู้เป็นรายได้อื่นหรือค่าใช้จ่ายอื่นเมื่อมีการจำหน่าย

5.4 เงินลงทุน

5.4.1 เงินลงทุนในบริษัทย่อยและบริษัทร่วมบันทึกในงบการเงินเฉพาะบริษัทโดยใช้วิธีราคาทุน สำหรับเงินลงทุนในบริษัทร่วมบันทึกในงบการเงินรวมโดยใช้วิธีส่วนได้เสีย

5.4.2 เงินลงทุนชั่วคราวในตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนดภายใน 1 ปี แสดงมูลค่าตามวิธีราคาทุนตัดจำหน่ายและตัดบัญชีส่วนเกิน/ส่วนต่ำกว่ามูลค่าตราสารหนี้ตามอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง ซึ่งจำนวนที่ตัดจำหน่ายนี้จะแสดงเป็นรายการปรับกับดอกเบี้ยรับ

5.4.3 เงินลงทุนระยะยาวในตราสารหนี้ที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาด แสดงตามราคาทุนสุทธิจากค่าเผื่อการด้อยค่าของหลักทรัพย์ในกรณีที่มีการด้อยค่า และรับรู้เป็นผลขาดทุนในงวดที่เกิดการด้อยค่าในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

5.5 ที่ดิน อาคาร อุปกรณ์และค่าเสื่อมราคา

5.5.1 เครื่องบินและเครื่องบินภายใต้สัญญาเช่า

1) เครื่องบินและเครื่องบินภายใต้สัญญาเช่า แสดงตามราคาทุนรวมค่าเครื่องยนต์ อุปกรณ์การบินอื่น ๆ และค่าตกแต่งเครื่องบินก่อนนำเครื่องบินมาให้บริการ โดยไม่รวมที่นั้งผู้โดยสารและประมาณการค่าซ่อมใหญ่เครื่องบินครั้งแรก และหักด้วยส่วนลดรับค่าสิทธิประโยชน์จากการซื้อเครื่องบิน จำนวนค่าเสื่อมราคาโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการใช้ประโยชน์ โดยประมาณ 20 ปี มีมูลค่างเฉลี่ยร้อยละ 6 ของราคาทุน

2) ค่าที่นั้งผู้โดยสารแสดงตามราคาทุน โดยถือเป็นสินทรัพย์แยกจากต้นทุนเครื่องบิน จำนวนค่าเสื่อมราคาโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการใช้ประโยชน์โดยประมาณ 5 ปี เมื่อมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงที่นั้งผู้โดยสารจะบันทึกเป็นสินทรัพย์แทนสินทรัพย์เดิม

3) ค่าซ่อมใหญ่เครื่องบิน (D-Check) แสดงตามราคาทุน โดยแยกประมาณการค่าซ่อมใหญ่เครื่องบินครั้งแรกเป็นสินทรัพย์ออกจากต้นทุนเครื่องบิน จำนวนค่าเสื่อมราคาตามระยะเวลาที่จะซ่อมใหญ่ครั้งต่อไป 4-7 ปี ตามแบบของเครื่องบิน เมื่อมีการซ่อมใหญ่จะบันทึกเป็นสินทรัพย์แทนสินทรัพย์เดิม

5.5.2 อุปกรณ์การบินหมุนเวียน แสดงตามราคาทุน ณ วันที่ได้มา จำนวนค่าเสื่อมราคาโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการใช้ประโยชน์โดยประมาณระหว่าง 5-20 ปี

5.5.3 ที่ดิน แสดงตามมูลค่ายุติธรรมตามวิธีตีราคาใหม่ ประเมินราคาโดยวิธีราคาตลาดจากผู้ประเมินราคาอิสระที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ให้ความเห็นชอบ ซึ่งมีผลบังคับการเงินรอบระยะเวลาบัญชีปี 2558 เป็นต้นไป และกำหนดให้มีการประเมินมูลค่าที่ดินทุก 5 ปี ทั้งนี้อาจพิจารณาดำเนินการก่อนกำหนดหากมีการเปลี่ยนแปลงที่กระทบต่อมูลค่ายุติธรรมของที่ดินอย่างมีนัยสำคัญ มูลค่าที่เพิ่มขึ้นจากการตีราคาใหม่ได้แสดงเป็นส่วนหนึ่งในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น และรับรู้จำนวนสะสมส่วนเกินทุนจากการตีราคาที่ดินในส่วนของผู้ถือหุ้น บริษัทไม่มีนโยบายการจ่ายเงินปันผลสำหรับเงินส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์นี้

5.5.4 สินทรัพย์ถาวรอื่น แสดงตามราคาทุน ณ วันที่ได้มาหรือก่อสร้างแล้วเสร็จ จำนวนค่าเสื่อมราคาโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการใช้ประโยชน์โดยประมาณระหว่าง 3-30 ปี

5.5.5 ต้นทุนเพื่อการได้มาซึ่งสิทธิการเช่าสถานที่ ตัดบัญชีภายในระยะเวลา 10-30 ปี ตามอายุสัญญาเช่า

5.5.6 กำไรขาดทุนจากการจำหน่ายเครื่องบิน จำนวนจากผลต่างระหว่างสิ่งตอบแทนสุทธิที่ได้รับจากการจำหน่ายเครื่องบินกับมูลค่าสุทธิตามบัญชีของเครื่องบิน ค่าซ่อมใหญ่ (D-Check) และค่าที่นั้งผู้โดยสารและรับรู้เป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

5.6 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

ลิขสิทธิ์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ (Software License) และต้นทุนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับผลิตภัณฑ์โปรแกรมที่ระบุได้ และมีเอกลักษณ์เฉพาะงานของโปรแกรมที่สามารถแยกออกจากตัวคอมพิวเตอร์ได้ สามารถระบุต้นทุนได้แน่นอน และมีอายุการใช้ประโยชน์เกินกว่ารอบระยะเวลาบัญชีจะรับรู้เป็นสินทรัพย์ไม่มีตัวตนด้วยราคาทุน และตัดจำหน่ายโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการใช้ประโยชน์ 5 ปี

รายจ่ายที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาและบำรุงดูแลโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ให้บันทึกเป็นค่าใช้จ่ายประจำงวดที่เกิดรายการ

5.7 สิทธิรื้อการขาย

สิทธิรื้อการขายแสดงด้วยมูลค่าตามบัญชีหรือมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขายแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า โดยมีแผนที่จะดำเนินการขาย แต่ไม่สามารถดำเนินการตามแผนการขายสิทธิให้เสร็จสมบูรณ์ และไม่เข้าเงื่อนไขในการรับรู้รายการเป็นการขายที่เสร็จสมบูรณ์ภายใน 1 ปี นับตั้งแต่วันที่จัดประเภทสิทธิ

ขาดทุนจากการด้อยค่ารับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

5.8 การด้อยค่าของสิทธิ

บริษัทพิจารณาการด้อยค่าของสิทธิเมื่อมีข้อบ่งชี้ของการด้อยค่า และคำนวณผลขาดทุนจากการด้อยค่า โดยพิจารณาจากราคาตามบัญชีของสิทธิที่มีมูลค่าสูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสิทธิ มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน หมายถึง มูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขาย ซึ่งบริษัทพิจารณาการด้อยค่าเฉพาะหมวดเครื่องบิน และเครื่องยนต์อะไหล่ที่ปลดระวาง โดยผู้เชี่ยวชาญในการประเมินราคาเครื่องบินของบริษัทประเมินมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน ซึ่งอ้างอิงจากราคาตลาดที่ประกาศโดยผู้เชี่ยวชาญการประเมินราคาเครื่องบิน และดำเนินการปรับปรุงเพิ่มเติมตามสภาพระยะเวลาการใช้งานของเครื่องบิน ตามวิธีการที่กำหนดเป็นมาตรฐานในกระบวนการประเมินราคาเครื่องบิน

ในกรณีที่ราคาตามบัญชีของสิทธิสูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน บริษัทจะรับรู้ขาดทุนจากการด้อยค่าของสิทธิในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ และจะบันทึกกลับรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสิทธิเมื่อมีข้อบ่งชี้ว่าการด้อยค่าดังกล่าวไม่มีอยู่อีกต่อไปหรือยังคงมีอยู่แต่เป็นไปในทางที่ลดลง

5.9 ค่าใช้จ่ายรื้อการตัดบัญชี

5.9.1 ค่าซ่อมใหญ่เครื่องบิน (D-Check) สำหรับเครื่องบินเช่าดำเนินงาน ตัดจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายตามอายุการใช้ประโยชน์โดยประมาณ 4-7 ปี แต่ไม่เกินอายุสัญญาเช่า

5.9.2 ค่าธรรมเนียมการรับประกันเงินกู้รื้อการตัดบัญชี ตัดจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายตามระยะเวลาเงินกู้ในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชี

5.9.3 ค่าตกแต่งเครื่องบินเช่าดำเนินงานรื้อการตัดบัญชีตัดจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายตามอายุสัญญาเช่า

5.10 หนี้สินภายใต้เงื่อนไขสัญญาเช่าเครื่องบิน

หนี้สินที่เกิดจากการซื้อเครื่องบินภายใต้สัญญาเช่าระยะยาว โดยผ่านสถาบันการเงิน แสดงมูลค่าตามภาระหนี้ผูกพันกับสถาบันการเงิน และจะลดมูลค่าลงตามจำนวนหนี้ที่จ่ายชำระคืน

5.11 การรับรู้รายได้

5.11.1 รายได้ค่าโดยสารและค่าน้ำหนักส่วนเกิน

1) รายรับจากการจำหน่ายบัตรโดยสารและใบสั่งบริการ (Service Order) บันทึกเป็นรายรับด้านขนส่งที่ยังไม่ถือเป็นรายได้ และจะรับรู้เป็นรายได้เมื่อมีผู้โดยสารนำบัตรโดยสารมาใช้บริการกับสายการบินของบริษัท ในส่วนที่ผู้โดยสารไปใช้บริการกับสายการบินอื่นจะรับรู้ส่วนต่างราคาขายกับยอดที่สายการบินเรียกเก็บเป็นรายได้เมื่อสายการบินนั้นเรียกเก็บเงินมา

2) บัตรโดยสารและใบสั่งบริการ (Service Order) ที่จำหน่ายแล้วแต่ยังไม่ได้ใช้บริการ รับรู้เป็นรายได้เมื่อบัตรโดยสารและใบสั่งบริการนั้นมีอายุเกินกว่า 15 เดือนขึ้นไป

5.11.2 รายได้ค่าธรรมเนียมขนส่ง ระบุเป็นรายได้เมื่อได้ให้บริการขนส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ และออกใบตราส่งสินค้าทางอากาศยาน (Air Waybill) สำหรับพัสดุภัณฑ์ที่ขนส่งโดยสายการบินอื่น จะระบุส่วนต่างราคาขายกับยอดที่สายการบินอื่นเรียกเก็บเป็นรายได้เมื่อสายการบินนั้นเรียกเก็บเงินมา

พัสดุภัณฑ์ที่บริษัทออกใบตราส่งสินค้าทางอากาศยานแล้ว แต่ขนส่งโดยสายการบินอื่นจะระบุเป็นรายได้เมื่อสายการบินที่ทำการขนส่งไม่เรียกเก็บเงินมาภายในระยะเวลา 1 ปี

5.11.3 บริษัทได้นำโครงการสะสมระยะทาง (Royal Orchid Plus) มาใช้ส่งเสริมการขาย ตั้งแต่ปี 2536 โดยให้สิทธิพิเศษแก่สมาชิกที่เข้าโครงการนำระยะทางที่สะสมตามเกณฑ์ที่กำหนดมาใช้บริการในอนาคต บริษัทคำนวณมูลค่ายุติธรรมต่อไมล์โดยใช้ค่าเฉลี่ยของมูลค่ายุติธรรมของการแลกรางวัลบัตรโดยสาร และมูลค่ายุติธรรมของการแลกรางวัลอื่น ๆ ถ่วงน้ำหนักด้วยจำนวนการแลกรางวัลทั้งหมด

ทั้งนี้วิธีการคำนวณมูลค่ายุติธรรมของการแลกรางวัลทั้งสองประเภทใช้หลักการเดียวกัน กล่าวคือ ในส่วนของมูลค่ายุติธรรมของการแลกรางวัลบัตรโดยสาร ใช้ค่าโดยสารเฉลี่ยในแต่ละเส้นทางบินที่สมาชิกสามารถขอใช้สิทธิแลกบัตรโดยสาร ทหารด้วยจำนวนไมล์ที่จะต้องใช้ในการขอใช้สิทธิของแต่ละเขตพื้นที่การบิน ถ่วงน้ำหนักด้วยการใช้สิทธิในแต่ละเขตพื้นที่การบิน สำหรับมูลค่ายุติธรรมของการแลกรางวัลอื่น ๆ ใช้ราคาที่กำหนดหารด้วยจำนวนไมล์ที่จะต้องใช้ในการขอใช้สิทธิแลกรางวัลอื่น ๆ ถ่วงน้ำหนักด้วยการใช้สิทธิแลกรางวัลอื่น ๆ เป็นมูลค่าต่อไมล์ของโครงการสะสมระยะทาง จากนั้นบันทึกบัญชีมูลค่าไมล์สะสมตามประมาณการใช้สิทธิของสมาชิก โดยนำไปลดรายได้ค่าโดยสารคู่กับรายรับด้านขนส่งที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้ (ด้านหนี้สิน) เมื่อสมาชิกรับสิทธิมาใช้บริการจึงระบุเป็นรายได้

1) การสะสมไมล์และการใช้ไมล์สะสมขอแลกรางวัลร่วมกับกลุ่มพันธมิตรการบิน สายการบินและธุรกิจคู่สัญญาจะเรียกเก็บเงินระหว่างกันตามจำนวนไมล์สะสมที่สมาชิกได้รับหรือตามจำนวนไมล์ที่สมาชิกใช้แลกรางวัลตามอัตราราคาต่อไมล์ ตามข้อตกลงของคู่สัญญาแต่ละรายและจะระบุเป็นรายได้เมื่อนำสิทธิมาใช้บริการ

2) บริษัทมีการขายไมล์ให้กับสมาชิกเพื่อให้สามารถใช้สิทธิในการแลกรางวัลเร็วขึ้น จะระบุรายได้จากผลต่างราคาขายกับมูลค่ายุติธรรมต่อไมล์

3) ไมล์สะสมของสมาชิกที่ไม่นำสิทธิมาใช้บริการระบุเป็นรายได้เมื่อไมล์สะสมนั้นมีอายุเกินกว่า 3 ปีขึ้นไป

5.11.4 รายได้จากกิจการอื่นของหน่วยธุรกิจ ได้แก่ การบริการซ่อมบำรุงอากาศยาน การบริการลูกค้าภาคพื้น การบริการลานจอดและอุปกรณ์ภาคพื้น และการบริการคลังสินค้า จะระบุเป็นรายได้เมื่อให้บริการ ส่วนรายได้จากธุรกิจครัวการบิน จะระบุเป็นรายได้เมื่อขาย สำหรับรายได้จากกิจการสนับสนุนการขนส่ง ได้แก่ การจำหน่ายสินค้าปลอดภาษีบนเครื่องบิน และการจำหน่ายสินค้าที่ระลึกจะระบุเป็นรายได้เมื่อขาย ส่วนรายได้จากการบริการอำนวยความสะดวกการบินจะระบุเป็นรายได้เมื่อให้บริการ

5.11.5 รายได้อื่นระบุเป็นรายได้ตามเกณฑ์คงค้าง

5.12 กำไรต่อหุ้น

กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน คำนวณ โดยหารกำไรหรือขาดทุนที่เป็นส่วนของบริษัทใหญ่ด้วยจำนวนถ่วงน้ำหนักของหุ้นสามัญที่ถือโดยผู้ถือหุ้นในระหว่างงวด

5.13 รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศ

รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศที่เกิดขึ้นในระหว่างงวดแปลงค่าเป็นเงินบาท โดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย ณ วันที่เกิดรายการ ซึ่งเป็นอัตราถัวเฉลี่ยของอัตราซื้อและอัตราขาย ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2558 เป็นต้นไป

สินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศคงเหลือ ณ วันสิ้นงวดบัญชี แปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราปิดที่เป็นอัตราซื้อถัวเฉลี่ยและขายถัวเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงินตามลำดับ กำไรหรือขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้น รับรู้เป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

5.14 ประมวลผลการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน

ผลประโยชน์ของพนักงานระยะสั้น บริษัทรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

ผลประโยชน์หลังออกจากงาน ภายใต้โครงการผลประโยชน์ที่กำหนดไว้ และผลประโยชน์ระยะยาวอื่นใช้วิธีคิดลดแต่ละหน่วยที่ประมาณการไว้ ซึ่งคำนวณ โดยนักคณิตศาสตร์ประกันภัยสำหรับผลกำไรหรือขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย (Actuarial Gains and Losses) สำหรับโครงการผลประโยชน์ที่กำหนดไว้ และผลประโยชน์ระยะยาวอื่นของพนักงานจะรับรู้ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

5.15 กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

บริษัท ได้จัดตั้ง “กองทุนสำรองเลี้ยงชีพพนักงานบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)” ซึ่งจดทะเบียนแล้วเมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2535 ตามพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 บริหารโดยผู้จัดการกองทุนจึงไม่ปรากฏในงบแสดงฐานะการเงินของบริษัท โดยบริษัทจ่ายสมทบเข้ากองทุนฯ สำหรับสมาชิกที่มีอายุการทำงานไม่เกิน 20 ปี ในอัตราร้อยละ 9 ของเงินเดือน ส่วนสมาชิกที่มีอายุการทำงานเกิน 20 ปี จ่ายสมทบในอัตราร้อยละ 10 ของเงินเดือน โดยรับรู้เงินจ่ายสมทบดังกล่าวเป็นค่าใช้จ่ายของบริษัทในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

5.16 ภาษีเงินได้

ภาษีเงินได้ประกอบด้วยภาษีเงินได้ปัจจุบันและภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

ภาษีเงินได้ปัจจุบัน

บริษัทและบริษัทย่อยบันทึกภาษีเงินได้ปัจจุบันตามจำนวนที่คาดว่าจะจ่ายให้กับหน่วยจัดเก็บภาษีของรัฐ โดยคำนวณจากกำไรทางภาษีตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายภาษีอากร

ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

บริษัทและบริษัทย่อยบันทึกภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีของผลแตกต่างชั่วคราวระหว่างราคาตามบัญชีของสินทรัพย์และหนี้สิน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานกับฐานภาษีของสินทรัพย์และหนี้สินที่เกี่ยวข้องนั้น โดยใช้อัตราภาษีที่บังคับใช้ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

บริษัทและบริษัทย่อยรับรู้หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีของผลแตกต่างชั่วคราวที่ต้องเสียภาษีทุกรายการ แต่รับรู้สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีสำหรับผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษี รวมทั้งผลขาดทุนทางภาษีที่ยังไม่ได้ใช้ในจำนวนที่มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่บริษัทและบริษัทย่อยจะมีกำไรทางภาษีในอนาคตเพียงพอที่จะใช้ประโยชน์จากผลแตกต่างชั่วคราวที่จะใช้หักภาษี และผลขาดทุนทางภาษีที่ยังไม่ได้ใช้นั้น โดยบริษัทและบริษัทย่อยจะมีการทบทวนมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีทุกสิ้นรอบระยะเวลารายงาน และจะทำการปรับมูลค่าตามบัญชีเมื่อพบว่ามีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่บริษัทและบริษัทย่อยจะไม่มีกำไรทางภาษีเพียงพอในการนำสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีที่ได้บันทึกไว้มาใช้ประโยชน์ทั้งหมดหรือบางส่วน

บริษัทและบริษัทย่อยจะบันทึกภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีโดยตรงไปยังส่วนของผู้ถือหุ้น หากภาษีที่เกิดขึ้นเกี่ยวข้องกับรายการที่บันทึก โดยตรงไปยังส่วนของผู้ถือหุ้น

5.17 การใช้ประมาณการทางบัญชี

ในการจัดทำงบการเงินให้เป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป บริษัทและบริษัทย่อยต้องใช้ในการประมาณและข้อสมมติหลายประการ ซึ่งมีผลกระทบต่อจำนวนเงินที่เกี่ยวกับรายได้ ค่าใช้จ่าย สินทรัพย์ และหนี้สิน รวมทั้งการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสินทรัพย์และหนี้สินอื่นที่อาจเกิดขึ้น อาจมีผลแตกต่างกับผลที่เกิดขึ้นจริง

ประมาณการและข้อสมมติที่ใช้ในการจัดทำงบการเงินจะได้รับการทบทวนอย่างสม่ำเสมอ การปรับประมาณการทางบัญชีจะบันทึกในงวดบัญชีที่ประมาณการดังกล่าวได้รับการทบทวนและในงวดอนาคตที่ได้รับผลกระทบ

5.18 เครื่องมือทางการเงิน

บริษัทใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อลดความเสี่ยงจากการผันผวนของอัตราดอกเบี้ยและอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ โดยได้ทำข้อตกลงกับคู่สัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศและอัตราดอกเบี้ย ตามอัตราแลกเปลี่ยนและอัตราดอกเบี้ยที่ได้ตกลงกันล่วงหน้า และจะทำการแลกเปลี่ยนเมื่อถึงกำหนดตามสัญญา แต่ละฝ่ายจะจ่ายและรับเงินต้น และหรือดอกเบี้ยในรูปสกุลเงิน และอัตราดอกเบี้ยตามที่ตกลงกัน ส่วนต่างของดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นจะรับรู้เป็นดอกเบี้ยจ่ายในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ ส่วนต่างของเงินต้นจะรับรู้เป็นผลกำไรหรือขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ สำหรับสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า โดยเมื่อครบกำหนดสัญญาส่วนต่างที่เกิดขึ้นจะรับรู้เป็นผลกำไรหรือขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

นอกจากนี้ บริษัทยังจัดทำประกันความเสี่ยงราคาน้ำมัน ซึ่งค่าธรรมเนียมในการจัดทำ และส่วนต่างของราคาน้ำมันที่เกิดจากการทำสัญญา บริษัทจะรับรู้เป็นค่าน้ำมันเครื่องบินในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

5.19 การวัดมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงิน

มูลค่ายุติธรรม หมายถึง ราคาที่จะได้รับจากการขายสินทรัพย์หรือจะจ่ายเพื่อโอนหนี้สินในรายการที่เกิดขึ้นในสภาพปกติระหว่างผู้ร่วมตลาด ณ วันที่วัดมูลค่า

บริษัทและบริษัทย่อยวัดมูลค่ายุติธรรม และเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวัดมูลค่ายุติธรรม โดยใช้วิธีราคาตลาดในการวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สิน ซึ่งมาตรฐานการรายงานทางการเงินกำหนดให้ต้องวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม ยกเว้นในกรณีที่ไม่มีตลาดที่มีสภาพคล่อง หรือไม่สามารหหาราคาเสนอซื้อขายในตลาดที่มีสภาพคล่องได้ จะใช้วิธีราคาทุนหรือวิธีรายได้ในการวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินดังกล่าวแทน

ลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม

ในการนำเทคนิคการวัดมูลค่ายุติธรรมข้างต้นมาใช้ บริษัทและบริษัทย่อย จะใช้ข้อมูลที่สามารถสังเกตได้ที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์หรือหนี้สินที่จะวัดมูลค่ายุติธรรมให้มากที่สุด โดยกำหนดลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรมออกเป็นสามระดับ ตามประเภทของข้อมูลที่น่ามาใช้ในการวัดมูลค่ายุติธรรม ดังนี้

- ระดับ 1 เป็นราคาเสนอซื้อขาย (ไม่ต้องปรับปรุง) ในตลาดที่มีสภาพคล่องสำหรับสินทรัพย์หรือหนี้สินอย่างเดียวกัน และบริษัทสามารถเข้าถึงตลาดนั้น ณ วันที่วัดมูลค่า
- ระดับ 2 เป็นข้อมูลอื่นที่สังเกตได้ไม่ว่าโดยทางตรงหรือโดยทางอ้อมสำหรับสินทรัพย์นั้นหรือหนี้สินนั้น นอกเหนือจากราคาเสนอซื้อขายซึ่งรวมอยู่ในข้อมูลระดับ 1
- ระดับ 3 เป็นข้อมูลที่ไม่สามารถสังเกตได้สำหรับสินทรัพย์หรือหนี้สินนั้น

5.20 การบัญชีเกี่ยวกับการป้องกันความเสี่ยง

การบัญชีเกี่ยวกับการป้องกันความเสี่ยงกระแสเงินสด

ในกรณีที่ บริษัทใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงกระแสเงินสด สำหรับรายการสินทรัพย์และหนี้สินที่บันทึกในบัญชี หรือสำหรับรายการที่คาดว่าจะมีโอกาสดเกิดผลกระทบต่อกำไรหรือขาดทุนค่อนข้างสูง หากเป็นรายการส่วนที่มีประสิทธิภาพให้รับรู้กำไรหรือขาดทุนจากการวัดมูลค่ายุติธรรมภายหลังการบันทึกครั้งแรกในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น โดยรับรู้คู่กับรายการกำไรหรือขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของการป้องกันความเสี่ยงกระแสเงินสดเฉพาะส่วนที่มีประสิทธิภาพแตกต่างหากในส่วนของผู้ถือหุ้น สำหรับส่วนที่ไม่มีประสิทธิภาพจะรับรู้เป็นผลกำไร(ขาดทุน)จากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

การรับรู้กำไรหรือขาดทุนที่เกิดขึ้นจากการป้องกันความเสี่ยงส่วนที่มีประสิทธิภาพในองค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้นในส่วนของผู้ถือหุ้น โดยรายการกำไรหรือขาดทุนดังกล่าวจะโอนเข้ากำไรหรือขาดทุนในงวดเดียวกันกับงวดที่รายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงดังกล่าวรับรู้ในกำไรหรือขาดทุน โดยปรับปรุงลดหรือเพิ่มยอดรายได้จากค่าโดยสารและค่าน้ำหนักส่วนเกิน

ในกรณีที่รายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงนั้นไม่เกิดขึ้นแล้วให้ปรับกำไรหรือขาดทุนที่สะสมอยู่ในส่วนของผู้ถือหุ้นไปยังกำไรหรือขาดทุนทันที

6. การนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับใหม่มาใช้

ตามที่ได้มีการประกาศใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า ที่มีผลบังคับใช้สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2562 เป็นต้นไป มีผลให้การวัดมูลค่าและการรับรู้รายได้สิทธิบัตร โดยสารและสิทธิไมล์สะสมเปลี่ยนแปลงไปในเรื่องความน่าจะเป็นที่ผู้โดยสารจะไม่ใช้สิทธิ และคำนวณมูลค่าสิทธิของไมล์สะสมโดยประมาณการราคาขายแบบเอกเทศ ทั้งนี้ มีผลกระทบจากการรับรู้รายการในอดีตจนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2561 ที่จะต้องปรับปรุงภาวะผูกพันที่บริษัทได้เคยแสดงเป็นหนี้สินหมุนเวียนไว้ในรายการรายรับด้านขนส่งที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้ลดลง จำนวน 2,159.46 ล้านบาท คู่กับการรับรู้กำไรสะสมต้นงวด ส่งผลให้ขาดทุนสะสมต้นงวดลดลงด้วยจำนวนที่เท่ากัน

บริษัทเลือกใช้วิธีรับรู้ผลกระทบสะสมย้อนหลังคู่กับกำไรสะสมต้นงวดของงวดปัจจุบัน ซึ่งส่งผลกระทบต่อรายการที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

งบแสดงฐานะการเงินรวม ณ วันที่ 1 มกราคม 2562

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 ตามมาตรฐานการรายงาน ทางการเงินเดิม	ผลกระทบจากการใช้ มาตรฐานการรายงาน ทางการเงิน ฉบับที่ 15	ณ วันที่ 1 มกราคม 2562 ตามมาตรฐานการรายงาน ทางการเงินใหม่
หนี้สินหมุนเวียนอื่น รายรับด้านขนส่งที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้	30,624.14	(2,159.46)	28,464.68
ส่วนของผู้ถือหุ้น กำไร(ขาดทุน)สะสม ยังไม่ได้จัดสรร	(35,907.02)	2,159.46	(33,747.56)

๑๖

งบแสดงฐานะการเงินเฉพาะบริษัท ณ วันที่ 1 มกราคม 2562

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 ตามมาตรฐานการรายงาน ทางการเงินเดิม	ผลกระทบจากการใช้ มาตรฐานการรายงาน ทางการเงิน ฉบับที่ 15	ณ วันที่ 1 มกราคม 2562 ตามมาตรฐานการรายงาน ทางการเงินใหม่
หนี้สินหมุนเวียนอื่น รายรับด้านขนส่งที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้	29,692.12	(2,159.46)	27,532.66
ส่วนของผู้ถือหุ้น กำไร(ขาดทุน)สะสม ยังไม่ได้จัดสรร	(28,533.07)	2,159.46	(26,373.61)

นอกจากนี้ บริษัทมีผลกระทบจากการนำมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 มาใช้ในงวดปัจจุบันเพิ่มเติมดังนี้ รายจ่ายที่บริษัทจ่ายให้ตัวแทนขายตัวเพื่อจูงใจให้ตัวแทนขายตัวให้กับลูกค้า บริษัทพิจารณาว่า คือ ต้นทุนส่วนเพิ่มในการได้มาซึ่งสัญญา บริษัทต้องบันทึกรายจ่ายที่จ่ายให้ตัวแทนขายตัวดังกล่าวเป็นค่าใช้จ่ายในช่วงเวลาที่สอดคล้องกับการรับรู้รายได้ตามสัญญา แสดงรวมในรายการค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการขายและโฆษณา

การให้คะแนนไมล์สะสมจากการสมัครสมาชิกครั้งแร่นั้น บริษัทพิจารณาถือเป็นการให้ โดยไม่มีข้อผูกมัดเกี่ยวกับการให้บริการการบิน ดังนั้น บริษัทต้องบันทึกค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการให้คะแนนไมล์สะสมกรณีนี้ เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการส่งเสริมการขาย แสดงรวมในรายการค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการขายและโฆษณา

การให้บริการระวางขนส่งสินค้าในส่วนที่สายการบินอื่นเป็นผู้ให้บริการขนส่งให้ บริษัทจะรับรู้รายได้ด้วยวิธียอดเต็ม (Gross) ทั้งนี้ บริษัทพิจารณาว่าบริษัทเป็นตัวการในการบริการขนส่งดังกล่าว โดยมีสิทธิในการสั่งการหรือกำหนดให้ผู้อื่นกระทำการหรือให้บริการขนส่งแทนกับลูกค้าของบริษัท บริษัทต้องบันทึกรายการจ่ายให้สายการบินอื่นที่เป็นผู้ให้บริการขนส่งเป็นค่าระวาง แสดงรวมในรายการค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการขายและโฆษณา

งบแสดงฐานะการเงินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 ตามมาตรฐาน การรายงาน ทางการเงินเดิม ก่อนล้างผลขาดทุนสะสม	ผลกระทบจากการใช้ มาตรฐานการรายงาน ทางการเงิน ฉบับที่ 15 กับยอดยกมา	กำไร(ขาดทุน) สะสมยังไม่ได้จัดสรร หลังล้างผลขาดทุนสะสม	ผลกระทบจากการใช้ มาตรฐานการรายงาน ทางการเงิน ฉบับที่ 15 ในงวดปัจจุบัน	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 ตามมาตรฐาน การรายงาน ทางการเงินใหม่
หนี้สินหมุนเวียนอื่น รายรับด้านขนส่งที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้	34,412.99	(2,159.46)		(2,564.37)	29,689.16
ส่วนของผู้ถือหุ้น กำไร(ขาดทุน)สะสม ยังไม่ได้จัดสรร หักโอนสำรองตามกฎหมาย และส่วนเกินมูลค่าหุ้นมาล้าง ผลขาดทุนสะสม (หมายเหตุฯ ข้อ 8.23) กำไร(ขาดทุน)สะสมยังไม่ได้จัดสรร หลังหักล้างผลขาดทุนสะสม	(50,480.83)	2,159.46	(48,321.37)	26,373.61	(21,947.76)
				2,564.37	(19,383.39)

๑๖

งบแสดงฐานะการเงินเฉพาะบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 ตามมาตรฐาน การรายงาน ทางการเงินเดิม ก่อนล้างผลขาดทุนสะสม	ผลกระทบจากการใช้ มาตรฐานการรายงาน ทางการเงิน ฉบับที่ 15 กับข้อยกมา	กำไร(ขาดทุน) สะสมยังไม่ได้จัดสรร หลังล้างผลขาดทุนสะสม	ผลกระทบจากการใช้ มาตรฐานการรายงาน ทางการเงิน ฉบับที่ 15 ในงวดปัจจุบัน	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 ตามมาตรฐาน การรายงาน ทางการเงินใหม่
หนี้สินหมุนเวียนอื่น รายรับค่านขนส่งที่ตั้งไม่ถึงเป็นรายได้	33,404.41	(2,159.46)		(2,250.78)	28,994.17
ส่วนของผู้ถือหุ้น กำไร(ขาดทุน)สะสม ยังไม่ได้จัดสรร หักโอนสำรองตามกฎหมาย และส่วนเกินมูลค่าหุ้นมาล้าง ผลขาดทุนสะสม (หมายเหตุฯ ข้อ 8.23) กำไร(ขาดทุน)สะสมยังไม่ได้จัดสรร หลังหักล้างผลขาดทุนสะสม	(42,659.36)	2,159.46	(40,499.90)	2,250.78	(11,875.51)

งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	สำหรับปีสิ้นสุด วันที่ 31 ธันวาคม 2562 ตามมาตรฐานการรายงาน ทางการเงินเดิม	ผลกระทบจากการใช้ มาตรฐานการรายงาน ทางการเงิน ฉบับที่ 15	สำหรับปีสิ้นสุด วันที่ 31 ธันวาคม 2562 ตามมาตรฐานการรายงาน ทางการเงินใหม่
รายได้ค่าโดยสารและค่าน้ำหนักส่วนเกิน	145,727.83	3,316.42	149,044.25
รายได้ค่าระวางขนส่ง	17,105.74	137.25	17,242.99
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการขายและโฆษณา	(9,747.73)	(889.30)	(10,637.03)
กำไร(ขาดทุน)สำหรับปี	(14,580.84)	2,564.37	(12,016.47)
กำไร(ขาดทุน)ต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน(บาท)	(6.69)	1.17	(5.52)

งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จเฉพาะบริษัท สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	สำหรับปีสิ้นสุด วันที่ 31 ธันวาคม 2562 ตามมาตรฐานการรายงาน ทางการเงินเดิม	ผลกระทบจากการใช้ มาตรฐานการรายงาน ทางการเงิน ฉบับที่ 15	สำหรับปีสิ้นสุด วันที่ 31 ธันวาคม 2562 ตามมาตรฐานการรายงาน ทางการเงินใหม่
รายได้ค่าโดยสารและค่าน้ำหนักส่วนเกิน	138,249.45	3,142.46	141,391.91
รายได้ค่าระวางขนส่ง	17,108.63	137.25	17,245.88
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการขายและโฆษณา	(8,832.50)	(1,028.93)	(9,861.43)
กำไร(ขาดทุน)สำหรับปี	(14,126.29)	2,250.78	(11,875.51)
กำไร(ขาดทุน)ต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน(บาท)	(6.47)	1.03	(5.44)

7. การดำเนินงานตามแผนฟื้นฟู

ในปี 2562 บริษัทยังคงมีการดำเนินการตามแผนฟื้นฟู โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ผลการดำเนินงานมีกำไรอย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน รวมทั้งเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพการให้บริการที่เทียบเคียงมาตรฐานชั้นนำ และรักษามาตรฐานความปลอดภัยในระดับสากลได้อย่างต่อเนื่อง โดยมีแนวทางการดำเนินงานตามกลยุทธ์หลัก 5 กลยุทธ์ ดังนี้

1. กลยุทธ์เร่งทำกำไรเพิ่มจากการตลาดเชิงรุกและมีต้นทุนที่แข่งขันได้ (Aggressive Profit) ประกอบด้วย
  - 1.1 โครงการบริหารจัดการโครงสร้างทางการเงิน
  - 1.2 โครงการพัฒนาและเพิ่มรายได้ Ancillary โดยใช้ Digital Marketing
  - 1.3 โครงการจัดหาอาหารโดยวิธี OEM
  - 1.4 โครงการบริหารจัดการเครื่องบิน Plan Buy Fly Sell
  - 1.5 โครงการ THAI MRO Master Plan
2. กลยุทธ์พัฒนาศักยภาพและแสวงหาโอกาสของกลุ่มธุรกิจ (Business/Assets Portfolio) โดยมีโครงการพัฒนาความร่วมมือกับสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย และบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)
3. กลยุทธ์สร้างประสบการณ์การเดินทางที่ดีให้กับลูกค้า (Customer Experiences) โดยมีโครงการปรับปรุงและพัฒนาการบริการครบวงจรเพื่อสร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับลูกค้า
4. กลยุทธ์ดำเนินงานด้วยนวัตกรรมและดิจิทัลเทคโนโลยี (Digital Technology) โดยมีโครงการพัฒนาศักยภาพการขายผ่าน Digitalization
5. กลยุทธ์บริหารทรัพยากรบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ (Effective Human Capital Management) โดยมีโครงการจัดโครงสร้างองค์กร

ภายใต้แผนกลยุทธ์ดังกล่าวข้างต้น บริษัทมีแผนดำเนินการอย่างต่อเนื่องในขณะเดียวกันจากผลการดำเนินงาน ม.ค.-มิ.ย. 2562 บริษัท และบริษัทย่อยประสบกับภาวะการขาดทุน จึงได้ทบทวนสภาพแวดล้อมภายนอกของอุตสาหกรรมการบิน สถานะตลาดและการแข่งขันสภาพแวดล้อมภายใน โดยได้จัดทำแผนฟื้นฟูระยะเร่งด่วนจนถึงสิ้นปี 2562 โดยดำเนินการควบคู่ไปกับการดำเนินการตามแผนดำเนินงานตามกลยุทธ์หลักดังกล่าวข้างต้น ทั้งนี้ การดำเนินการตามแผนฟื้นฟูระยะเร่งด่วน ประกอบด้วย 3 แนวทางการดำเนินงาน ได้แก่ การเพิ่มรายได้ การควบคุมและลดค่าใช้จ่าย และการปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงาน โดยในส่วนของ การเพิ่มรายได้ บริษัทดำเนินกลยุทธ์เจาะกลุ่มลูกค้าแบบ Personalized มุ่งเน้นการสร้างรายได้เสริม (Ancillary Revenue) รวมทั้งเร่งดำเนินงานด้าน Digital Marketing โดยใช้ Big Data และ Data Analytic ในการวิเคราะห์ตลาด เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเพิ่มการขายทาง Online ให้มากขึ้น ในส่วนของการควบคุมและลดค่าใช้จ่าย บริษัทมีมาตรการตัดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น ปรับลดค่าตอบแทนของฝ่ายบริหารคณะกรรมการและพนักงานอย่างสมัครใจ เป็นต้น สำหรับแนวทางการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงาน อาทิ บริหารจัดการฝูงบินให้มีประสิทธิภาพ โดยเร่งสรุปแผนการจัดการจัดหาเครื่องบินให้มีความเหมาะสมกับการดำเนินธุรกิจของบริษัท รวมทั้งควบคุมติดตามแผนการจำหน่ายเครื่องบินที่ปลดระวาง และทรัพย์สินให้ได้ตามแผนการขายเครื่องบิน และวางแผนระยะยาวในการลดหนี้สิน เพื่อลดอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนให้ต่ำลงเพื่อลดความเสี่ยงของสถานะทางการเงินและหนี้สินของบริษัท รวมทั้งปรับปรุงโครงสร้างองค์กรให้มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับการประกอบธุรกิจ และบรรจบุคคลากรในตำแหน่งสำคัญให้ครบถ้วน เพื่อให้มั่นใจว่าการดำเนินการทั้งหมดมีการกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด

ทั้งนี้ บริษัทอยู่ระหว่างจัดทำแผนฟื้นฟูธุรกิจปี 2563-2567 ซึ่งคณะกรรมการบริษัทอยู่ระหว่างพิจารณาอนุมัติแผนดังกล่าว มีกรอบแนวทางในการพัฒนาธุรกิจของบริษัท เพื่อลดวิกฤต บัญชีเสี่ยงทางธุรกิจ และสร้างโอกาสกลับมามีผลกำไรจากการดำเนินงาน โดยแบ่งเป็น 3 กรอบหลัก ได้แก่ 1) การเร่งรายได้ 2) การบริหารประสิทธิภาพต้นทุน และ 3) การเพิ่มประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบด้วยกลยุทธ์และแนวทางการดำเนินงานต่าง ๆ ภายใต้ 3 กรอบหลัก ดังนี้

1. การเร่งรายได้ มุ่งสร้างกำไรจากการเร่งทำรายได้เพิ่มเติมตามเป้าหมาย จากธุรกิจการบินและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง ขยายรูปแบบการดำเนินธุรกิจจากธุรกิจสายการบิน (Airline Business) ไปสู่การดำเนินธุรกิจการบินแบบครบวงจร (Aviation Business) โดยมีกลยุทธ์ที่สำคัญ เช่น

- 1.1 กลยุทธ์สร้างรายได้สูงสุดจากธุรกิจการขนส่ง (Optimize Transportation Revenue)
- 1.2 กลยุทธ์เร่งรายได้อื่น (Boost Other Revenues)
- 1.3 กลยุทธ์ขยายโอกาสทางธุรกิจที่มีศักยภาพ (Expand Business Opportunity)

2. การบริหารประสิทธิภาพต้นทุน (Cost Efficiency) เพื่อให้มีต้นทุนที่แข่งขันได้ โดยมีกลยุทธ์/แนวทางการดำเนินงานที่สำคัญ เช่น

- 2.1 กลยุทธ์เพื่อปรับปรุงกระบวนการทำงาน (Reprocess)
- 2.2 บริหารจัดการสินทรัพย์ (Maximize Asset Management)
- 2.3 บริหารจัดการด้านราคาน้ำมันและอัตราแลกเปลี่ยน (Manage Fuel & FX)

3. การเพิ่มประสิทธิภาพ (Performance) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน โดยมีกลยุทธ์/แนวทางการดำเนินงานที่สำคัญ เช่น

- 3.1 กลยุทธ์สร้างความแข็งแกร่งให้กับเครือข่ายเส้นทางบินและฝูงบิน (Strengthen Network and Fleet)
- 3.2 กลยุทธ์สร้างประสบการณ์การเดินทางที่ดีให้กับลูกค้า (Enhance Customer Experience)
- 3.3 การพัฒนาความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานอื่นๆ ภายนอกบริษัท (Partner with Government and Other SOEs)
- 3.4 การศึกษาแนวทางปรับรูปแบบการดำเนินธุรกิจของบริษัท
- 3.5 กลยุทธ์เสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กร (TG Culture Change)

8. ข้อมูลเพิ่มเติม

8.1 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

	หน่วย : ล้านบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท	
	2562	2561	2562	2561
เงินสดในประเทศ	12.50	14.54	10.23	12.03
เงินสดในต่างประเทศ	18.44	28.55	18.44	28.55
เงินฝากธนาคารในประเทศ	12,560.94	6,727.22	12,032.08	5,561.25
เงินฝากธนาคารในต่างประเทศ	9,071.33	6,921.54	8,812.34	6,921.53
รวม	21,663.21	13,691.85	20,873.09	12,523.36

8.2 ลูกหนี้การค้า

	หน่วย : ล้านบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท	
	2562	2561	2562	2561
ระยะเวลาค้างชำระ				
ไม่เกิน 6 เดือน	8,816.92	10,017.29	8,223.31	9,333.51
เกินกว่า 6 เดือน - 1 ปี	383.67	340.47	159.02	340.47
เกินกว่า 1 ปี - 2 ปี	227.87	193.37	227.88	188.35
เกินกว่า 2 ปี	1,031.53	1,063.83	1,002.09	1,034.25
	10,459.99	11,614.96	9,612.30	10,896.58
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(1,278.09)	(1,220.89)	(1,248.14)	(1,190.67)
ลูกหนี้การค้า-สุทธิ	9,181.90	10,394.07	8,364.16	9,705.91

สำหรับลูกหนี้การค้าที่มีระยะเวลาค้างชำระเป็นเวลานาน ส่วนหนึ่งเป็นลูกหนี้ที่เป็นส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ โดยลูกหนี้ที่เป็นส่วนราชการ บริษัทไม่ได้พิจารณาตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ส่วนลูกหนี้รัฐวิสาหกิจ บริษัทจะพิจารณาตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ เมื่อมีข้อบ่งชี้อย่างชัดเจนว่าจะไม่ได้รับชำระหนี้

๐๖/

8.3 สิ้นค้าและพัสดุกงเหลือ

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท	
	2562	2561	2562	2561
อะไหล่เครื่องบิน	3,246.75	3,430.65	3,246.75	3,430.65
หัก ค่าเผื่อเสื่อมสภาพ (ร้อยละ 10 ของยอดคงเหลือ ณ วันสิ้นงวด)	<u>(324.67)</u>	<u>(343.06)</u>	<u>(324.67)</u>	<u>(343.06)</u>
อะไหล่เครื่องบิน-สุทธิ	<u>2,922.08</u>	<u>3,087.59</u>	<u>2,922.08</u>	<u>3,087.59</u>
อะไหล่เครื่องบินที่หมุนเวียนช้าและรอการจำหน่าย	4,922.37	4,561.03	4,922.37	4,561.03
หัก ค่าเผื่อเสื่อมสภาพ (ร้อยละ 33.33)	<u>(4,264.45)</u>	<u>(4,047.11)</u>	<u>(4,264.45)</u>	<u>(4,047.11)</u>
อะไหล่เครื่องบินที่หมุนเวียนช้าและรอการจำหน่าย-สุทธิ	<u>657.92</u>	<u>513.92</u>	<u>657.92</u>	<u>513.92</u>
อะไหล่รถยนต์ และอุปกรณ์บริการภาคพื้น	<u>327.36</u>	<u>348.64</u>	<u>327.36</u>	<u>348.64</u>
น้ำมันเครื่องบิน	163.02	347.98	163.02	347.98
สินค้าซื้อมาเพื่อขาย	259.41	270.47	252.89	265.15
พัสดุสำหรับใช้ในห้องพักผู้โดยสารและการบริการอาหาร	192.13	233.41	164.37	200.06
พัสดุและของใช้สิ้นเปลือง	24.56	24.10	23.51	23.78
เครื่องเขียนและพัสดุอื่น	99.48	103.49	94.10	97.12
สินค้าและอะไหล่เครื่องบินระหว่างทาง	<u>50.71</u>	<u>17.42</u>	<u>50.71</u>	<u>17.42</u>
รวมสินค้าและพัสดุอื่น ๆ	<u>789.31</u>	<u>996.87</u>	<u>748.60</u>	<u>951.51</u>
สินค้าและพัสดุล้าสมัย ชำรุดรอการจำหน่าย	35.86	80.58	35.86	80.58
หัก ค่าเผื่อเสื่อมสภาพ (ร้อยละ 100)	<u>(35.86)</u>	<u>(80.58)</u>	<u>(35.86)</u>	<u>(80.58)</u>
สินค้าและพัสดุล้าสมัย ชำรุดรอการจำหน่าย-สุทธิ	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
รวมสินค้าและพัสดุกงเหลือ-สุทธิ	<u>4,696.67</u>	<u>4,947.02</u>	<u>4,655.96</u>	<u>4,901.66</u>
รวมสินค้าและพัสดุกงเหลือ ณ วันสิ้นงวด	9,321.65	9,417.77	9,280.94	9,372.41
หัก รวมค่าเผื่อสินค้าและพัสดุเสื่อมสภาพ	<u>(4,624.98)</u>	<u>(4,470.75)</u>	<u>(4,624.98)</u>	<u>(4,470.75)</u>
รวมสินค้าและพัสดุกงเหลือ-สุทธิ	<u>4,696.67</u>	<u>4,947.02</u>	<u>4,655.96</u>	<u>4,901.66</u>

๐๖

8.4 สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น

	หน่วย : ล้านบาท			
	<u>งบการเงินรวม</u>		<u>งบการเงินเฉพาะบริษัท</u>	
	<u>2562</u>	<u>2561</u>	<u>2562</u>	<u>2561</u>
ภาษีเงินได้รอเรียกคืน	1,463.16	1,436.69	1,463.16	1,436.69
เงินฝากธนาคารกองทุนบำเหน็จ	3,858.53	3,970.42	3,858.53	3,970.42
รายได้ค้างรับ	2,008.02	1,139.30	2,030.49	2,061.75
ลูกหนี้กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	594.98	2,160.46	5,546.80	9,358.33
อื่น ๆ	<u>4,086.99</u>	<u>3,996.11</u>	<u>4,931.24</u>	<u>3,708.18</u>
รวม	<u>12,011.68</u>	<u>12,702.98</u>	<u>17,830.22</u>	<u>20,535.37</u>

8.5 สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขาย

	หน่วย : ล้านบาท		
	เครื่องบิน	สินทรัพย์อื่น	รวม
ณ วันที่ 1 มกราคม 2562	490.16	-	490.16
- เพิ่มขึ้น	926.16	1.44	927.60
- ค้อยค่า	(140.56)	-	(140.56)
- จำหน่าย	(1,252.90)	(1.44)	(1,254.34)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562	22.86	-	22.86

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขาย ณ วันที่ 1 มกราคม 2562 ประกอบด้วย เครื่องบิน A330-300 จำนวน 1 ลำ และ B747-400 จำนวน 2 ลำ รวม 3 ลำ รวมจำนวนเงิน 490.16 ล้านบาท

ในระหว่างปี 2562 บริษัทปรับปรุงสินทรัพย์รอการขายมาเป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขาย ประกอบด้วย เครื่องบิน A330-300 จำนวน 4 ลำ เป็นจำนวนเงิน 926.16 ล้านบาท และสินทรัพย์อื่นจำนวน 1.44 ล้านบาท รวมเป็นจำนวนเงิน 927.60 ล้านบาท

นอกจากนี้บริษัทรับรู้ค้อยค่าเครื่องบิน B747-400 จำนวน 2 ลำ และ A330-300 จำนวน 1 ลำ รวมเป็นจำนวนเงิน 140.56 ล้านบาท

บริษัทโอนกรรมสิทธิ์เครื่องบิน A330-300 จำนวน 5 ลำ และ B747-400 จำนวน 1 ลำ รวมเป็นจำนวนเงิน 1,252.90 ล้านบาท และจำหน่ายสินทรัพย์อื่น จำนวนเงิน 1.44 ล้านบาท รวมเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 1,254.34 ล้านบาท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขาย ได้แก่ เครื่องบิน B747-400 จำนวน 1 ลำ จำนวนเงิน 22.86 ล้านบาท

8.6 เงินลงทุน

งบการเงินรวม

หน่วย : ล้านบาท

ชื่อบริษัท	บริษัทถือหุ้น		เงินลงทุน				รายได้จากเงินลงทุน	
	ร้อยละ		วิธีราคาทุน		วิธีส่วนได้เสีย			
	2562	2561	2562	2561	2562	2561	2562	2561
8.6.1 เงินลงทุนในบริษัทร่วม								
บันทึกโดยวิธีส่วนได้เสีย								
บริษัท โรงแรมรอยัลออคิด (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	-	24.00	-	225.00	-	265.54	-	13.52
หัก จำหน่ายเงินลงทุนทั้งจำนวน	-	(24.00)	-	(225.00)	-	(265.54)	-	-
คงเหลือ	-	-	-	-	-	-	-	13.52
(มูลค่ายุติธรรม ณ วันที่ 23 เม.ย. 61 เป็นเงิน 916.88 ล้านบาท และปี 2560 เป็นเงิน 838.13 ล้านบาท)								
บริษัท คอนเมือง อินเตอร์เนชั่นแนล แอร์พอร์ต โฮเต็ล จำกัด	40.00	40.00	48.00	48.00	101.07	109.76	15.31	24.20
บริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	22.59	22.59	115.19	115.19	1,271.80	1,250.82	218.23	250.79
(มูลค่ายุติธรรมปี 2562 เป็นเงิน 3,455.60 ล้านบาท และปี 2561 เป็นเงิน 3,772.36 ล้านบาท)								
บริษัท คริวการบินภูเก็ต จำกัด	30.00	30.00	30.00	30.00	228.61	269.16	10.45	19.03
บริษัท โรงแรมท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ จำกัด	30.00	30.00	305.33	305.33	312.30	283.42	28.88	37.40
บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย	15.94	21.80	735.59	735.59	187.07	386.55	(199.48)	(867.77)
(มูลค่ายุติธรรม ปี 2562 เป็นเงิน 990.78 ล้านบาท และปี 2561 เป็นเงิน 1,198.85 ล้านบาท)								
รวมเงินลงทุนในบริษัทร่วม					2,100.85	2,299.71	73.39	(522.83)
8.6.2 เงินลงทุนระยะยาวอื่น								
บันทึกตามวิธีราคาทุน								
บริษัท ขนส่งน้ำมันทางท่อ จำกัด	0.00026	0.00026	0.00934	0.00934			-	-
บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด	1.36	1.36	8.97	8.95			-	-
SITA Investment Certificate	-	-	22.32	25.09			-	-
บริษัท เทรคสยาม จำกัด	3.50	3.50	1.75	1.75			0.54	0.50
(ชำระค่าหุ้น 25% ของทุนจดทะเบียน)								
SITA Information Networking Computing	-	-	27.41	29.52			-	-
หุ้นอื่น ๆ	-	-	2.60	2.68			0.63	0.70
เงินลงทุนในกองทุนรวมวายุภักษ์	-	-	1.00	1.00			0.006	0.006
รวมเงินลงทุนระยะยาวอื่น			64.06	69.00			1.18	1.20

เงินลงทุนรวม 73.39 ล้านบาท ประกอบด้วย กำไรจากการเปลี่ยนสัดส่วนเงินลงทุน จำนวน 273.18 ล้านบาท ส่วนแบ่งขาดทุน จากเงินลงทุนในบริษัทร่วม จำนวน 223.20 ล้านบาท และส่วนแบ่งกำไรเบ็ดเสร็จอื่น จำนวน 23.41 ล้านบาท

๑๖

งบการเงินเฉพาะบริษัท

หน่วย : ล้านบาท

ชื่อบริษัท	บริษัทถือหุ้น		เงินลงทุน		รายได้เงินปันผล	
	ร้อยละ		วิธีราคาทุน			
	2562	2561	2562	2561	2562	2561
8.6.1 เงินลงทุนซึ่งบันทึกโดยวิธีราคาทุน						
บริษัทย่อย						
บริษัท ไทย-อะมาคิอุส เซาท์อีสต์เอเชีย จำกัด	55.00	55.00	8.25	8.25	57.75	37.12
บริษัท ริงสเปน เซอร์วิสเซส จำกัด	49.00	49.00	0.98	0.98	-	-
บริษัท ไทยไฟลท์เทรนนิ่ง จำกัด	49.00	49.00	0.98	0.98	0.59	0.98
บริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด	100.00	100.00	<u>1,800.00</u>	<u>1,800.00</u>	-	-
รวม			<u>1,810.21</u>	<u>1,810.21</u>	<u>58.34</u>	<u>38.10</u>
บริษัทร่วม						
บริษัท โรงแรมรอยัลออคิด (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	-	24.00	-	225.00	-	26.44
หัก จำหน่ายเงินลงทุนทั้งจำนวน	-	<u>(24.00)</u>	-	<u>(225.00)</u>	-	-
คงเหลือ	-	-	-	-	-	26.44
(มูลค่ายุติธรรม ณ วันที่ 23 ธ.ค. 61 เป็นเงิน 916.88 ล้านบาท และปี 2560 เป็นเงิน 838.13 ล้านบาท)						
บริษัท คอนเมือง อินเตอร์เนชั่นแนล แอร์พอร์ต โฮเต็ล จำกัด	40.00	40.00	48.00	48.00	24.00	24.00
บริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) (มูลค่ายุติธรรม ปี 2562 เป็นเงิน 3,455.60 ล้านบาท และปี 2561 เป็นเงิน 3,772.36 ล้านบาท)	22.59	22.59	115.19	115.19	197.25	181.42
บริษัท ครัวการบินภูเก็ต จำกัด	30.00	30.00	30.00	30.00	51.00	75.00
บริษัท โรงแรมท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ จำกัด	30.00	30.00	305.33	305.33	-	-
บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย (มูลค่ายุติธรรม ปี 2562 เป็นเงิน 990.78 ล้านบาท และปี 2561 เป็นเงิน 1,198.85 ล้านบาท)	15.94	21.80	<u>735.59</u>	<u>735.59</u>	-	-
รวม			<u>1,234.11</u>	<u>1,234.11</u>	<u>272.25</u>	<u>306.86</u>
รวมเงินลงทุน			<u>3,044.32</u>	<u>3,044.32</u>	<u>330.59</u>	<u>344.96</u>

๑๖

งบการเงินเฉพาะบริษัท

หน่วย : ล้านบาท

ชื่อบริษัท	บริษัทถือหุ้น		เงินลงทุน		รายได้เงินปันผล	
	ร้อยละ		วิธีราคาทุน			
	2562	2561	2562	2561	2562	2561
8.6.2 เงินลงทุนระยะยาวอื่น						
บันทึกตามวิธีราคาทุน						
บริษัท ขนส่งน้ำมันทางท่อ จำกัด	0.00026	0.00026	0.00934	0.00934	-	-
บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด	0.87	0.90	5.74	5.97	-	-
SITA Investment Certificate	-	-	22.32	25.09	-	-
บริษัท เทรคสยาม จำกัด (ชำระค่าหุ้น 25% ของทุนจดทะเบียน)	3.50	3.50	1.75	1.75	0.54	0.50
SITA Information Networking Computing	-	-	27.41	29.52	-	-
หุ้นอื่น ๆ	-	-	2.60	2.68	0.63	0.70
เงินลงทุนในกองทุนรวมวายุภักษ์	-	-	<u>1.00</u>	<u>1.00</u>	<u>0.006</u>	<u>0.006</u>
รวมเงินลงทุนระยะยาวอื่น			<u>60.83</u>	<u>66.02</u>	<u>1.18</u>	<u>1.20</u>

บริษัทร่วมเป็นกิจการที่บริษัทมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญ โดยมีอำนาจเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายทางการเงินและการดำเนินงาน แต่ไม่ถึงระดับที่จะควบคุมหรือควบคุมร่วมในนโยบายดังกล่าว โดยบริษัทมีตัวแทนไปดำรงตำแหน่งกรรมการในบริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) บริษัทจึงพิจารณาจัดประเภทเงินลงทุนในบริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) เป็นเงินลงทุนในบริษัทร่วม

การควบคุมในบริษัทย่อย

บริษัทมีสัดส่วนการถือหุ้นเกินกว่าร้อยละ 50 หรือลงทุนในลักษณะที่ทำให้บริษัทมีการควบคุมในบริษัทนั้น โดยบริษัทได้สิทธิในการส่งผู้แทนเข้าเป็นกรรมการที่มีสิทธิในการออกเสียงและมีอำนาจในการสั่งการกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบริษัทดังกล่าวตามสัดส่วนการถือหุ้น หรือตามเงื่อนไขข้อตกลงของผู้ถือหุ้น เกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดซึ่งทำให้บริษัทมีเสียงข้างมากในการประชุมคณะกรรมการ

๐๖

8.6.3 ข้อมูลทางการเงินโดยสรุปของบริษัทย่อย และบริษัทร่วม

หน่วย : ล้านบาท

รายชื่อของบริษัท	สินทรัพย์	หนี้สิน	รายได้	กำไร(ขาดทุน)
บริษัทย่อย				
บริษัท ไทย-อะมาคิอุส เซาท์อีสต์เอเชีย จำกัด	309.84	76.84	283.54	58.55
บริษัท วิงสแปน เซอร์วิสเซส จำกัด	493.45	385.37	1,212.00	14.61
บริษัท ไทยไฟลท์เทรนนิง จำกัด	86.27	8.23	58.33	13.60
บริษัท ทัวร์เอื้องหลวง จำกัด	5.91	0.42	3.08	0.88
บริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด	3,894.51	10,775.73	14,454.53	(112.58)

หน่วย : ล้านบาท

รายชื่อของบริษัท	สินทรัพย์	หนี้สิน	รายได้	กำไร(ขาดทุน)
บริษัทร่วม				
บริษัท ดอนเมือง อินเตอร์เนชั่นแนล แอร์พอร์ต โฮเต็ล จำกัด	363.31	106.52	400.04	38.28
บริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	17,332.80	9,447.85	3,956.22	966.06
บริษัท ครีวการบินภูเก็ต จำกัด	839.97	68.57	360.01	35.52
บริษัท โรงแรมท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ จำกัด	1,372.32	324.70	918.76	96.25
บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย	15,296.51	18,720.05	19,976.77	(2,927.67)

บริษัท โรงแรมท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ จำกัด กำหนดกรอบระยะเวลาบัญชีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน โดยสอดคล้องกับ
 รอบระยะเวลาบัญชีของ บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของ บริษัท โรงแรมท่าอากาศยาน
 สุวรรณภูมิ จำกัด

๑๖

8.7 รายการระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันที่มีสาระสำคัญ

8.7.1 รายการระหว่างกันกับผู้ถือหุ้นใหญ่

1) เงินกู้ยืมระยะสั้นจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

หน่วย : ล้านบาท

	2562	2561
กู้เงินจากต่างประเทศผ่านกระทรวงการคลัง	-	-
กู้เงินจากสถาบันการเงินในประเทศ	<u>3,500.00</u>	<u>1,000.00</u>
รวม	<u>3,500.00</u>	<u>1,000.00</u>

2) เงินกู้ยืมระยะยาวจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

หน่วย : ล้านบาท

	2562	2561
<u>ส่วนของหนี้สินระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี</u>		
กู้เงินจากต่างประเทศผ่านกระทรวงการคลัง	1,089.81	1,198.64
กู้เงินจากสถาบันการเงินในประเทศ	<u>534.86</u>	<u>249.45</u>
รวม	<u>1,624.67</u>	<u>1,448.09</u>
<u>หนี้สินระยะยาว</u>		
กู้เงินจากต่างประเทศผ่านกระทรวงการคลัง	10,887.63	13,173.54
กู้เงินจากสถาบันการเงินในประเทศ	<u>1,902.44</u>	<u>2,464.46</u>
รวม	<u>12,790.07</u>	<u>15,638.00</u>

เงินกู้ยืมจากต่างประเทศต่อจากกระทรวงการคลัง เป็นเงินกู้ที่กระทรวงการคลังทำสัญญาเงินกู้กับต่างประเทศ และกระทรวงการคลัง ได้ให้บริษัทกู้ยืมต่อในสกุลเงินยูโร

๑๖

8.7.2 รายการระหว่างกันกับบริษัทย่อย

1) รายการขายและซื้อระหว่างกัน

หน่วย : ล้านบาท

	2562		2561	
	ขาย	ซื้อ	ขาย	ซื้อ
บริษัท ไทย-อะมาดิอุส เซาท์อีสต์เอเชีย จำกัด	11.02	-	20.05	-
บริษัท วิงสแปน เซอร์วิสเชส จำกัด	4.33	1,119.93	7.99	1,113.89
บริษัท ไทยไฟลท์เทรนนิ่ง จำกัด	20.23	-	30.47	0.05
บริษัท ทัวร์เอ็องหลวง จำกัด	47.60	0.11	41.86	0.05
บริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด	9,328.93	7,011.84	9,543.60	5,041.45

รายการซื้อระหว่างกันของบริษัทที่ซื้อจากบริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด แสดงยอดซื้อเพิ่มขึ้นจากงวดเดียวกันของปีก่อน เนื่องจากแผนกลยุทธ์ในการบูรณาการร่วมกันเพื่อให้การขายบัตรโดยสารมีประสิทธิภาพ ดำเนินการได้เป็นอย่างดี โดยมุ่งเน้นให้บริษัทเป็นผู้กำหนดทิศทางและกลยุทธ์ในการขายที่นั่งภายใต้วิธีการ Block Space Concept เป็นปริมาณร้อยละ 90 ของจำนวนที่นั่งเที่ยวบินบริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด ทุกเส้นทางโดยเริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคม 2562 บริษัทจะรับรู้ต้นทุนบัตรโดยสารในราคาที่ตกลงกันทั้งที่นั่งที่จำหน่ายได้และไม่ได้ และแสดงต้นทุนดังกล่าวรวมอยู่ในรายการค่าเช่าเครื่องบินและอะไหล่ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จในงวดที่เกิดรายการ

2) รายการลูกหนี้และเจ้าหนี้ระหว่างกัน

หน่วย : ล้านบาท

	2562		2561	
	ลูกหนี้	เจ้าหนี้	ลูกหนี้	เจ้าหนี้
บริษัท ไทย-อะมาดิอุส เซาท์อีสต์เอเชีย จำกัด	0.17	-	5.96	-
บริษัท วิงสแปน เซอร์วิสเชส จำกัด	239.86	298.79	284.08	582.61
บริษัท ไทยไฟลท์เทรนนิ่ง จำกัด	2.58	-	4.09	-
บริษัท ทัวร์เอ็องหลวง จำกัด	0.33	-	7.60	-
บริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด	5,486.27	-	9,465.45	1,837.38

รายการลูกหนี้และเจ้าหนี้ระหว่างกัน ของบริษัท วิงสแปน เซอร์วิสเชส จำกัด ได้รวมค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าจำนวน 238.86 ล้านบาท และค่าใช้จ่ายค้างจ่ายจำนวน 298.79 ล้านบาท ไว้ด้วย

3) สัญญาเช่าเครื่องบินระหว่างกัน

บริษัท ได้ลงนามในสัญญาเช่าช่วงเครื่องบิน A320-200 กับบริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 จำนวนทั้งสิ้น 20 ลำ โดยเป็นเครื่องบินที่บริษัทเช่าดำเนินงานจำนวน 15 ลำ คิดค่าเช่าช่วงเป็นรายเดือนและเป็นเครื่องบินที่บริษัทจัดหาด้วยวิธีเช่าซื้อจำนวน 5 ลำ คิดค่าเช่าช่วงเป็นรายไตรมาส ซึ่งระยะเวลาเช่าช่วงเท่ากับอายุของสัญญาเช่าเครื่องบินที่บริษัททำสัญญาไว้กับบริษัทผู้ให้เช่า

8.7.3 รายการระหว่างกันกับบริษัทร่วม

1) รายการขายและซื้อระหว่างกัน

หน่วย : ล้านบาท

	2562		2561	
	ขาย	ซื้อ	ขาย	ซื้อ
บริษัท โรงแรมรอยัลล่อคิด (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	-	-	-	0.33
บริษัท ดอนเมือง อินเตอร์เนชั่นแนล แอร์พอร์ต โฮเต็ล จำกัด	-	0.10	-	0.02
บริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	0.01	362.57	-	354.43
บริษัท ครีวการบินภูเก็ต จำกัด	0.29	125.92	1.50	133.28
บริษัท โรงแรมท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ จำกัด	-	26.03	-	19.65
บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย	176.40	1.16	190.18	3.83

2) รายการลูกหนี้และเจ้าหนี้ระหว่างกัน

หน่วย : ล้านบาท

	2562		2561	
	ลูกหนี้	เจ้าหนี้	ลูกหนี้	เจ้าหนี้
บริษัท โรงแรมรอยัลล่อคิด (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	-	-	-	-
บริษัท ดอนเมือง อินเตอร์เนชั่นแนล แอร์พอร์ต โฮเต็ล จำกัด	-	-	-	-
บริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	-	-	-	-
บริษัท ครีวการบินภูเก็ต จำกัด	0.01	-	0.04	2.34
บริษัท โรงแรมท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ จำกัด	-	-	-	1.62
บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย	56.44	-	56.82	0.24

นโยบายการกำหนดราคาซื้อสินค้าและบริการระหว่างบริษัทกับกิจการที่เกี่ยวข้องกัน กำหนดจากราคาปกติของธุรกิจ เช่นเดียวกับที่กำหนดให้กับบุคคลหรือกิจการอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกันและเป็นไปตามราคาตลาด

๑๖

8.8 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ มีรายละเอียดดังนี้

งบการเงินรวม

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	เครื่องปั้นและ เครื่องปั้นดินเผา จ่ายล่วงหน้า	เครื่องปั้น	เครื่องปั้น ภายใต้สัญญาเช่า	อุปกรณ์การพิมพ์ หมุนเวียน	งานระหว่างทำ	ที่ดิน	อาคาร	อาคาร ภายใต้สัญญาเช่า	ค่าปรับปรุง อาคาร	เครื่องมือ และอุปกรณ์	รวม
ราคาทุน											
วันที่ 1 มกราคม 2562	-	155,949.27	146,105.97	35,916.88	341.10	9,035.06	2,119.19	10,809.16	4,776.93	31,205.81	396,259.37
- เพิ่มขึ้น	991.66	391.41	562.26	1,555.67	222.33	-	6.07	-	88.16	771.76	4,589.32
- ปรับปรุง/โอน	-	92.88	(2.70)	(207.03)	(218.89)	-	-	-	(70.10)	(409.86)	(815.70)
- จำนวน/ตัดจำหน่าย	-	(507.27)	(681.18)	(650.11)	(11.71)	-	-	-	(11.86)	(20.70)	(1,882.83)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562	991.66	155,926.29	145,984.35	36,615.41	332.83	9,035.06	2,125.26	10,809.16	4,783.13	31,547.01	398,150.16
ค่าเสื่อมราคาสะสม											
ณ วันที่ 1 มกราคม 2562	-	110,002.96	40,505.97	24,208.41	-	-	2,086.43	6,709.58	4,633.82	28,513.51	216,660.68
- ค่าเสื่อมราคา	-	6,952.26	7,368.89	1,310.57	-	-	10.51	228.90	73.01	734.93	16,679.07
- ปรับปรุง/โอน	-	-	-	(61.54)	-	-	-	-	(69.71)	(535.07)	(666.32)
- จำนวน/ตัดจำหน่าย	-	(507.27)	(681.18)	(476.92)	-	-	-	-	(11.86)	(20.43)	(1,697.66)
- ค่าเผื่อการตัดค่า	-	-	-	56.83	-	-	-	-	-	-	56.83
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562	-	116,447.95	47,193.68	25,037.35	-	-	2,096.94	6,938.48	4,625.26	28,692.94	231,032.60
มูลค่าสุทธิตามบัญชี											
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	-	45,946.31	105,600.00	11,708.47	341.10	9,035.06	32.76	4,099.58	143.11	2,692.30	179,598.69
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562	991.66	39,478.34	98,790.67	11,578.06	332.83	9,035.06	28.32	3,870.68	157.87	2,854.07	167,117.56

ณ

งบการเงินรวม
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

หน่วย : ล้านบาท

	เครื่องปั้นและ เครื่องปั้นเคลือบ จ่ายล่วงหน้า	เครื่องปั้น	เครื่องปั้น ภายใต้สัญญาเช่า	อุปกรณ์การพิมพ์ หมุนเวียน	งานระหว่างทำ	ที่ดิน	อาคาร	อาคาร ภายใต้สัญญาเช่า	ค่าปรับปรุง อาคาร	เครื่องมือ โรงซ่อม และอุปกรณ์	รวม
ราคาทุน											
วันที่ 1 มกราคม 2561 ตามที่รายงานในงวดก่อน	6,123.73	131,482.17 (900.66)	162,019.28	33,222.04	599.09	9,035.06	2,119.19	10,809.16	4,769.11	31,195.61	391,374.44 (900.66)
หัก รายการปรับปรุง	6,123.73	130,581.51	162,019.28	33,222.04	599.09	9,035.06	2,119.19	10,809.16	4,769.11	31,195.61	390,473.78
ณ วันที่ 1 มกราคม 2561-หลังปรับปรุง	-	658.03	6,902.14	2,508.78	621.31	-	-	-	79.48	658.90	11,428.64
- เพิ่มขึ้น	-	658.03	6,902.14	2,508.78	621.31	-	-	-	79.48	658.90	11,428.64
- ปรับปรุง/โอน	(6,123.73)	25,341.05 (631.32)	(22,285.82)	1,356.51 (1,170.45)	(879.30)	-	-	-	(59.10)	(617.57)	(3,267.96)
- จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	-	(631.32)	(529.63)	(1,170.45)	-	-	-	-	(12.56)	(31.13)	(2,375.09)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	-	155,949.27	146,105.97	35,916.88	341.10	9,035.06	2,119.19	10,809.16	4,776.93	31,205.81	396,259.37
ค่าเสื่อมราคาสะสม											
ณ วันที่ 1 มกราคม 2561 ตามที่รายงานในงวดก่อน	-	89,296.63 (900.66)	48,799.44	23,630.04	-	-	2,072.52	6,479.60	4,625.73	28,367.87	203,271.83 (900.66)
หัก รายการปรับปรุง	-	88,395.97	48,799.44	23,630.04	-	-	2,072.52	6,479.60	4,625.73	28,367.87	202,371.17
ณ วันที่ 1 มกราคม 2561-หลังปรับปรุง	-	8,070.36	8,205.06	1,407.26	-	-	13.91	229.98	79.50	791.92	18,797.99
- ค่าเสื่อมราคา	-	8,070.36	8,205.06	1,407.26	-	-	13.91	229.98	79.50	791.92	18,797.99
- ปรับปรุง/โอน	-	14,167.95 (631.32)	(15,968.90)	(33.05)	-	-	-	-	(58.85)	(617.01)	(2,509.86)
- จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	-	(631.32)	(529.63)	(795.84)	-	-	-	-	(12.56)	(29.27)	(1,998.62)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	-	110,002.96	40,505.97	24,208.41	-	-	2,086.43	6,709.58	4,633.82	28,513.51	216,660.68
มูลค่าสุทธิตามบัญชี											
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	6,123.73	42,185.54	113,219.84	9,592.00	599.09	9,035.06	46.67	4,329.56	143.38	2,827.74	188,102.61
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	-	45,946.31	105,600.00	11,708.47	341.10	9,035.06	32.76	4,099.58	143.11	2,692.30	179,598.69

๐๖

งบการเงินเฉพาะบริษัท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

หน่วย : ล้านบาท

	เครื่องบินและ เครื่องยนต์อะไหล่ จ่ายล่วงหน้า	เครื่องบิน	เครื่องบิน ภายใต้สัญญาเช่า	อุปกรณ์การบิน หมุนเวียน	งานระหว่างทำ	ที่ดิน	อาคาร	อาคาร ภายใต้สัญญาเช่า	ค่าปรับปรุง อาคาร	เครื่องมือ และอุปกรณ์	รวม
ราคาทุน											
ณ วันที่ 1 มกราคม 2561 ตามที่รายงานในงวดก่อน	6,123.73	131,482.17 (900.66)	162,019.28	33,222.04	587.47	9,035.06	2,119.19	10,809.16	4,742.89	31,100.29	391,241.28 (900.66)
หัก รายการปรับปรุง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(900.66)
ณ วันที่ 1 มกราคม 2561-หลังปรับปรุง	6,123.73	130,581.51	162,019.28	33,222.04	587.47	9,035.06	2,119.19	10,809.16	4,742.89	31,100.29	390,340.62
- เพิ่มขึ้น	-	658.03	6,902.14	2,508.78	619.92	-	-	-	75.72	647.69	11,412.28
- ปรับปรุง/โอน	(6,123.73)	25,341.05 (631.32)	(22,285.82)	1,356.51 (1,170.45)	(879.31)	-	-	-	(59.10) (12.56)	(617.57) (27.79)	(3,267.97) (2,371.75)
- จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	-	-	(529.63)	-	-	-	-	-	-	-	-
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	-	155,949.27	146,105.97	35,916.88	328.08	9,035.06	2,119.19	10,809.16	4,746.95	31,102.62	396,113.18
ค่าเสื่อมราคาสะสม											
ณ วันที่ 1 มกราคม 2561 ตามที่รายงานในงวดก่อน	-	89,296.63 (900.66)	48,799.44	23,630.04	-	-	2,072.52	6,479.60	4,608.81	28,287.16	203,174.20 (900.66)
หัก รายการปรับปรุง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ณ วันที่ 1 มกราคม 2561-หลังปรับปรุง	-	88,395.97	48,799.44	23,630.04	-	-	2,072.52	6,479.60	4,608.81	28,287.16	202,273.54
- ค่าเสื่อมราคา	-	8,070.36	8,205.06	1,407.26	-	-	13.91	229.98	73.67	786.05	18,786.29
- ปรับปรุง/โอน	-	14,167.95 (631.32)	(15,968.90)	(33.05) (795.84)	-	-	-	-	(58.85) (12.56)	(617.01) (25.94)	(2,509.86) (1,995.29)
- จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	-	-	(529.63)	-	-	-	-	-	-	-	-
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	-	110,002.96	40,505.97	24,208.41	-	-	2,086.43	6,709.58	4,611.07	28,430.26	216,554.68
มูลค่าสุทธิตามบัญชี											
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	6,123.73	42,185.54	113,219.84	9,592.00	587.47	9,035.06	46.67	4,329.56	134.08	2,813.13	188,067.08
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	-	45,946.31	105,600.00	11,708.47	328.08	9,035.06	32.76	4,099.58	135.88	2,672.36	179,556.50

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทมีเครื่องบินที่ใช้ในการดำเนินงานจำนวน 103 ลำ ประกอบด้วย เครื่องบินของบริษัทจำนวน 32 ลำ เครื่องบินภายใต้สัญญาเช่าทางการเงิน (Finance Leases) จำนวน 32 ลำ และเครื่องบินภายใต้สัญญาเช่าดำเนินงาน (Operating Leases) จำนวน 39 ลำ

ทั้งนี้ เครื่องบินที่ใช้ในการดำเนินงานบางส่วน จำนวน 34 ลำ ประกอบด้วย เครื่องบินของบริษัทจำนวน 2 ลำ มูลค่าตามบัญชี 4,436.57 ล้านบาท มีภาระผูกพันภายใต้การจดหลักประกันทางธุรกิจ และเครื่องบินภายใต้สัญญาเช่าทางการเงิน จำนวน 32 ลำ มูลค่าตามบัญชี 98,790.67 ล้านบาท มีภาระผูกพันภายใต้สัญญาเช่าทางการเงิน โดยใช้เครื่องบินเป็นหลักทรัพย์สินค้ำประกัน (Asset-based Financing) ซึ่งกรรมสิทธิ์ในเครื่องบินจะโอนมาเป็นของบริษัทเมื่อ ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขต่าง ๆ และชำระเงินครบถ้วนตามที่ระบุในสัญญาแล้ว

อุปกรณ์การบินหมุนเวียน ประกอบด้วย เครื่องยนต์เครื่องบิน และอะไหล่การบินหมุนเวียนอื่น

อาคารและอุปกรณ์ ซึ่งหักค่าเสื่อมราคาทั้งจำนวนแล้วแต่ยังคงใช้งานอยู่จำนวน 95,342.54 ล้านบาท ได้รวมอาคารบนพื้นที่เช่าจำนวน 3,947.94 ล้านบาท แล้ว

ที่ดินอาคารและอุปกรณ์ได้รวมอาคารบนพื้นที่เช่าตามสัญญาเช่า ที่ทำกับบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ที่สนามบินสุวรรณภูมิมีระยะเวลา 30 ปี เริ่มตั้งแต่วันที่ 28 กันยายน 2549 ถึงวันที่ 27 กันยายน 2579 และที่สนามบินดอนเมืองมีระยะเวลา 3 ปี เริ่มตั้งแต่วันที่ 28 กันยายน 2558 ถึงวันที่ 27 กันยายน 2561 เมื่อสิ้นสุดสัญญา อาคารและส่วนควบต่าง ๆ บนพื้นที่เช่าจะตกเป็นกรรมสิทธิ์ของกระทรวงการคลัง ปัจจุบันสัญญาเช่าที่สนามบินดอนเมือง ยังอยู่ระหว่างการเจรจาต่อรอง

ที่ดินในประเทศและต่างประเทศของบริษัท ณ ปัจจุบันมีการประเมินราคาใหม่จากราคาทุนเดิม 899.86 ล้านบาท เป็น 9,035.06 ล้านบาท ซึ่งประกอบด้วยที่ดินในเขตกรุงเทพมหานครจำนวนเงิน 8,007.24 ล้านบาท ต่างจังหวัดจำนวนเงิน 301.66 ล้านบาท และต่างประเทศจำนวนเงิน 726.16 ล้านบาท โดยได้รับการประเมินจากบริษัทผู้เชี่ยวชาญการประเมินราคา ที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ให้ความเห็นชอบ ซึ่งได้มีการประเมินเมื่อเดือนกันยายน 2558 ทั้งนี้ ไม่รวมที่ดินที่แสดงรวมอยู่ในสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่นมูลค่าตามบัญชี 242.83 ล้านบาท

๑๖

8.9 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม	งบการเงินเฉพาะบริษัท
ราคาทุน		
ณ วันที่ 1 มกราคม 2562	3,537.94	3,498.15
- สินทรัพย์เพิ่มขึ้น	155.42	79.55
- ปรับปรุง/โอน	(0.85)	(0.85)
- จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	(0.27)	(0.27)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562	3,692.24	3,576.58
ค่าตัดจำหน่ายสะสม		
ณ วันที่ 1 มกราคม 2562	3,301.59	3,269.34
- ค่าตัดจำหน่าย	108.14	94.92
- ปรับปรุง/โอน	(0.85)	(0.85)
- จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	(0.27)	(0.27)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562	3,408.61	3,363.14
มูลค่าสุทธิตามบัญชี		
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	236.35	228.81
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562	283.63	213.44

๐๖

8.10 ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีและภาษีเงินได้

8.10.1 สินทรัพย์และหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท	
	2562	2561	2562	2561
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	9,542.73	10,650.72	9,526.91	10,632.99
หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	1,856.97	1,703.58	1,856.97	1,703.58

การเปลี่ยนแปลงภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี มีรายละเอียดดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม				
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 ม.ค. 2562	รายการที่รับรู้ในกำไรหรือขาดทุน	รายการที่รับรู้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2562	
				สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี
เงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	38.88	(4.11)	-	34.77	-
เงินสมทบกองทุนบำเหน็จพนักงาน	167.44	(63.44)	-	104.00	-
ค่าเพื่อสินค้าเสื่อมสภาพ	894.15	(0.53)	-	893.62	-
ค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญ	297.39	-	-	297.39	-
ค่าเพื่อการค้ายของสินทรัพย์	2,679.36	(672.82)	-	2,006.54	-
ประมาณการค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	155.48	(150.75)	-	4.73	-
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	6.16	(6.16)	-	-	-
ประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน	1,942.46	(76.41)	(2.51)	1,863.54	-
การเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของการป้องกันความเสี่ยงกระแสเงินสดเฉพาะส่วนที่มีประสิทธิผล	131.24	-	(131.24)	-	-
ขาดทุนสะสมทางภาษี	4,336.06	-	-	4,336.06	-
อื่น ๆ	2.10	(0.02)	-	2.08	-
	10,650.72	(974.24)	(133.75)	9,542.73	-
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	29.40	(10.43)	-	-	18.97
การเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของการป้องกันความเสี่ยงกระแสเงินสดเฉพาะส่วนที่มีประสิทธิผล	-	-	163.82	-	163.82
ผลกำไรจากการตีมูลค่าสินทรัพย์ใหม่	1,674.18	-	-	-	1,674.18
รวม	1,703.58	(10.43)	163.82	-	1,856.97

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม				
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 ม.ค. 2561	รายการที่รับรู้ ในกำไร หรือขาดทุน	รายการที่รับรู้ ในกำไรขาดทุน เบ็ดเสร็จอื่น	ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2561	
				สินทรัพย์ ภายใต้ รอกการตัด บัญชี	หนี้สิน ภายใต้ รอกการตัด บัญชี
เงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	41.95	(3.07)	-	38.88	-
เงินสมทบกองทุนบำเหน็จพนักงาน	173.20	(5.76)	-	167.44	-
ค่าเผื่อสินค้าเสื่อมสภาพ	817.02	77.13	-	894.15	-
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	268.23	29.16	-	297.39	-
ค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์	4,607.25	(1,927.89)	-	2,679.36	-
ประมาณการค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	2,047.84	(1,892.36)	-	155.48	-
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	7.70	(1.54)	-	6.16	-
ประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์ พนักงาน	2,518.88	(629.85)	53.43	1,942.46	-
การเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรม ของการป้องกันความเสี่ยงกระแสเงินสด เฉพาะส่วนที่มีประสิทธิผล	195.45	-	(64.21)	131.24	-
ขาดทุนสะสมทางภาษี	-	4,336.06	-	4,336.06	-
อื่น ๆ	1.71	0.39	* -	2.10	-
	10,679.23	(17.73)	(10.78)	10,650.72	-
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	74.30	(44.90)	-	-	29.40
ผลกำไรจากการตีมูลค่าสินทรัพย์ใหม่	1,717.05	(42.87)	-	-	1,674.18
รวม	1,791.35	(87.77)	-	-	1,703.58

* ในปี 2561 งบการเงินรวมรับรู้สินทรัพย์ภายใต้รอกการตัดบัญชี ในรายการอื่น ๆ เพิ่มขึ้น จำนวนเงิน 80 บาท

๑๖

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินเฉพาะบริษัท				
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 ม.ค. 2562	รายการที่รับรู้ ในกำไร หรือขาดทุน	รายการที่รับรู้ ในกำไรขาดทุน เบ็ดเสร็จอื่น	ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2562	
				สินทรัพย์ ภายใต้เงินได้ รอการตัด บัญชี	หนี้สิน ภายใต้เงินได้ รอการตัด บัญชี
เงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	38.88	(4.11)	-	34.77	-
เงินสมทบกองทุนบำเหน็จพนักงาน	167.44	(63.44)	-	104.00	-
ค่าเพื่อสินค้าเสื่อมสภาพ	894.15	(0.53)	-	893.62	-
ค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญ	293.12	-	-	293.12	-
ค่าเพื่อการค้ายของสินทรัพย์	2,679.36	(672.82)	-	2,006.54	-
ประมาณการค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	149.64	(149.64)	-	-	-
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	6.16	(6.16)	-	-	-
ประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์ พนักงาน	1,936.94	(78.14)	-	1,858.80	-
การเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรม ของการป้องกันความเสี่ยงกระแสเงินสด เฉพาะส่วนที่มีประสิทธิผล	131.24	-	(131.24)	-	-
ขาดทุนสะสมทางภาษี	4,336.06	-	-	4,336.06	-
อื่น ๆ	-	-	-	-	-
	10,632.99	(974.84)	(131.24)	9,526.91	-
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	29.40	(10.43)	-	-	18.97
การเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของการ ป้องกันความเสี่ยงกระแสเงินสดเฉพาะ ส่วนที่มีประสิทธิผล	-	-	163.82	-	163.82
ผลกำไรจากการตีมูลค่าสินทรัพย์ใหม่	1,674.18	-	-	-	1,674.18
รวม	1,703.58	(10.43)	163.82	-	1,856.97

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินเฉพาะบริษัท				
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 ม.ค. 2561	รายการที่รับรู้ ในกำไร หรือขาดทุน	รายการที่รับรู้ ในกำไรขาดทุน เบ็ดเสร็จอื่น	ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2561	
				สินทรัพย์ ภายใต้ รอกการตัด บัญชี	หนี้สิน ภายใต้ รอกการตัด บัญชี
เงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	41.95	(3.07)	-	38.88	-
เงินสมทบกองทุนบำเหน็จพนักงาน	173.20	(5.76)	-	167.44	-
ค่าเผื่อสินค้าเสื่อมสภาพ	817.02	77.13	-	894.15	-
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	264.01	29.11	-	293.12	-
ค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์	4,607.25	(1,927.89)	-	2,679.36	-
ประมาณการค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	2,042.00	(1,892.36)	-	149.64	-
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	7.70	(1.54)	-	6.16	-
ประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์ พนักงาน	2,514.67	(631.16)	53.43	1,936.94	-
การเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรม ของการป้องกันความเสี่ยงกระแสเงินสด เฉพาะส่วนที่มีประสิทธิผล	195.45	-	(64.21)	131.24	-
ขาดทุนสะสมทางภาษี	-	4,336.06	-	4,336.06	-
อื่น ๆ	-	-	-	-	-
	10,663.25	(19.48)	(10.78)	10,632.99	-
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	74.30	(44.90)	-	-	29.40
ผลกำไรจากการตีมูลค่าสินทรัพย์ใหม่	1,717.05	(42.87)	-	-	1,674.18
รวม	1,791.35	(87.77)	-	-	1,703.58

๑๖

ผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษีและผลขาดทุนทางภาษีที่ยังไม่ได้ใช้ ซึ่งบริษัทไม่ได้รับรู้เป็นสินทรัพย์ภาษีเงินได้
รอการตัดบัญชีมีรายละเอียดดังนี้

หน่วย : ล้านบาท	
<u>งบการเงินเฉพาะบริษัท</u>	
เงินสมทบกองทุนบำเหน็จพนักงาน	21.23
ค่าเผื่อสินค้าเสื่อมสภาพ	31.37
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	4.13
ประมาณการค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	100.65
ประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน	358.19
ขาดทุนสะสมทางภาษี	<u>1,949.78</u>
รวม	<u>2,465.35</u>

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทมิได้บันทึกสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีสำหรับผลแตกต่างชั่วคราว
และขาดทุนสะสมทางภาษี เนื่องจากผู้บริหารของบริษัทคาดว่าจะมีกำไรสุทธิทางภาษีในอนาคตไม่เพียงพอที่จะใช้
ประโยชน์จากสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีได้ทั้งจำนวนสำหรับงบการเงินเฉพาะบริษัท

8.10.2 ภาษีเงินได้

ค่าใช้จ่าย (รายได้) ภาษีเงินได้สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท			
	<u>งบการเงินรวม</u>		<u>งบการเงินเฉพาะบริษัท</u>	
	<u>2562</u>	<u>2561</u>	<u>2562</u>	<u>2561</u>
ภาษีเงินได้งวดปัจจุบัน				
ภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับปี	18.06	33.31	-	-
ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี				
ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีจากการเกิดผลแตกต่าง ชั่วคราวและการกลับรายการผลแตกต่างชั่วคราว	<u>963.81</u>	<u>(70.04)</u>	<u>964.41</u>	<u>(68.29)</u>
ค่าใช้จ่าย (รายได้) ภาษีเงินได้ที่แสดงอยู่				
ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ	<u>981.87</u>	<u>(36.73)</u>	<u>964.41</u>	<u>(68.29)</u>

8.11 เงินประกันการบำรุงรักษาเครื่องบิน

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท	
	2562	2561	2562	2561
เงินประกันการบำรุงรักษาเครื่องบิน ณ วันต้นปี	13,538.58	10,388.15	13,552.03	10,373.86
บวก จ่ายเพิ่ม	3,657.66	3,789.52	3,677.06	3,817.26
หัก รับคืน/ปรับปรุง	(4,191.92)	(639.09)	(4,272.85)	(639.09)
เงินประกันการบำรุงรักษาเครื่องบิน ณ วันสิ้นปี	<u>13,004.32</u>	<u>13,538.58</u>	<u>12,956.24</u>	<u>13,552.03</u>

เงินประกันการบำรุงรักษาเครื่องบินตามสัญญาเช่า เป็นเงินประกันที่ผู้ให้เช่าเรียกเก็บเป็นประกันในการบำรุงรักษาเครื่องบินตามสภาพการบิน และเงื่อนไขการบำรุงรักษาเครื่องบินตามตารางการบำรุงรักษา

8.12 สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท	
	2562	2561	2562	2561
ค่าใช้จ่ายรอการตัดบัญชี	1,865.00	2,230.00	1,787.07	2,141.11
ค่าตกแต่งเครื่องบินเช่าดำเนินงานรอการตัดบัญชี	3,998.67	4,539.04	3,998.67	4,539.04
สินทรัพย์รอการขาย	3,650.13	4,891.45	3,650.13	4,891.45
เงินมัดจำสัญญาเช่าเครื่องบิน	4,793.10	5,420.44	4,793.10	5,420.44
อื่น ๆ	<u>710.96</u>	<u>1,119.63</u>	<u>647.25</u>	<u>1,061.57</u>
รวม	<u>15,017.86</u>	<u>18,200.56</u>	<u>14,876.22</u>	<u>18,053.61</u>

สินทรัพย์รอการขาย ประกอบด้วย

หน่วย : ล้านบาท

	เครื่องบิน	เครื่องยนต์	ที่ดินตาม ราคาประเมินปี 2558	สินทรัพย์อื่น	รวม
ณ วันที่ 1 มกราคม 2562	4,088.19	498.63	242.83	61.80	4,891.45
- เพิ่มขึ้น	-	-	-	1.43	1.43
- ค่อยค่า	(240.76)	(74.39)	-	-	(315.15)
- ปรับปรุง/โอน	(926.16)	-	-	(1.44)	(927.60)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562	2,921.27	424.24	242.83	61.79	3,650.13

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 สินทรัพย์รอการขายประกอบด้วย เครื่องบิน A300-600 จำนวน 1 ลำ A340-500 จำนวน 3 ลำ A340-600 จำนวน 6 ลำ และ B737-400 จำนวน 4 ลำ รวม 14 ลำ จำนวนเงิน 2,921.27 ล้านบาท เครื่องยนต์อะไหล่เครื่องบิน จำนวนเงิน 424.24 ล้านบาท ที่ดินทั้งในประเทศและต่างประเทศที่ได้ประเมินราคาใหม่ในปี 2558 จำนวนเงิน 242.83 ล้านบาท และสินทรัพย์อื่น จำนวนเงิน 61.79 ล้านบาท ซึ่งส่วนใหญ่เป็นอะไหล่ของเครื่องบินที่ปลดประจำการแล้ว รวมเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 3,650.13 ล้านบาท

8.13 การบริหารสภาพคล่อง

ในปี 2562 บริษัทได้จัดหาเงินทุนจากเงินกู้ยืมระยะสั้นและระยะยาว เพื่อใช้ในการดำเนินงาน ดังนี้

1. เบิกเงินกู้ระยะสั้นประเภทตัวสัญญาใช้เงินกับสถาบันการเงินต่าง ๆ รวมจำนวน 21,500 ล้านบาท ประกอบด้วยการเบิกรับเงินกู้ระยะสั้นจำนวน 15,500 ล้านบาท และ Roll Over เงินกู้ระยะสั้นเดิมจำนวน 6,000 ล้านบาท เพื่อชำระคืนเงินกู้ระยะสั้นและหุ้นกู้ที่ครบกำหนดไถ่ถอน

2. ออกหุ้นกู้ จำนวน 10,000 ล้านบาท ในเดือนพฤษภาคม 2562 และจำนวน 8,788 ล้านบาท ในเดือนพฤศจิกายน 2562 เพื่อชำระคืนหุ้นกู้ที่ครบกำหนดชำระ คืนเงินกู้ของบริษัทที่มีต้นทุนทางการเงินสูงกว่า ลงทุนในสินทรัพย์ และใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในบริษัทบางส่วน

3. การจัดหาเงินกู้ระยะยาวจากสถาบันการเงินในประเทศ จำนวน 3,000 ล้านบาท ในเดือนกรกฎาคม 2562 และจำนวน 2,000 ล้านบาท ในเดือนตุลาคม 2562 เพื่อบริหารสภาพคล่องทางการเงินอีกทั้งในเดือนธันวาคม 2562 บริษัทได้รับเงินค่า Maintenance Reserve สำหรับเครื่องบินเช่า B777-300ER จำนวน 4 ลำ ในส่วนการซ่อมบำรุงเครื่องยนต์ GE 90 จำนวน 7 เครื่องยนต์ จาก BOC Aviation Limited (ผู้ให้เช่าเครื่องบิน) รวมจำนวน 2,267 ล้านบาท และรับเงินจากการ Unwind ธุรกรรม Cross Currency Swap (CCS) รวมจำนวน 1,805 ล้านบาท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทมีวงเงินสินเชื่อระยะสั้นประเภทวงเงิน Committed Credit Line จำนวน 13,500 ล้านบาท และประเภทวงเงิน Uncommitted Credit Line จำนวน 7,800 ล้านบาท และจำนวน 20 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นเงินบาทประมาณ 600 ล้านบาท เพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนภายในกิจการ

จากการดำเนินการที่กล่าวมาข้างต้นรวมถึงการจัดทำงบประมาณการกระแสเงินสดปี 2563 ภายใต้งบประมาณที่ให้ความระมัดระวัง พบว่า บริษัทยังคงมีเงินสดสำรองในมือคงเหลือ (Cash On Hand) อยู่ในระดับที่เพียงพอ และสามารถดำเนินกิจการตามหลักการดำเนินงานต่อเนื่องตามปกติ หากไม่ได้รับผลกระทบจากปัจจัยภายนอกที่บริษัทไม่สามารถควบคุมได้

8.14 เงินกู้ยืมระยะยาว งบการเงินรวม และงบการเงินเฉพาะบริษัท

สกุลเงินกู้	ตามสกุลเงินกู้		หน่วย : ล้านบาท	
	2562	2561	2562	2561
เงินยูโร	351,403,159	383,376,783	11,977.44	14,372.18
เงินเยน	1,564,029,808	2,404,029,808	437.31	713.91
เงินบาท	10,873,365,385	9,358,461,551	10,873.36	9,358.46
รวมเงินกู้ยืมระยะยาว			23,288.11	24,444.55
หัก ส่วนที่ครบกำหนดชำระภายในหนึ่งปี			5,392.75	4,633.18
คงเหลือส่วนที่เป็นเงินกู้ยืมระยะยาว			17,895.36	19,811.37

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทมีเงินกู้ยืมจากต่างประเทศสกุลเงินยูโรผ่านกระทรวงการคลัง จำนวนเงิน 11,977.44 ล้านบาท เงินกู้จากธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย สกุลเงินเยน เป็นจำนวนเงิน 437.31 ล้านบาท และเงินกู้ยืมภายในประเทศจากธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ จำนวนเงิน 10,873.36 ล้านบาท รวมเป็นเงินกู้ยืมทั้งสิ้น 23,288.11 ล้านบาท และโอนไปเป็นเงินกู้ยืมระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี จำนวนเงิน 5,392.75 ล้านบาท คงเหลือเป็นเงินกู้ยืมระยะยาวจำนวนเงิน 17,895.36 ล้านบาท

เงินกู้ยืมระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี จำนวนเงิน 5,392.75 ล้านบาท ประกอบด้วย เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงินจำนวนเงิน 3,768.08 ล้านบาท และเงินกู้ยืมระยะยาวจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน จำนวนเงิน 1,624.67 ล้านบาท

เงินกู้ยืมระยะยาวคงเหลือจำนวนเงิน 17,895.36 ล้านบาท ประกอบด้วย เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงินจำนวนเงิน 5,105.29 ล้านบาท และเงินกู้ยืมระยะยาวจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน จำนวนเงิน 12,790.07 ล้านบาท

8.15 หนี้สินภายใต้เงื่อนไขสัญญาเช่าเครื่องบิน งบการเงินรวม และงบการเงินเฉพาะบริษัท

หน่วย : ล้านบาท

หนี้สินภายใต้สัญญาเช่าเครื่องบิน	2562		2561	
	มูลค่าตามบัญชี	มูลค่าปัจจุบัน	มูลค่าตามบัญชี	มูลค่าปัจจุบัน
ภายใน 1 ปี	7,253.02	6,839.89	8,699.91	8,200.50
เกิน 1 ปี - 5 ปี	27,034.68	22,085.98	30,117.04	24,571.82
เกิน 5 ปี	12,168.31	7,925.83	20,165.06	12,973.04
รวม	46,456.01	36,851.70	58,982.01	45,745.36

บริษัทได้ทำสัญญาเช่าเครื่องบิน โดยมีสิทธิเลือกที่จะซื้อได้กับสถาบันการเงินต่างประเทศและในประเทศรวม 21 แห่ง และแสดงมูลค่าตามนโยบายการบัญชีข้อ 5.10 โดยในงวดบัญชีปี 2562 มีจำนวนคงเหลือ 32 ลำ เป็นภาระหนี้สินภายใต้เงื่อนไขสัญญาเช่าทั้งสิ้นที่มีกำหนดจ่ายในระหว่างปี 2563 - 2573 รวม 50,110.52 ล้านบาท หักส่วนที่จะบันทึกเป็นดอกเบี้ยจ่ายเมื่อถึงกำหนดจ่ายประมาณ 3,654.51 ล้านบาท คงเหลือเป็นเงินต้นภายใต้เงื่อนไขสัญญาเช่าเครื่องบิน ดังกล่าวจำนวน 46,456.01 ล้านบาท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 โอนไปเป็นหนี้สินภายใต้เงื่อนไขสัญญาเช่าเครื่องบินที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี จำนวน 7,253.02 ล้านบาท คงเหลือเป็นหนี้สินระยะยาว 39,202.99 ล้านบาท

หน่วย: ล้านบาท

8.16 หุ้นกู้

มติที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้น ครั้งที่/วันที่	การจัดจำหน่าย						การไถ่ถอน		หุ้นค้างเหลือ ณ 31 ธ.ค. 62
	วงเงินที่ อนุมัติให้ จัดจำหน่าย	ครั้งที่ จัดจำหน่าย	ปีที่ จัดจำหน่าย	ครบกำหนด	อายุ (ปี)	อัตราดอกเบี้ย จ่ายทุก 6 เดือน (ร้อยละ)	จำนวนเงิน	การไถ่ถอน	
สามัญ/2548 23 ธันวาคม 2548	60,000	1 (ชุดที่ 4)	2552	20 มกราคม 2562	10	6.00	3,600.00	20 มกราคม	(3,600.00)
							3,600.00		
							833.00		
สามัญ/2553 28 เมษายน 2553	40,000	1 (ชุดที่ 2)	2554	13 พฤษภาคม 2564	10	ปีที่ 1-4 ร้อยละ 4.25 ปีที่ 5-8 ร้อยละ 4.75 ปีที่ 9-10 ร้อยละ 5.35	1,000.00	16 กุมภาพันธ์	(1,000.00)
							2,000.00		
							2,167.00		
ระหว่างปี 2556 30 สิงหาคม 2556	-	2	2555	23 มีนาคม 2567	12	4.98	3,000.00	11 ตุลาคม	(1,500.00)
							1,500.00		
							1,500.00		
-	-	3 (ชุดที่ 2)	2555	11 ตุลาคม 2562	7	4.70	1,500.00	-	-
							1,500.00		
							3,000.00		
-	-	2	2556	30 สิงหาคม 2563	7	4.88	1,250.00	-	-
							1,500.00		
							2,750.00		
-	-	2 (ชุดที่ 3)	2556	30 สิงหาคม 2566	10	5.16	1,500.00	-	-
							1,500.00		
							2,750.00		

๑๖

หน่วย: ล้านบาท										
มติที่ประชุมโดยผู้ถือหุ้น /ครั้งที่/วันที่	วงเงินที่ อนุมัติให้ จัดจำหน่าย	ครั้งที่ จัดจำหน่าย	ปีที่ จัดจำหน่าย	การจัดจำหน่าย				จำนวนเงิน	การไหลลง	หุ้นผู้คงเหลือ ณ 31 ธ.ค. 62
				ครบกำหนด	อายุ (ปี)	อัตราดอกเบี้ย จ่ายทุก 6 เดือน (ร้อยละ)	จำนวนเงิน			
ระหว่างปี 2560 ครั้งที่ 1 /2560 23 มิถุนายน 2560	8,000	ชุดที่ 1	2560	23 มิถุนายน 2563	3	2.74	1,000.00	-	1,000.00	
		ชุดที่ 2	2560	23 มิถุนายน 2565	5	3.06	1,000.00	-	1,000.00	
		ชุดที่ 3	2560	23 มิถุนายน 2567	7	3.57	1,000.00	-	1,000.00	
		ชุดที่ 4	2560	23 มิถุนายน 2570	10	4.04	3,000.00	-	3,000.00	
		ชุดที่ 5	2560	23 มิถุนายน 2575	15	4.68	2,000.00	-	2,000.00	
							8,000.00		8,000.00	
ระหว่างปี 2561 ครั้งที่ 1 /2561 28 กุมภาพันธ์ 2561	6,000	ชุดที่ 1	2561	28 กุมภาพันธ์ 2566	5	2.74	1,200.00	-	1,200.00	
		ชุดที่ 2	2561	28 กุมภาพันธ์ 2568	7	3.19	1,000.00	-	1,000.00	
		ชุดที่ 3	2561	28 กุมภาพันธ์ 2571	10	3.76	2,400.00	-	2,400.00	
		ชุดที่ 4	2561	28 กุมภาพันธ์ 2576	15	4.18	1,400.00	-	1,400.00	
							6,000.00		6,000.00	
ครั้งที่ 2 /2561 16 สิงหาคม 2561	7,000	ชุดที่ 1	2561	16 สิงหาคม 2562	1	2.25	500.00	(500.00)	-	
		ชุดที่ 2	2561	16 สิงหาคม 2563	2	2.47	800.00	-	800.00	
		ชุดที่ 3	2561	16 สิงหาคม 2564	3	2.7	500.00	-	500.00	
		ชุดที่ 4	2561	16 สิงหาคม 2566	5	3.23	500.00	-	500.00	
		ชุดที่ 5	2561	16 สิงหาคม 2571	10	4.04	2,200.00	-	2,200.00	
		ชุดที่ 6	2561	16 สิงหาคม 2573	12	4.42	1,200.00	-	1,200.00	
		ชุดที่ 7	2561	16 สิงหาคม 2576	15	4.62	1,300.00	-	1,300.00	
						7,000.00		6,500.00		
16 สิงหาคม								(500.00)		

หน่วย: ล้านบาท									
หุ้นกู้คงเหลือ ณ 31 ธ.ค. 62									
การจ้างทำมา									
การจ้างทำมา									
มติที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้น / ครึ่งที่/วันที่	วงเงินที่อนุมัติให้จ้างทำมา	ครั้งที่จ้างทำมา	ปีที่จ้างทำมา	ครบกำหนด	อายุ (ปี)	อัตราดอกเบี้ยจ่ายทุก 6 เดือน (ร้อยละ)	จำนวนเงิน	การไถ่ถอน	จำนวนเงิน
ระหว่างปี 2562									
ครั้งที่ 1 / 2562	10,000	ชุดที่ 1	2562	3 พฤษภาคม 2563	1	2.35	1,000.00	-	1,000.00
3 พฤษภาคม 2562		ชุดที่ 2	2562	3 พฤษภาคม 2564	2	2.65	1,000.00	-	1,000.00
		ชุดที่ 3	2562	3 พฤษภาคม 2565	3	3.06	1,970.00	-	1,970.00
		ชุดที่ 4	2562	3 พฤษภาคม 2567	5	3.55	910.00	-	910.00
		ชุดที่ 5	2562	3 พฤษภาคม 2569	7	3.87	610.00	-	610.00
		ชุดที่ 6	2562	3 พฤษภาคม 2572	10	4.20	2,320.00	-	2,320.00
		ชุดที่ 7	2562	3 พฤษภาคม 2577	15	4.65	2,190.00	-	2,190.00
							10,000.00		10,000.00
ครั้งที่ 2 / 2562									
13 พฤศจิกายน 2562	8,788	ชุดที่ 1	2562	13 พฤศจิกายน 2563	1	2.32	2,035.00	-	2,035.00
		ชุดที่ 2	2562	13 พฤศจิกายน 2564	2	2.43	634.00	-	634.00
		ชุดที่ 3	2562	13 กุมภาพันธ์ 2566	3.3	3.00	2,453.00	-	2,453.00
		ชุดที่ 4	2562	13 พฤศจิกายน 2572	10	3.72	1,899.00	-	1,899.00
		ชุดที่ 5	2562	13 พฤศจิกายน 2577	15	3.98	1,767.00	-	1,767.00
							8,788.00		8,788.00
รวม							83,638.00	9,530.00	74,108.00

ณ วันที่ 1 มกราคม 2562 หุ้นกู้คงเหลือยกมา จำนวน 64,850 ล้านบาท
 ในระหว่างปีได้มีการออกหุ้นกู้ ครั้งที่ 1 เมื่อเดือนพฤษภาคม 2562 จำนวน 10,000 ล้านบาท
 ครั้งที่ 2 เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2562 จำนวน 8,788 ล้านบาท
 รวมทั้งสิ้น จำนวน 83,638 ล้านบาท
 ในระหว่างปีได้มีการไถ่ถอนหุ้นกู้ จำนวน 9,530 ล้านบาท
 คงเหลือ ณ วันสิ้นงวด จำนวน 74,108 ล้านบาท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทมีหุ้นกู้คงเหลือ 74,108 ล้านบาท โอนเป็นหนี้สินระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี จำนวน 9,085 ล้านบาท คงเหลือหนี้สินระยะยาว จำนวน 65,023 ล้านบาท

บริษัทได้ขึ้นทะเบียนหุ้นกู้ไว้กับสมาคมตลาดตราสารหนี้ไทย (Thai BMA) และอยู่ในระบบซื้อขายหุ้นกู้ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ยกเว้นการออกหุ้นกู้ครั้งที่ 1/2552 ซึ่งเสนอขายให้แก่ผู้ลงทุนในวงจำกัด (ไม่เกิน 10 ราย)

8.17 หนี้สินหมุนเวียนอื่น - อื่น ๆ

	หน่วย : ล้านบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท	
	<u>2562</u>	<u>2561</u>	<u>2562</u>	<u>2561</u>
เจ้าหนี้ค่าธรรมเนียมธนาคาร	4,456.09	5,508.54	4,456.09	5,508.54
รายได้รอดตัดบัญชี	4.81	4.42	4.13	4.13
ภาษีรอนำส่ง	306.92	594.00	301.70	593.42
เจ้าหนี้ค่าใช้จ่ายพนักงานท้องถิ่นในต่างประเทศ	530.95	570.09	530.95	570.09
เงินมัดจำรับ	803.10	888.76	792.71	878.27
เจ้าหนี้พนักงาน	2.66	3.03	2.66	3.03
รายได้รับล่วงหน้า	93.54	341.59	93.54	341.59
เจ้าหนี้สินทรัพย์รอเรียกเก็บ	85.46	86.87	85.46	86.87
เจ้าหนี้อื่น ๆ	<u>2,245.03</u>	<u>1,053.57</u>	<u>2,301.49</u>	<u>2,298.05</u>
รวม	<u>8,528.56</u>	<u>9,050.87</u>	<u>8,568.73</u>	<u>10,283.99</u>

8.18 เงินกองทุนบำเหน็จพนักงาน

บริษัทได้จัดตั้งกองทุนบำเหน็จพนักงานบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) โดยจ่ายสมทบกองทุนฯ ในอัตราร้อยละ 10 ของเงินเดือนพนักงาน บริษัทแสดงสินทรัพย์ หนี้สิน และยอดคงเหลือของกองทุนฯ ในงบแสดงฐานะการเงินของบริษัทรวมทั้งรับรู้ดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการดำเนินงานกองทุนฯ เป็นรายได้และค่าใช้จ่ายของบริษัท รายละเอียดดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท	
	<u>2562</u>	<u>2561</u>
เงินฝากธนาคาร	3,858.53	3,970.42
อื่น ๆ	<u>29.73</u>	<u>24.26</u>
รวม	<u>3,888.26</u>	<u>3,994.68</u>
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	214.51	169.69
กองทุนเงินบำเหน็จ	<u>3,673.75</u>	<u>3,824.99</u>
รวม	<u>3,888.26</u>	<u>3,994.68</u>

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 กองทุนฯ มียอดคงเหลือ 3,673.75 ล้านบาท เท่ากับยอดภาระผูกพันของบริษัทที่จะต้องจ่ายให้พนักงาน (ในงวดบัญชีนี้ บริษัทจ่ายสมทบกองทุนบำเหน็จพนักงานเป็นจำนวนเงิน 150.72 ล้านบาท และหักกับยอดจ่ายสมทบตามภาระผูกพันจำนวนเงิน 44.56 ล้านบาท คงเหลือเป็นจำนวนเงิน 106.16 ล้านบาท)

๐๖

8.19 ประมวลการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน งบการเงินเฉพาะบริษัท

ประมวลการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน แบ่งเป็น 5 โครงการ ประกอบด้วย

8.19.1 การจ่ายเงินตอบแทนความชอบในการทำงาน

บริษัทให้ผลประโยชน์สำหรับพนักงานเกษียณอายุได้รับเงินค่าตอบแทนความชอบในการทำงาน โดยพนักงานที่มีอายุงานตั้งแต่ 5 ปี แต่ไม่ถึง 15 ปี จะได้รับค่าตอบแทนเท่ากับอัตราเงินเดือนค่าจ้างสุดท้าย 180 วัน พนักงานที่มีอายุงานตั้งแต่ 15 ปี แต่ไม่ถึง 20 ปี จะได้รับเงินค่าตอบแทนเท่ากับอัตราเงินเดือนค่าจ้างสุดท้าย 300 วัน และพนักงานที่มีอายุงานตั้งแต่ 20 ปี ขึ้นไป ได้รับเงินค่าตอบแทนเท่ากับอัตราเงินเดือนค่าจ้างสุดท้าย 400 วัน

8.19.2 ผลประโยชน์การรักษาพยาบาลหลังเกษียณ

บริษัทให้ผลประโยชน์สำหรับพนักงานที่เกษียณอายุ และพนักงานที่ได้รับอนุมัติให้เกษียณอายุ ก่อนกำหนด รวมทั้งคู่สมรสและบุตรอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ที่ยังมิได้สมรสมีสิทธิเข้ารับการรักษาพยาบาล ณ สถานพยาบาลของบริษัททุกแห่ง ได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ

8.19.3 การจ่ายเงินค่าชดเชยวันหยุดพักผ่อนประจำปี

บริษัทให้ผลประโยชน์สำหรับพนักงานที่เกษียณอายุและพนักงานที่ได้รับอนุมัติให้เกษียณอายุก่อนกำหนด ได้รับเงินค่าชดเชยวันหยุดพักผ่อนประจำปีของพนักงานตามจำนวนวันที่เหลืออยู่ในแต่ละปีและสะสมได้ไม่เกิน 3 ปีติดต่อกัน

8.19.4 ผลตอบแทนพนักงานระยะยาว (แควน - เข็ม)

บริษัทจะมอบรางวัลให้แก่พนักงานที่ได้ปฏิบัติงานครบ 15 ปี และครั้งต่อไปจะมอบให้เมื่อพนักงานปฏิบัติงานครบ 25 ปี และ 35 ปี

8.19.5 บัตรโดยสารฟรีหลังเกษียณ

บริษัทให้ผลประโยชน์สำหรับพนักงานที่ทำงานกับบริษัทมาครบ 15 ปี มีสิทธิขอบัตรโดยสารฟรีประเภทสำรองที่นั่งได้ เฉพาะเส้นทางที่บริษัททำการบินได้ 1 เที่ยวบิน และหากพนักงานยังคงทำงานอยู่กับบริษัทจะใช้สิทธินี้ได้อีกทุกกรอบ 5 ปี ภายหลังจากวันที่มีสิทธิครั้งก่อนและพนักงานสามารถเก็บสะสมสิทธิไว้ใช้เมื่อใดก็ได้

๑๖

การเปลี่ยนแปลงในมูลค่าปัจจุบันของประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท	
	2562	2561	2562	2561
ประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน				
ณ วันต้นงวด	13,575.42	12,594.37	13,493.26	12,573.33
ปรับปรุงภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	-	133.14	-	133.14
ต้นทุนบริการในปัจจุบัน	533.84	556.06	494.69	496.38
ต้นทุนดอกเบี้ย	378.93	397.68	377.05	396.24
ต้นทุนบริการในอดีต	2,697.22	-	2,689.13	-
ผลประโยชน์ที่จ่าย	(393.00)	(372.98)	(390.69)	(372.98)
ขาดทุน(กำไร)จากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย	(12.55)	267.15	-	267.15
ประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน				
ณ วันสิ้นงวด	<u>16,779.86</u>	<u>13,575.42</u>	<u>16,663.44</u>	<u>13,493.26</u>

ข้อสมมติในการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย

	2562	2561
อัตราคิดลด	2.75% - 3.50%	2.75% - 3.50%
อัตราเงินเฟ้อ	1.75%	1.75%
อัตราการขึ้นเงินเดือน	3.0% - 7.0%	3.0% - 7.0%
อัตราการหมุนเวียนของพนักงาน	0.0% - 9.0%	0.0% - 9.0%
อัตราเงินเพื่อค่ารักษาพยาบาล	6.0%	6.0%
อัตรารมณะ	TMO17	TMO17

การวิเคราะห์ความอ่อนไหวของข้อสมมติหลักในการคำนวณ

การประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงานตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย มีความอ่อนไหวเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของข้อสมมติต่าง ๆ ที่ใช้ในการคำนวณ การเปลี่ยนแปลงข้อสมมติอาจเกิดขึ้นได้จากการเปลี่ยนแปลงของสถานะเศรษฐกิจ และประชากรในโครงการผลประโยชน์ โดยการเปลี่ยนแปลงในข้อสมมติแต่ละข้อนั้นเกิดขึ้นแยกจากกัน

ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงข้อสมมติหลักต่อมูลค่าปัจจุบันของประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 มีรายละเอียดดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

การเปลี่ยนแปลงมูลค่าปัจจุบันของประมาณการหนี้สิน
สำหรับผลประโยชน์พนักงาน

	อัตราเพิ่มขึ้น 1 %	อัตราลดลง 1 %
อัตราคิดลด	(1,415.59)	1,737.21
อัตราการขึ้นเงินเดือน	1,094.01	(957.82)
อัตราเงินเพื่อค่ารักษาพยาบาล	814.98	(619.56)

เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2562 ประกาศคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ เรื่อง มาตรฐานขั้นต่ำของสภาพการจ้างในรัฐวิสาหกิจ (ฉบับที่ 4) ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งได้กำหนดอัตราค่าชดเชยเพิ่มเติมกรณีนายจ้างเลิกจ้างสำหรับลูกจ้างซึ่งทำงานติดต่อกันครบ 20 ปีขึ้นไปให้มีสิทธิได้รับค่าชดเชยไม่น้อยกว่าค่าจ้างอัตราสุดท้ายจำนวน 400 วัน โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 27 กันยายน 2562 เป็นต้นไป โดยให้มีผลกับลูกจ้างที่เกษียณอายุตั้งแต่วันที่ 30 กันยายน 2562 เป็นต้นไป การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวถือเป็นการแก้ไขโครงการผลประโยชน์หลังออกจางาน และมีผลกระทบต่อให้บริษัทตั้งประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานเพิ่มขึ้นจำนวน 2,689.13 ล้านบาท บริษัทได้บันทึกผลกระทบต่อจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวโดยรับรู้ต้นทุนบริการในอดีตเป็นค่าใช้จ่ายทันทีในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จในระหว่างงวดปัจจุบัน

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2562 ได้กำหนดอัตราค่าชดเชยเพิ่มเติมกรณีนายจ้างเลิกจ้างสำหรับลูกจ้างซึ่งทำงานติดต่อกันครบ 20 ปี ขึ้นไป ให้มีสิทธิได้รับค่าชดเชยไม่น้อยกว่าค่าจ้างอัตราสุดท้าย 400 วัน กฎหมายดังกล่าวมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 5 พฤษภาคม 2562 เป็นต้นไป พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานดังกล่าวมีผลบังคับใช้กับบริษัทย่อยของบริษัท ซึ่งบริษัทย่อยได้บันทึกผลกระทบดังกล่าวแล้วในงวดที่กฎหมายมีผลบังคับใช้

8.20 ประมาณการหนี้สินระยะยาว

	หน่วย : ล้านบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท	
	2562	2561	2562	2561
ประมาณการหนี้สินระยะยาว ณ วันต้นงวด	14,708.09	10,310.08	13,093.93	9,318.99
รายการเคลื่อนไหวสำหรับงวด	<u>1,257.46</u>	<u>4,398.01</u>	<u>928.64</u>	<u>3,774.94</u>
ประมาณการหนี้สินระยะยาว ณ วันสิ้นงวด	<u>15,965.55</u>	<u>14,708.09</u>	<u>14,022.57</u>	<u>13,093.93</u>

ประมาณการหนี้สินระยะยาว ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 (งบการเงินเฉพาะบริษัท) ประกอบด้วย

บริษัทรับรู้รายการประมาณการหนี้สินระยะยาว ค่าซ่อมแซมและบำรุงอากาศยาน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 จำนวนเงิน 14,022.57 ล้านบาท เป็นรายการสำรองค่าซ่อมใหญ่เครื่องบิน เครื่องยนต์เครื่องบิน และส่วนประกอบอื่น ๆ สำหรับรายการซ่อมที่จะต้องจ่ายเงินในอนาคตตามสัญญา ทั้งนี้ เพื่อรับรู้ภาระผูกพันภายใต้สัญญาเช่าดำเนินงาน ในการซ่อมบำรุงเครื่องบิน เครื่องยนต์เครื่องบิน และส่วนประกอบอื่น ๆ ตลอดอายุสัญญาเช่า รวมถึงการเตรียมสภาพเครื่องบินก่อนการส่งมอบคืนตามที่ผู้ให้เช่ากำหนดเมื่อสิ้นสุดสัญญาเช่า โดยมีข้อสมมติในการประมาณการค่าซ่อมที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตามชั่วโมงบินรอบการบิน รอบการซ่อมใหญ่ และอายุสัญญาเช่า บันทึกคิดคำนวณตามสัดส่วนระยะเวลาที่บริษัทใช้งาน ประกอบด้วย การสำรองค่าซ่อมใหญ่เครื่องบินและส่วนประกอบอื่น ๆ จำนวนเงิน 6,642.59 ล้านบาท เครื่องยนต์เครื่องบิน จำนวนเงิน 7,206.55 ล้านบาท (เครื่องยนต์เครื่องบินภายใต้สัญญาเช่าดำเนินงาน จำนวนเงิน 3,990.42 ล้านบาท และภายใต้สัญญาเช่าการเงิน จำนวนเงิน 3,216.13 ล้านบาท) และค่าซ่อมบำรุงเพื่อเตรียมสภาพเครื่องบินเมื่อส่งมอบคืนตามสัญญาเช่า จำนวนเงิน 173.43 ล้านบาท

8.21 เงินปันผลจ่าย

ที่ประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2562 เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2562 มีมติอนุมัติงดจ่ายเงินปันผลสำหรับผลการดำเนินงานประจำปี 2561

8.22 ทุนเรือนหุ้น

บริษัทมีทุนจดทะเบียนหุ้นสามัญ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 จำนวน 2,698.90 ล้านหุ้น มูลค่าหุ้นละ 10 บาท รวมเป็นทุนจดทะเบียน 26,989.00 ล้านบาท ทุนที่ออกและชำระแล้วจำนวน 21,827.72 ล้านบาท

8.23 การโอนชดเชยผลขาดทุนสะสม

เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2562 ที่ประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2562 ได้มีมติอนุมัติการโอนทุนสำรองตามกฎหมายจำนวน 2,691,275,568 บาท และสำรองส่วนล้ำมูลค่าหุ้นจำนวน 25,545,316,308 บาท รวมทั้งสิ้น 28,236,591,876 บาท เพื่อชดเชยผลขาดทุนสะสมของบริษัท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทมีผลขาดทุนสะสมจำนวน 28,533,077,895 บาท ซึ่งผู้บริหารได้แจ้งเจตนาที่จะโอนทุนสำรองตามกฎหมายและสำรองส่วนล้ำมูลค่าหุ้นเพื่อชดเชยผลขาดทุนสะสมจำนวนดังกล่าว ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปี 2562 ในที่ประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2562 โดยระบุว่าหากล้างผลขาดทุนสะสมแล้วจะทำให้ผลขาดทุนสะสมคงเหลือจำนวน 296,486,019 บาท แต่ด้วยผลกระทบจากการใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2562 ทำให้ผลขาดทุนสะสม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 จำนวน 28,533,077,895 บาท ต้องปรับปรุงรับรู้กำไรสะสมเพิ่มขึ้นจำนวน 2,159,465,173 บาท ส่งผลให้ผลขาดทุนสะสมคงเหลือเพียงจำนวน 26,373,612,722 บาท ที่จะสามารถโอนทุนสำรองตามกฎหมายจำนวน 2,691,275,568 บาท และสำรองส่วนล้ำมูลค่าหุ้นอีกเพียงจำนวน 23,682,337,154 บาท มาชดเชยผลขาดทุนสะสมจำนวน 26,373,612,722 บาท ได้ ซึ่งบริษัทได้แสดงรายการโอนผลขาดทุนสะสมดังกล่าวแล้วในไตรมาสที่ 1 ปี 2562 การบันทึกรายการโอนดังกล่าวเป็นเพียงการโอนบัญชีในส่วนของผู้ถือหุ้นเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อยอดรวมของส่วนผู้ถือหุ้นของบริษัทแต่อย่างใด โดยมีรายละเอียดการโอนขาดทุนสะสมดังต่อไปนี้

หน่วย : บาท

รายการ	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินเดิม	ผลกระทบจากการใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2562 ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินใหม่	โอนชดเชยผลขาดทุนสะสม	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2562
ทุนสำรองตามกฎหมาย	2,691,275,568	-	2,691,275,568	(2,691,275,568)	-
ส่วนเกินมูลค่าหุ้น	25,545,316,308	-	25,545,316,308	(23,682,337,154)	1,862,979,154
ขาดทุนสะสม	(28,533,077,895)	2,159,465,173	(26,373,612,722)	26,373,612,722	-

8.24 รายได้อื่น ๆ

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท	
	2562	2561	2562	2561
กำไรจากการจำหน่ายทรัพย์สิน	-	786.59	-	786.57
เงินปันผลจากบริษัทย่อย บริษัทร่วม และบริษัทอื่น	1.18	1.20	331.77	346.16
รายได้จากการให้บริการอื่นของฝ่ายซ่อมบำรุงอากาศยาน	666.99	566.22	666.99	566.22
รายได้ค่าปรับจากการส่งมอบเครื่องบินล่าช้า	-	133.24	-	133.24
รายได้ค่าปรับอื่น ๆ	146.45	393.06	146.45	393.06
รายได้จากการให้บริการห้องรับรองลูกค้า	94.91	116.80	94.91	116.80
รายได้จากการให้บริการสายการบินไทยสมายล์	-	-	42.61	53.78
รายได้ค่าบริการจัดการที่สนามบินสุวรรณภูมิ	77.63	67.36	77.63	67.36
รายได้ค่าบริการผู้โดยสารสายการบินอื่นที่สนามบินสุวรรณภูมิ	89.42	106.73	89.42	106.73
รายได้จากการให้บริการ Internet บนเครื่องบิน	26.19	16.61	26.19	16.61
รายได้จากการจำหน่ายเงินลงทุน	-	656.96	-	697.50
รายได้เงินชดเชยจากการประกันภัยทรัพย์สิน และประกันภัยบุคคล	92.00	263.46	92.00	263.46
รายได้จากค่าธรรมเนียมสนามบินที่เรียกเก็บผู้โดยสาร	1,976.56	-	1,976.56	-
อื่น ๆ	594.92	426.35	554.26	426.47
รวม	3,766.25	3,534.58	4,098.79	3,973.96

ในงวดปีบัญชีนี้บริษัทได้ปรับปรุงบัญชีหนี้สินค่าธรรมเนียมสนามบินมารับรู้เป็นรายได้อื่น ๆ (รายได้จากค่าธรรมเนียมสนามบินที่เรียกเก็บผู้โดยสาร) จำนวนเงิน 1,976.56 ล้านบาท ซึ่งเป็นข้อผิดพลาดที่ไม่มีสาระสำคัญในงวดก่อน ๆ ตามที่ได้อธิบายในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 4.1

8.25 ค่าใช้จ่ายผลประโยชน์พนักงาน

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท	
	2562	2561	2562	2561
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	27,865.51	30,073.47	27,134.28	29,228.68
ผลประโยชน์พนักงาน	3,216.99	713.90	3,170.18	652.78
ค่าตอบแทนผู้บริหารบริษัท	71.85	68.36	65.54	61.07
ค่าตอบแทนกรรมการบริษัท	17.30	18.88	14.50	15.67
รวม	31,171.65	30,874.61	30,384.50	29,958.20

ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ผู้บริหาร หมายถึง กรรมการผู้จัดการบริษัท ผู้บริหารบริษัท 4 รายแรก และผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าผู้บริหารรายที่ 4 ทุกราย ต่อจากกรรมการผู้จัดการบริษัท โดยรวมผู้บริหารบริษัทในสายงนบัญชีหรือการเงินบางคน

ในงวดปีบัญชีนี้บริษัทได้ปรับปรุงรายการค่าใช้จ่ายเงินทดแทนวันหยุดประจำปีที่ได้รับรู้รายการเป็นค่าใช้จ่ายบุคลากรในงบการเงินปีที่ผ่านมา จำนวนเงิน 1,261.53 ล้านบาท โดยปรับลดค่าใช้จ่ายบุคลากรในงวดปีนี้ ซึ่งเป็นข้อผิดพลาดที่ไม่มีสาระสำคัญในงวดก่อน ๆ ตามที่ได้อธิบายในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 4.2

ผลประโยชน์พนักงานสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562 ได้รวมต้นทุนบริการในอดีตตามประกาศคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ เรื่อง มาตรฐานขั้นต่ำของสภาพการจ้างในรัฐวิสาหกิจ (ฉบับที่ 4) จำนวนเงิน 2,689.13 ล้านบาท ตามที่ได้อธิบายในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 8.19

8.26 ผลขาดทุนจากการด้อยค่าเครื่องบิน

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2562		2561	
	จำนวน	จำนวนเงิน	จำนวน	จำนวนเงิน
เครื่องบิน	15	381.32	19	3,064.02
เครื่องยนต์	10	74.39	10	85.95
รวม		455.71		3,149.97

ผลขาดทุนจากการด้อยค่าเครื่องบินและเครื่องยนต์อะไหล่ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562 จำนวนเงิน 455.71 ล้านบาท ประกอบด้วยผลขาดทุนจากการด้อยค่าเครื่องบิน A300-600 จำนวน 1 ลำ A330-300 จำนวน 4 ลำ, A340-500 จำนวน 3 ลำ, A340-600 จำนวน 2 ลำ, B737-400 จำนวน 3 ลำ และ B747-400 จำนวน 2 ลำ รวม 15 ลำ จำนวนเงิน 381.32 ล้านบาท และผลขาดทุนจากการด้อยค่าเครื่องยนต์อะไหล่ PW4158 จำนวน 5 เครื่องยนต์ TRENT553 จำนวน 1 เครื่องยนต์ TRENT556 จำนวน 2 เครื่องยนต์ CFM56-3C1 จำนวน 2 เครื่องยนต์ รวม 10 เครื่องยนต์ จำนวนเงิน 74.39 ล้านบาท

8.27 ค่าใช้จ่ายอื่น

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท	
	2562	2561	2562	2561
ค่าเช่าสำนักงานและสาธารณูปโภค	2,554.69	2,511.05	2,554.69	2,511.05
ค่าเครื่องใช้สำนักงาน	133.15	155.16	133.15	155.16
ค่าซ่อมแซมอาคารและอุปกรณ์	624.65	689.49	624.65	689.49
ค่าจ้างแรงงานภายนอก	2,124.68	2,020.61	2,124.68	2,020.61
ค่าที่ปรึกษาและบริการ	587.92	636.39	587.92	636.39
ค่าดำเนินการป้องกันการค้ำที่ไม่เป็นธรรม	4.72	38.65	4.72	38.65
ค่าเช่าและบำรุงรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์	626.49	674.99	626.49	674.99
ค่าเช่าเครื่องมืออุปกรณ์สื่อสารและอุปกรณ์สำนักงาน	232.07	230.97	232.07	230.97
ค่าเดินทางและยานพาหนะ	530.42	567.23	530.42	567.23
ค่าสิทธิประโยชน์	398.72	419.51	398.72	419.51
ค่าเสียหายให้ลูกค้า	327.29	342.16	327.29	342.16
ค่าเผื่ออะไหล่เครื่องบินที่เสื่อมสภาพและไม่ได้ใช้งาน	156.87	403.47	156.87	403.47
ค่าใช้จ่ายบริการระวางขนส่งสินค้าพัสดุภัณฑ์	209.86	222.64	209.86	222.64
ค่าใช้จ่ายร่วมลงทุนในกลุ่ม STAR ALLIANCE	56.26	53.83	56.26	53.83
ภาษีการค้าและภาษีโรงเรือน	224.56	244.27	224.56	244.27
หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ	62.28	176.39	62.55	176.19
ค่าบริการในการใช้ระบบ IT HOSTING	96.92	79.62	96.92	79.62
ค่าปรับและดอกเบี้ย	107.70	33.47	107.70	33.47
ค่ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ	20.46	21.56	20.46	21.56
ค่าขนส่งทางบก ทางเรือ ทางอากาศ	126.24	132.15	126.24	132.15
ขาดทุนจากการจำหน่ายทรัพย์สิน	28.55	-	28.30	-
อื่น ๆ	805.62	589.59	257.43	166.26
รวม	10,040.12	10,243.20	9,491.95	9,819.67

8.28 การส่งเสริมการลงทุน งบการเงินเฉพาะบริษัท

บริษัทได้รับบัตรส่งเสริมการลงทุน สำหรับการดำเนินการขนส่งทางอากาศของเครื่องบินโดยสาร ประกอบด้วยกิจกรรมการขนส่งผู้โดยสารและกิจกรรมการขนส่งสินค้า ตามบัตรส่งเสริมการลงทุนดังต่อไปนี้

บัตรส่งเสริมการลงทุนเลขที่	วันที่ได้รับบัตรส่งเสริมการลงทุน
1874(2)/2552	19 พฤศจิกายน 2552
1446(2)/2554	21 เมษายน 2554
1178(2)/2555	10 กุมภาพันธ์ 2555
1627(2)/2555	22 พฤษภาคม 2555
2576(2)/2555	22 ตุลาคม 2555
2577(2)/2555	22 ตุลาคม 2555
1220(2)/2556	13 กุมภาพันธ์ 2556
1221(2)/2556	13 กุมภาพันธ์ 2556
1590(2)/2556	1 พฤษภาคม 2556
2357(2)/2556	27 กันยายน 2556
2358(2)/2556	27 กันยายน 2556
2360(2)/2556	27 กันยายน 2556
2362(2)/2556	27 กันยายน 2556
2363(2)/2556	27 กันยายน 2556
2364(2)/2556	27 กันยายน 2556
2365(2)/2556	27 กันยายน 2556
2366(2)/2556	27 กันยายน 2556
2367(2)/2556	27 กันยายน 2556

ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดบางประการ สิทธิพิเศษรวมถึงการได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิที่ได้รับจากการประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริมเป็นระยะเวลา 8 ปี นับแต่วันที่เริ่มมีรายได้จากการประกอบกิจการ

รายได้จากการขายหรือการให้บริการ แยกตามกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนและไม่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 มีรายละเอียดดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

รายได้จากการขายหรือการให้บริการ	งบการเงินเฉพาะบริษัท	
	2562	2561
กิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน	96,486.03	110,196.49
กิจการที่ไม่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน	77,844.36	77,720.24
รวมรายได้จากการขายหรือการให้บริการ	174,330.39	187,916.73

8.29 กำไร(ขาดทุน)ต่อหุ้น

กำไร(ขาดทุน)ต่อหุ้นขั้นพื้นฐานคำนวณโดยหารกำไรหรือขาดทุนที่เป็นส่วนของบริษัทใหญ่ด้วยจำนวนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของหุ้นสามัญที่ถือโดยผู้ถือหุ้นในระหว่างงวด

หน่วย : ล้านบาท/ล้านหุ้น

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท	
	2562	2561	2562	2561
ขาดทุนที่เป็นส่วนของบริษัทใหญ่	(12,042.41)	(11,625.17)	(11,875.51)	(8,064.27)
จำนวนหุ้นสามัญที่ออก ณ วันที่ 1 มกราคม	2,182.77	2,182.77	2,182.77	2,182.77
จำนวนหุ้นสามัญถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก	2,182.77	2,182.77	2,182.77	2,182.77
ขาดทุนต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน(บาท)	(5.52)	(5.33)	(5.44)	(3.69)

8.30 ส่วนงานดำเนินงาน

ปัจจัยในการกำหนดส่วนงาน

บริษัทกำหนดส่วนงานที่รายงานตามลักษณะของผลิตภัณฑ์และบริการ โดยผู้บริหารพิจารณาจากโครงสร้างองค์กรซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินกิจการด้านการบินพาณิชย์

บริษัทมีส่วนงานที่รายงาน 3 ส่วนงาน ประกอบด้วย ส่วนงานกิจการขนส่งทางอากาศ ส่วนงานหน่วยธุรกิจ และส่วนงานกิจการอื่น ๆ โดยส่วนงานกิจการขนส่งทางอากาศ ประกอบด้วย บริการขนส่งผู้โดยสาร บริการขนส่งสินค้า พัสดุภัณฑ์ และไปรษณีย์ภัณฑ์ ส่วนงานหน่วยธุรกิจเป็นกิจการที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการขนส่ง ประกอบด้วย การพาณิชย์สินค้าและไปรษณีย์ภัณฑ์ การบริการลูกค้าภาคพื้น การบริการลานจอดและอุปกรณ์ภาคพื้น และครัวการบิน และส่วนงานกิจการอื่น ๆ เป็นกิจการสนับสนุนการขนส่งประกอบด้วย การบริการอำนวยความสะดวกการบิน การจำหน่ายสินค้าปลอดภาษีบนเครื่องบิน การจำหน่ายสินค้าที่ระลึก ฝ่ายช่าง และการดำเนินงานของบริษัทย่อย

เกณฑ์การวัดมูลค่า

บริษัทบันทึกรายการโอนรายได้ระหว่างส่วนงานด้วยราคาที่ขายให้กับลูกค้าที่ไม่เกี่ยวข้องกับบริษัทหักส่วนลด ส่วนงานหน่วยธุรกิจด้านการบริการลูกค้าภาคพื้นบันทึกด้วยราคาต้นทุนหักส่วนลด ส่วนงานกิจการอื่น ๆ บันทึกด้วยราคาต้นทุนงบประมาณ และบริษัทได้ตัดบัญชีรายการ โอนระหว่างกันดังกล่าวในการจัดทำงบการเงินรวม

กำไร(ขาดทุน)ก่อนภาษีเงินได้ของแต่ละส่วนงานเกิดขึ้นจากรายได้รวมหักต้นทุน และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานสินทรัพย์ของส่วนงาน เป็นสินทรัพย์ที่ใช้ดำเนินงานหรือเกี่ยวข้องกับกิจการนั้น ๆ หนี้สินของส่วนงาน เป็นหนี้สินในการดำเนินงานหรือเกี่ยวข้องกับกิจการนั้น ๆ

๑๖

8.30.1 ข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงาน มีรายละเอียดดังนี้
งบการเงินรวม

งบกำไรขาดทุน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562

	กิจการขนส่งทางอากาศ		หน่วยธุรกิจ		กิจการอื่น ๆ		หน่วย : ล้านบาท	
							รวมทั้งสิ้น	
	2562	2561	2562	2561	2562	2561	2562	2561
รายได้ภายนอก	166,827.59	182,595.58	10,850.26	10,639.52	2,601.78	2,730.04	180,279.63	195,965.14
รายได้(ค่าใช้จ่าย)ระหว่างส่วนงาน	(14,612.17)	(14,441.58)	9,694.70	9,940.86	4,917.47	4,500.72	-	-
ดอกเบี้ยรับ	190.04	170.08	-	-	6.09	5.29	196.13	175.37
ผลกำไร(ขาดทุน)จากอัตราแลกเปลี่ยน								
เงินตราต่างประเทศ	4,583.99	890.34	-	-	(144.73)	20.51	4,439.26	910.85
รายได้อื่น ๆ	3,863.10	3,362.28	87.24	110.43	89.09	61.87	4,039.43	3,534.58
รวมรายได้	160,852.55	172,576.70	20,632.20	20,690.81	7,469.70	7,318.43	188,954.45	200,585.94
ค่าน้ำมันเครื่องบิน	(50,804.82)	(56,261.52)	-	-	(3,870.37)	(3,834.16)	(54,675.19)	(60,095.68)
ค่าใช้จ่ายผลประโยชน์พนักงาน	(17,606.75)	(17,551.61)	(7,284.43)	(7,340.17)	(6,280.47)	(5,982.83)	(31,171.65)	(30,874.61)
ค่าบริการการบิน	(19,374.64)	(20,841.71)	(44.98)	(45.99)	(1,638.64)	(1,277.15)	(21,058.26)	(22,164.85)
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	(15,488.28)	(17,724.36)	(395.57)	(379.43)	(903.36)	(941.57)	(16,787.21)	(19,045.36)
ผลขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์								
และเครื่องบิน	(633.92)	(3,458.98)	-	-	-	-	(633.92)	(3,458.98)
ค่าใช้จ่ายอื่น	(56,198.78)	(58,607.47)	(7,466.52)	(7,420.53)	(7,333.55)	(5,494.03)	(70,998.85)	(71,522.03)
ต้นทุนทางการเงิน	(4,440.77)	(4,507.46)	-	-	-	-	(4,440.77)	(4,507.46)
ส่วนแบ่งขาดทุนจากเงินลงทุนใน								
บริษัทร่วม	(223.20)	(522.83)	-	-	-	-	(223.20)	(522.83)
รวมค่าใช้จ่าย	(164,771.16)	(179,475.94)	(15,191.50)	(15,186.12)	(20,026.39)	(17,529.74)	(199,989.05)	(212,191.80)
กำไร(ขาดทุน)ก่อนภาษีเงินได้	(3,918.61)	(6,899.24)	5,440.70	5,504.69	(12,556.69)	(10,211.31)	(11,034.60)	(11,605.86)
รายได้ (ค่าใช้จ่าย) ภาษีเงินได้	(964.41)	68.29	-	-	(17.46)	(31.56)	(981.87)	36.73
กำไร(ขาดทุน)ของส่วนงาน	(4,883.02)	(6,830.95)	5,440.70	5,504.69	(12,574.15)	(10,242.87)	(12,016.47)	(11,569.13)

สินทรัพย์และหนี้สิน
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562

	กิจการขนส่งทางอากาศ		หน่วยธุรกิจ		กิจการอื่น ๆ		หน่วย : ล้านบาท	
							รวมทั้งสิ้น	
	2562	2561	2562	2561	2562	2561	2562	2561
สินทรัพย์หมุนเวียน	42,132.75	37,573.83	667.59	715.55	2,892.55	5,318.76	45,692.89	43,608.14
เงินลงทุนในบริษัทร่วมและเงินลงทุน								
ระยะยาวอื่น	2,160.66	2,364.71	-	-	4.25	4.01	2,164.91	2,368.72
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	159,314.64	171,791.37	5,340.44	5,225.78	2,462.48	2,581.53	167,117.56	179,598.68
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	35,901.04	35,816.83	0.06	0.01	1,947.45	1,388.94	37,848.55	37,205.78
สินทรัพย์ที่ไม่ได้ปันส่วน	-	-	-	-	-	-	3,841.24	5,939.88
สินทรัพย์รวม							256,665.15	268,721.20
หนี้สินหมุนเวียน	74,747.40	75,829.13	432.19	499.29	8,052.92	11,316.10	83,232.51	87,644.52
หนี้สินไม่หมุนเวียน	157,025.89	157,210.15	-	-	3,506.48	2,146.28	160,532.37	159,356.43
หนี้สินที่ไม่ได้ปันส่วน	-	-	-	-	-	-	1,134.56	1,263.91
หนี้สินรวม							244,899.44	248,264.86

8.30.2 รายได้จำแนกตามภูมิศาสตร์ มีรายละเอียดดังนี้

งบการเงินรวม

หน่วย : ล้านบาท

สำหรับงวด	รายได้ภายในประเทศ		รายได้ต่างประเทศ		รายได้ทั้งหมด	รายได้				รวม
	กิจการ ขนส่ง ทางอากาศ	หน่วยธุรกิจ อื่น ๆ	เอเชีย	ยุโรป		ออสเตรเลีย และ นิวซีแลนด์	รายได้ทั้งหมด	ผลกำไร จากอัตรา แลกเปลี่ยน เงินตรา ต่างประเทศ	รายได้อื่น ๆ	
ม.ค. - ธ.ค. 62	10,968.04	10,850.25	91,447.11	49,999.32	14,024.50	388.63	4,439.26	3,766.25	273.18	188,954.45
ม.ค. - ธ.ค. 61	11,576.61	10,639.52	100,255.28	53,691.60	16,309.26	762.84	910.85	3,534.58	-	200,585.94

๐๙

8.31 กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

ในงวดบัญชีนี้บริษัทจ่ายสมทบเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 1,214.70 ล้านบาท สำหรับสมาชิกที่มีอายุการทำงานไม่เกิน 20 ปี ในอัตราร้อยละ 9 ของเงินเดือน ส่วนที่มีอายุการทำงานเกิน 20 ปี ในอัตราร้อยละ 10 ของเงินเดือน

กองทุนสำรองเลี้ยงชีพบริหารงานโดยบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน กรุงเทพ จำกัด (มหาชน) บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน วรรณ จำกัด และบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน พรินซิเพิล จำกัด

8.32 หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น

8.32.1 บริษัทมีหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น ที่มีได้แสดงในงบการเงิน ดังนี้

- บริษัทได้ขอให้ธนาคารในประเทศออกหนังสือค้ำประกันในวงเงิน 120.86 ล้านบาท และธนาคารต่างประเทศออกหนังสือค้ำประกันในวงเงิน 429.48 ล้านบาท โดยกรณีบริษัทผิดสัญญา ผู้รับหนังสือค้ำประกันสามารถเรียกร้องให้ธนาคารชำระหนี้แทนได้ และธนาคารในฐานะผู้ค้ำประกันซึ่งได้ชำระหนี้แล้วมีสิทธิที่จะไล่เบียดเอาทรัพย์สินในฐานละเมิดหนี้เพื่อคืนเงินและดอกเบี้ยได้ในภายหลัง

- บริษัทถูกฟ้องร้องเป็นจำเลยในคดีพิพาทแรงงานเป็นจำนวน 13 คดี วงเงินประมาณ 103.56 ล้านบาท และถูกฟ้องร้องเป็นจำเลยในคดีเรียกค่าเสียหายในประเทศและต่างประเทศรวมวงเงินประมาณ 403.66 ล้านบาท

- ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 สำนักงานสาขาพนมเปญ ราชอาณาจักรกัมพูชา มีภาษีที่ถูกประเมินเพิ่มจากสรรพากร ราชอาณาจักรกัมพูชากรณีการตีความข้อกฎหมายที่แตกต่างกัน สำหรับปี 2560 โดยประเมินจากภาษี 3 ประเภท ได้แก่ Tax on Profit, Specific Tax และ Withholding Tax รวมภาษีที่ถูกประเมินเพิ่มพร้อมเบี้ยปรับและดอกเบี้ยเป็นจำนวนเงิน 2.65 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือประมาณ 79.80 ล้านบาท ซึ่งบริษัททำหนังสือโต้แย้งการประเมินดังกล่าวโดยผ่านที่ปรึกษาภาษี ปัจจุบันอยู่ระหว่างการพิจารณาของกรมสรรพากร ราชอาณาจักรกัมพูชา

- บริษัทเป็นผู้ประกอบการในเขตปลอดอากรได้รับหนังสือขอให้ชี้แจงข้อเท็จจริงจากกรมศุลกากร ที่ กค 0503(4)/621 ลงวันที่ 28 สิงหาคม 2560 ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความครบถ้วนของใบอนุญาตนำอาหารเข้ามาในราชอาณาจักร สำหรับสินค้าที่ควบคุมการนำเข้า โดยเจ้าหน้าที่กรมศุลกากรได้ประเมินค่าภาษีอากรที่ขาดตามใบขนสินค้าขาเข้า 252 ฉบับ แล้วพบว่า ราคาดินค้าจำนวน 492.73 ล้านบาท อากรขาเข้าจำนวน 244.36 ล้านบาท ภาษีสรรพสามิตจำนวน 754.47 ล้านบาท ภาษีเพื่อมหาดไทยจำนวน 75.45 ล้านบาท ภาษีมูลค่าเพิ่มจำนวน 109.69 ล้านบาท เงินบำรุงสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพจำนวน 14.91 ล้านบาท และเงินบำรุงองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทยจำนวน 11.18 ล้านบาท บริษัทได้จัดส่งเอกสารเพิ่มเติมให้กรมศุลกากรเพื่อประกอบการพิจารณา และกำลังอยู่ระหว่างการพิจารณาของกรมศุลกากร

8.32.2 ความคืบหน้าคดีละเมิดกฎหมายป้องกันการค้ำที่ไม่เป็นธรรม (Antitrust) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. กรณีบริษัทถูกสายการบิน British Airways ซึ่งเป็นจำเลยในคดี Cargo Civil Case ในประเทศอังกฤษ ร้องขอให้สิทธิไล่เบียด

บริษัทและสายการบินอื่น ๆ อีกกว่า 20 สายการบิน ถูกสายการบิน British Airways ซึ่งเป็นจำเลยหลักในคดีแพ่งที่ประเทศอังกฤษ ยื่นคำร้องขอต่อศาลเพื่อใช้สิทธิฟ้องไล่เบียดบริษัทตาม Part 20 แห่ง กฎหมายวิธีพิจารณาความประเศอังกฤษ สืบเนื่องจากการที่สายการบิน British Airways ถูกกลุ่มโจทก์ฟ้องให้ชดใช้ค่าเสียหายจากการกำหนดราคาค่าธรรมเนียมพิเศษ (Fuel Surcharge และ Security Surcharge) ในประเทศอังกฤษ ต่อมาศาลได้มีคำสั่งให้คู่ความทุกฝ่ายเข้าเจรจาประนีประนอมยอมความโดยวิธีการไกล่เกลี่ย และเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2561 คู่ความทุกฝ่ายได้เข้าทำสัญญาประนีประนอมยอมความกันแล้ว โดยไม่มีการยอมรับผิดตามข้อกล่าวหาของโจทก์และ British Airways แต่อย่างไรก็ตาม หลังจากนี้โจทก์และสายการบิน British Airways จะร่วมกันแจ้งการประนีประนอมยอมความและยุติคดีต่อศาล

อนึ่ง สายการบินทั้งหมดที่ถูกสายการบิน British Airways ใช้สิทธิฟ้องไล่เบียดเช่นเดียวกับบริษัทได้ดำเนินการเจรจาประนีประนอมในลักษณะเช่นเดียวกัน

2. กรณีบริษัทถูกฟ้องในคดี Cargo Civil Case ในสาธารณรัฐเกาหลี

เมื่อวันที่ 22 มกราคม 2557 บริษัทได้รับแจ้งจากสำนักงานสาขาของบริษัทในสาธารณรัฐเกาหลีว่า กลุ่มบริษัทแอลจี ได้แก่ LG Chemical, LG Electronics, LG Display และ LG Life Science ได้ยื่นฟ้องคดีแพ่งต่อสายการบินจำนวน 12 ราย รวมทั้งบริษัทในวันที่ 27 พฤศจิกายน 2556 เพื่อเรียกร้องค่าเสียหายจากการร่วมกันกำหนดราคา Fuel Surcharge ระหว่างสายการบินต่าง ๆ ในช่วงระหว่างปี 2542 - 2550 โดยกลุ่มบริษัทแอลจีได้ระบุจำนวนทุนทรัพย์ในคำฟ้องเป็นเงินจำนวน 404,000,000 วอน พร้อมดอกเบี้ย หรือประมาณ 12 ล้านบาท และได้ส่งหนังสือทูลเกล้าฯ ในการแก้ไขคำฟ้องเพื่อเพิ่มเติมจำนวนทุนทรัพย์หากกลุ่มบริษัทแอลจีสามารถพิสูจน์ได้ในภายหลัง ปัจจุบันคดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล

3. กรณีบริษัทถูกสายการบิน British Airways สายการบิน Lufthansa และสายการบิน KLM-AF ซึ่งเป็นจำเลยในคดี Cargo Civil Case ในประเทศเนเธอร์แลนด์ ยื่นคำร้องขอใช้สิทธิไล่เบี่ย

ในช่วงต้นเดือนกรกฎาคม 2558 บริษัทได้รับคำร้องขอใช้สิทธิไล่เบี่ย (Contribution Claim) จากสายการบิน British Airways สายการบิน Deutsche Lufthansa และ Lufthansa Cargo A.G. (รวมเรียกว่า "Lufthansa") และสายการบิน Koninklijke Luchtvaart Maatschappij N.V., Martin Air Holland N.V., Societe Air France S.A. (รวมเรียกว่า "KLM-AF") โดยสายการบินเหล่านี้ได้ยื่นคำร้องดังกล่าวต่อบริษัทและสายการบินอื่น ๆ อีกกว่า 20 สายการบิน จากกรณีที่ถูกโจทก์ได้ฟ้องสายการบิน British Airways, Lufthansa, KLM-AF และ Singapore Airlines และ Singapore Airline Cargo (รวมเรียกว่า "Singapore Airlines") เป็นจำเลย ตั้งแต่เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2556 โดยกล่าวหาว่า สายการบินเหล่านี้ได้ร่วมกันกำหนดราคาค่าธรรมเนียมต่าง ๆ (คดีหลัก) อย่างไรก็ตาม บริษัทไม่ได้ถูกฟ้องเป็นจำเลยในคดีหลักด้วย หลังจากนั้น สายการบิน British Airways, Lufthansa และ Swiss International, KLM-AF, Korean Airlines และ Qantas Airways ซึ่งเป็นคู่ความในคดี Contribution Claim ได้ยื่นคำร้องขอใช้สิทธิไล่เบี่ยต่อบริษัทเพิ่มเติมเป็นอีกคดีหนึ่งต่อจากคดี Contribution Claim ข้างต้น (หรือเรียกว่า Sub Contribution Claim) และบริษัทก็ได้ยื่นคำร้องขอใช้สิทธิไล่เบี่ยในลักษณะ Sub Contribution Claim นี้ต่อทุกสายการบินเช่นกันเพื่อเป็นการสงวนสิทธิของบริษัท ทั้งนี้ การฟ้องคดีแบบ Contribution Claim และ Sub Contribution Claim เป็นการฟ้องคดีเพื่อรักษาสิทธิในกรณีศาลมีคำสั่งให้แต่ละสายการบินชำระค่าเสียหายเกินสัดส่วนทางการตลาดของตนเท่านั้น ไม่ใช่การฟ้องเพื่อเรียกร้องค่าเสียหายเพิ่มเติมแต่อย่างใด

นอกจากนี้ ในช่วงเดือนธันวาคม 2559 ถึงมกราคม 2560 บริษัทได้รับคำร้องขอใช้สิทธิไล่เบี่ย (Contribution Claim) จากสายการบิน British Airways, Lufthansa และ KLM-AF โดยสายการบินเหล่านี้ได้ยื่นคำร้องดังกล่าวต่อบริษัทและสายการบินอื่น ๆ อีกกว่า 20 สายการบินจากกรณีที่มีโจทก์กลุ่มใหม่ ได้ฟ้องสายการบิน British Airways, Lufthansa, KLM-AF และ Singapore Airlines เป็นจำเลย เมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2558 ตามข้อกล่าวหาลักษณะเดียวกันกับคดีหลักคดีแรก ซึ่งบริษัทไม่ได้ถูกฟ้องเป็นจำเลยในคดีหลักนี้แต่อย่างใด ปัจจุบันทุกคดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล

8.32.3 สัญญาเช่าพื้นที่และสัญญาอนุญาตให้ประกอบกิจการ ณ ท่าอากาศยานดอนเมือง

สัญญาเช่าพื้นที่และสัญญาอนุญาตให้ประกอบกิจการระหว่าง บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) กับบริษัท สัญญาที่ 3-08/2552 ลงวันที่ 14 ธันวาคม 2553 มีกำหนดอายุสัญญา 3 ปี นับตั้งแต่วันที่ 28 กันยายน 2552 ถึงวันที่ 27 กันยายน 2555 ได้พ้นระยะเวลาการได้รับอนุญาตจากบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ให้บริษัทเช่าพื้นที่และประกอบกิจการ ณ ท่าอากาศยานดอนเมือง บริษัทอยู่ระหว่างการเจรจากับบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และอัตราค่าเช่าพื้นที่และค่าผลประโยชน์ตอบแทนจากการได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการที่จะกำหนดในสัญญาฉบับใหม่ บริษัทได้ชำระค่าเช่าพื้นที่และผลประโยชน์ตอบแทนฯ ตามอัตราที่ระบุในสัญญาเช่าพื้นที่และสัญญาอนุญาตให้ประกอบกิจการฉบับเดิม อย่างไรก็ตาม บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ขอสงวนสิทธิ์พิจารณาปรับค่าเช่าพื้นที่และค่าผลประโยชน์ตอบแทนขั้นต่ำเพิ่มขึ้น หากผลการพิจารณาการปรับเพิ่มค่าเช่าพื้นที่และค่าผลประโยชน์ตอบแทนขั้นต่ำแล้วเสร็จและมีอัตราสูงกว่าอัตราที่ระบุไว้ในสัญญาฉบับเดิม หรือหนังสือของบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ที่แจ้งขยายอายุสัญญา ๑๙

8.33 การป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสด

ในปี 2562 บริษัทนำเงินกู้ยืมที่เป็นสกุลเงินต่างประเทศมาบริหารความผันผวนของกระแสเงินสดในโอกาสของรายได้ที่เป็นสกุลเงินต่างประเทศในโอกาสที่คาดการณ์ไว้ ทั้งนี้ กำไรหรือขาดทุนจากผลต่างอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ซึ่งเป็นผลจากความแตกต่างของอัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่กำหนดความสัมพันธ์ หรือ ณ วันที่เบิกเงินกู้ยืม (แล้วแต่วันใดเกิดขึ้นหลัง) จนถึงวันที่รายงาน กำไรหรือขาดทุนที่เกิดขึ้นจากการป้องกันความเสี่ยงส่วนที่มีประสิทธิผล จะบันทึกในองค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น ในส่วนของผู้ถือหุ้น โดยรายการกำไรหรือขาดทุนดังกล่าวจะโอนเข้ากำไรหรือขาดทุนในงวดเดียวกันกับงวดที่รายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงดังกล่าวรับรู้ในกำไรหรือขาดทุน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทรับรู้กำไรจำนวน 70.58 ล้านบาท จากการถือปฏิบัติตามการบัญชีป้องกันความเสี่ยงสำหรับธุรกรรมเงินกู้ต่างประเทศกับรายได้ที่เป็นสกุลเงินต่างประเทศในโอกาสที่คาดการณ์

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 ระยะเวลาที่คาดว่ากระแสเงินสดของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงจะเกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อกำไรหรือขาดทุน แสดงได้ดังนี้

งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะบริษัท

ปี 2562

หน่วย : ล้านบาท

	3 เดือน หรือน้อยกว่า	มากกว่า 3 เดือน ถึง 1 ปี	มากกว่า 1 ปี ถึง 5 ปี	มากกว่า 5 ปี	รวม
กระแสเงินสดรับ	6,787.77	16,584.29	126,766.60	396,841.49	546,980.15

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทแสดงกำไรจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าสุทธิธรรมของการป้องกันความเสี่ยงกระแสเงินสดเฉพาะส่วนที่มีประสิทธิผล จำนวน 819.13 ล้านบาท ในองค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น โดยจำนวนเงินดังกล่าวคาดว่าจะรับรู้ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จตลอดระยะเวลาของรายได้ในโอกาสที่คาดการณ์ตามตารางดังกล่าวข้างต้น

8.34 การเปิดเผยข้อมูลเครื่องมือทางการเงิน งบการเงินเฉพาะบริษัท

8.34.1 ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ย

ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยในงบการเงิน เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยในตลาดที่อาจส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของบริษัททั้งในปัจจุบันและอนาคต

ตารางแสดงอัตราดอกเบี้ยถ่วงน้ำหนัก (Weighted Average Interest Rate) และจำนวนหนี้สินทางการเงิน

หน่วย : ล้านบาท

ปี 2562

หนี้สิน ทางการเงิน	อัตราดอกเบี้ย ถ่วงน้ำหนัก	จำนวนเงินกู้คงเหลือ ตามสัญญาดอกเบี้ยลอยตัว			จำนวนเงินกู้คงเหลือ ตามสัญญาดอกเบี้ยคงที่			ยอดรวม
		น้อยกว่า 1 ปี	1 ถึง 5 ปี	มากกว่า 5 ปี	น้อยกว่า 1 ปี	1 ถึง 5 ปี	มากกว่า 5 ปี	
แยกตามสกุลเงิน								
ดอลลาร์สหรัฐ	3.98	1,515.70	6,207.82	5,541.23	-	-	-	13,264.75
เยนญี่ปุ่น	1.08	1,810.92	6,405.85	3,552.06	-	-	-	11,768.83
เงินยูโร	1.52	4,039.21	14,240.53	2,988.27	1,089.81	4,359.23	6,528.40	33,245.45
เงินบาท	3.94	4,190.12	7,088.21	186.76	12,585.00	31,437.00	33,586.00	89,073.09
รวม		11,555.95	33,942.41	12,268.32	13,674.81	35,796.23	40,114.40	147,352.12

หน่วย : ล้านบาท

ปี 2561

หนี้สิน ทางการเงิน	อัตราดอกเบี้ย ถ่วงน้ำหนัก	จำนวนเงินกู้คงเหลือ ตามสัญญาดอกเบี้ยลอยตัว			จำนวนเงินกู้คงเหลือ ตามสัญญาดอกเบี้ยคงที่			ยอดรวม
		น้อยกว่า 1 ปี	1 ถึง 5 ปี	มากกว่า 5 ปี	น้อยกว่า 1 ปี	1 ถึง 5 ปี	มากกว่า 5 ปี	
แยกตามสกุลเงิน								
ดอลลาร์สหรัฐ	4.78	1,740.27	6,612.12	7,651.27	-	-	-	16,003.66
เยนญี่ปุ่น	1.07	1,903.41	7,160.54	5,339.00	-	-	-	14,402.95
เงินยูโร	1.76	5,183.63	16,373.29	7,018.62	1,198.64	4,794.56	8,378.98	42,947.72
เงินบาท	4.26	3,307.14	6,108.92	656.17	12,530.00	25,590.00	29,730.00	77,922.23
รวม		12,134.45	36,254.87	20,665.06	13,728.64	30,384.56	38,108.98	151,276.56

บริษัทมีนโยบายบริหารความเสี่ยงจากความผันผวนของอัตราดอกเบี้ย โดยใช้เครื่องมือทางการเงินในตลาดอนุพันธ์ ได้แก่ Cross Currency Swap (CCS) และ/หรือ Interest Rate Swap (IRS) เพื่อแปลงอัตราดอกเบี้ยลอยตัวที่มีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้นมาเป็นอัตราดอกเบี้ยคงที่ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทมีภาระหนี้เงินกู้ระยะยาว ภาระหนี้ภายใต้สัญญาเช่าซื้อที่เป็นอัตราดอกเบี้ยลอยตัวต่ออัตราดอกเบี้ยคงที่หลังการทำธุรกรรม Cross Currency Swap (CCS) ประมาณร้อยละ 34 ต่อ 66 ปัจจุบันบริษัทไม่มีธุรกรรม IRS คงค้างแต่อย่างใด

๐๓ /

8.34.2 ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน

จากการที่บริษัทมีรายได้เป็นเงินบาทและเงินตราต่างประเทศกว่า 50 สกุล โดยมีสกุลหลักได้แก่ ดอลลาร์สหรัฐ (USD) บาท (THB) ยูโร (EUR) และเยน (JPY) และมีค่าใช้จ่ายในสกุลหลัก ได้แก่ ดอลลาร์สหรัฐ (USD) และบาท (THB) ในขณะที่มีหนี้สินระยะยาวใน 4 สกุลเงิน ได้แก่ ดอลลาร์สหรัฐ (USD) ยูโร (EUR) บาท (THB) และเยน (JPY) บริษัทได้ดำเนินการบริหารความเสี่ยงอันเนื่องมาจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน ซึ่งเป็นปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้ บริษัทได้ดำเนินการโดยใช้หลักการ Natural Hedging คือ การจัดให้ค่าใช้จ่ายเป็นเงินสกุลเดียวกับรายได้มากที่สุดและกู้เงินพร้อมกับปรับโครงสร้างเงินกู้ให้สอดคล้องกับเงินสดสุทธิจากการดำเนินการ (Net Operating Cash Flow) พร้อม ๆ กับการลดความเสี่ยงของการมีหนี้เป็นเงินสกุลต่างประเทศมากขึ้นไป โดยการมีหนี้สกุลเงินบาทด้วยส่วนหนึ่ง เพื่อที่จะลดความผันผวนของรายการผลกำไร(ขาดทุน)จากอัตราแลกเปลี่ยนในงบการเงิน ด้วยการวางแผนในการจัดหาเงินทุนและการใช้เครื่องมือทางการเงินในการทำธุรกรรมที่เหมาะสม ได้แก่ Cross Currency Swap (CCS) ในช่วงที่ตลาดเงินเอื้ออำนวย โดย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทมีสัดส่วนเงินกู้ระยะยาวในสกุลหลักภายหลังจากการทำ CCS ดังนี้ USD:EUR:JPY:THB:CHF = 4:27:10:54:5 นอกจากนี้ บริษัทได้ใช้เครื่องมือทางการเงิน ได้แก่ Forward Contract เพื่อจัดหาเงินชำระหนี้ในสกุลเงินที่บริษัทมีภาระผูกพันในอนาคต

ปัจจุบัน บริษัทมีธุรกรรม CCS จำนวนทั้งสิ้น 16 รายการ โดยแบ่งเป็นการแปลงหนี้เงินบาท (THB) เป็นหนี้สกุลยูโร (EUR) อัตราดอกเบี้ยคงที่ 5 รายการ แปลงหนี้เงินบาท (THB) เป็นหนี้สกุลเยน (JPY) อัตราดอกเบี้ยคงที่ 2 รายการ แปลงหนี้เงินบาท (THB) เป็นหนี้สกุลเยน (JPY) อัตราดอกเบี้ยลอยตัว 3 รายการ แปลงหนี้สกุลเงินยูโร (EUR) เป็นหนี้สกุลเยน (JPY) อัตราดอกเบี้ยคงที่ 2 รายการ และแปลงหนี้สกุลดอลลาร์สหรัฐ (USD) เป็นหนี้สกุลเงินสวิสฟรังก์ (CHF) อัตราดอกเบี้ยคงที่ 4 รายการ โดยวงเงินทั้งสิ้นของธุรกรรม CCS ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 มีจำนวนเทียบเท่า 16,262.46 ล้านบาท ซึ่งจะมีการชำระแลกเปลี่ยนเงินต้นและดอกเบี้ยเป็นรายเดือน รายไตรมาส และทุก ๆ 6 เดือน โดยธุรกรรม CCS ดังกล่าว จะทยอยสิ้นสุดสัญญาตั้งแต่ปี 2563 ถึงปี 2571

หน่วย : ล้านบาท

หนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ

สกุลเงิน	ครบกำหนด ภายใน 1 ปี	2562		2561		
		1 ถึง 5 ปี	ครบกำหนด เกินกว่า 5 ปี	ครบกำหนด ภายใน 1 ปี	1 ถึง 5 ปี	ครบกำหนด เกินกว่า 5 ปี
ดอลลาร์สหรัฐ	1,515.70	6,207.82	5,541.23	1,740.27	6,612.12	7,651.27
เยนญี่ปุ่น	1,810.92	6,405.85	3,552.06	1,903.41	7,160.54	5,339.00
เงินยูโร	5,129.02	18,599.76	9,516.67	6,382.27	21,167.85	15,397.60

8.34.3 ความเสี่ยงด้านราคาน้ำมัน

ความผันผวนของราคาน้ำมันจะขึ้นอยู่กับอุปสงค์และอุปทานของน้ำมันเชื้อเพลิงในตลาดโลก รวมทั้งผลกระทบจากสภาวะการณ์ทางการเมืองระหว่างประเทศ ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อผลการดำเนินงาน เนื่องจากน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นวัตถุดิบที่สำคัญในการดำเนินธุรกิจขนส่งทางอากาศ บริษัทได้จัดทำการประกันความเสี่ยงราคาน้ำมัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดความผันผวนของต้นทุนด้านน้ำมันอากาศยาน และเพื่อให้ผลประกอบการของบริษัทเป็นไปตามเป้าหมายและเป็นการปกป้องมูลค่าของบริษัทให้แก่ผู้ถือหุ้นและผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยมีใช้เป็นการแสวงหารายได้หรือหวังผลกำไรเพิ่มเติมจากการบริหารความเสี่ยงราคาน้ำมัน

บริษัทได้มีการบริหารความเสี่ยงราคาน้ำมันอากาศยานอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ โดยกำหนดนโยบายการบริหารความเสี่ยงราคาน้ำมันฯ ให้สามารถจัดทำประกันความเสี่ยงราคาน้ำมันฯ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 20 และไม่เกินร้อยละ 80 ของปริมาณการใช้ในรอบหนึ่งปีงบประมาณ และระยะเวลาประกันไม่เกิน 24 เดือน โดยการกำหนดราคาน้ำมันฯ ขึ้นต่ำและขึ้นสูงไว้ ซึ่งบริษัทจะต้องรับภาระส่วนต่างหากราคาน้ำมันฯ ต่ำกว่าราคาขั้นต่ำ ในทางกลับกันบริษัทจะได้รับชดเชยส่วนต่างหากราคาน้ำมันฯ สูงกว่าราคาขั้นสูง โดยการรับชดเชยหรือจ่ายชดเชยส่วนต่างเป็นเงิน สกุลดอลลาร์สหรัฐ สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัท ได้ประกันความเสี่ยงราคาน้ำมันฯ ในสัดส่วนถัวเฉลี่ยร้อยละ 57 ของปริมาณการใช้ และบริษัท ยังได้จัดทำการบริหารความเสี่ยงราคาน้ำมันอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีภาระผูกพันถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2563 ในสัดส่วนถัวเฉลี่ยร้อยละ 45 ของปริมาณการใช้น้ำมันทั้งหมด

8.34.4 มูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงิน

มูลค่ายุติธรรม หมายถึง ราคาที่จะได้รับจากการขายสินทรัพย์ หรือจะจ่ายเพื่อโอนหนี้สิน ในรายการที่เกิดขึ้นในสภาพปกติระหว่างผู้ร่วมตลาด ณ วันที่วัดมูลค่า

บริษัทใช้วิธีการและข้อสมมติที่บริษัทใช้ในการประมาณมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงินแต่ละชนิด ดังนี้

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด เจ้าหนี้การค้า เงินกู้ยืม เงินค้างจ่าย เป็นมูลค่ายุติธรรมที่ใกล้เคียงกับราคาที่เป็นที่กในบัญชี

เงินลงทุนทั่วไป เป็นมูลค่ายุติธรรมโดยประมาณจากราคาตามบัญชีสุทธิจากค่าเผื่อการด้อยค่า สำหรับเงินลงทุนในตราสารทุนที่มีราคาตลาด เป็นมูลค่ายุติธรรมตามราคาตลาด

ลูกหนี้การค้า เป็นมูลค่ายุติธรรมจากยอดลูกหนี้การค้าสุทธิจากค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญตามบัญชี

ธุรกรรมอนุพันธ์ทางการเงิน เป็นมูลค่ายุติธรรมที่เกิดจากการปรับมูลค่าของสัญญาที่บริษัททำไว้กับธนาคารตั้งแต่เริ่มต้น ด้วยราคาตลาด ณ วันที่ในรายงานเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงมูลค่าของสัญญา ณ เวลาปัจจุบันมากขึ้น

ตารางต่อไปนี้จะแสดงการเปิดเผยมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงินที่ไม่รับรู้ในงบการเงินรวม และงบการเงินเฉพาะบริษัท บริษัทและบริษัทย่อยมีสินทรัพย์และหนี้สินที่วัดค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมแยกแแสดงตามลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562	งบการเงินรวม			
	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
สินทรัพย์ที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม				
ตราสารอนุพันธ์				
สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า	-	2,450.37	-	2,450.37
สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย	-	-	-	-
สัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงิน	-	1.15	-	1.15
สัญญาแลกเปลี่ยนราคาน้ำมัน	-	713.53	-	713.53
หนี้สินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม				
ตราสารอนุพันธ์				
สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า	-	1,664.27	-	1,664.27
สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย	-	-	-	-
สัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงิน	-	1.19	-	1.19
สัญญาแลกเปลี่ยนราคาน้ำมัน	-	-	-	-

หน่วย : ล้านบาท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	งบการเงินรวม			
	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
สินทรัพย์ที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม				
ตราสารอนุพันธ์				
สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า	-	1,669.72	-	1,669.72
สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย	-	-	-	-
สัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงิน	-	0.81	-	0.81
สัญญาแลกเปลี่ยนราคาน้ำมัน	-	-	-	-
หนี้สินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม				
ตราสารอนุพันธ์				
สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า	-	1,132.27	-	1,132.27
สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย	-	-	-	-
สัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงิน	-	3.85	-	3.85
สัญญาแลกเปลี่ยนราคาน้ำมัน	-	4,563.60	-	4,563.60

หน่วย : ล้านบาท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562	งบการเงินเฉพาะบริษัท			
	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
สินทรัพย์ที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม				
ตราสารอนุพันธ์				
สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า	-	2,450.37	-	2,450.37
สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย	-	-	-	-
สัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงิน	-	1.15	-	1.15
สัญญาแลกเปลี่ยนราคาน้ำมัน	-	713.53	-	713.53
หนี้สินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม				
ตราสารอนุพันธ์				
สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า	-	1,664.27	-	1,664.27
สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย	-	-	-	-
สัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงิน	-	1.19	-	1.19
สัญญาแลกเปลี่ยนราคาน้ำมัน	-	-	-	-

หน่วย : ล้านบาท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	งบการเงินเฉพาะบริษัท			
	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
สินทรัพย์ที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม				
ตราสารอนุพันธ์				
สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า	-	1,669.72	-	1,669.72
สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย	-	-	-	-
สัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงิน	-	0.81	-	0.81
สัญญาแลกเปลี่ยนราคาน้ำมัน	-	-	-	-
หนี้สินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม				
ตราสารอนุพันธ์				
สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า	-	1,132.27	-	1,132.27
สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย	-	-	-	-
สัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงิน	-	3.85	-	3.85
สัญญาแลกเปลี่ยนราคาน้ำมัน	-	4,137.92	-	4,137.92

๑๖

เทคนิคการประเมินมูลค่ายุติธรรมและข้อมูลที่ใช้สำหรับการวัดมูลค่ายุติธรรมระดับ 2

มูลค่ายุติธรรมของตราสารอนุพันธ์คำนวณ โดยใช้เทคนิคการคิดมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดในอนาคต และแบบจำลองตามทฤษฎีในการประเมินมูลค่าโดยใช้อัตราคิดลดที่ปรับด้วยความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องอย่างเพียงพอ ซึ่งข้อมูล ที่นำมาใช้ในการประเมินมูลค่ายุติธรรมส่วนใหญ่เป็นข้อมูลที่สามารถสังเกตได้ในตลาดที่เกี่ยวข้อง เช่น อัตราแลกเปลี่ยนทันที อัตราแลกเปลี่ยนล่วงหน้าของเงินตราต่างประเทศ อัตราดอกเบี้ย อัตราผลตอบแทนของตราสารหนี้ ราคาน้ำมันล่วงหน้า และราคาน้ำมันตามสัญญา เป็นต้น

สำหรับงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัท ได้เปลี่ยนแปลงการเปิดเผยมูลค่ายุติธรรมของ เครื่องมือทางการเงิน โดยแสดงแบบผลรวมเป็นมูลค่ายุติธรรมของแต่ละสัญญา และเปลี่ยนแปลงการใช้อัตราคิดลดสำหรับ ตราสารอนุพันธ์โดยใช้ข้อมูลทางการเงินที่ใช้อย่างแพร่หลายในอุตสาหกรรมบริการทางการเงิน เช่น ใช้อัตราคิดลด จากธนาคาร และได้เปลี่ยนแปลงการเปิดเผยมูลค่ายุติธรรมของงบการเงินสำหรับปี 2561 ที่แสดงเปรียบเทียบด้วยแล้ว

ในระหว่างปี ไม่มีการโอนรายการระหว่างลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม

8.35 สัญญาและภาระผูกพัน

สัญญาและภาระผูกพันเช่าเครื่องบิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัท ได้ลงนามในสัญญาเช่าดำเนินงาน (Operating Lease) เครื่องบินจำนวน 42 ลำ โดยมีภาระผูกพันที่ต้องจ่ายค่าเช่าเครื่องบินตามสัญญาเช่าดำเนินงานเป็นจำนวนเงิน 3,587.67 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือ ประมาณ 108,818.64 ล้านบาท ประกอบด้วยเครื่องบิน A320-200 จำนวน 15 ลำ A350-900 จำนวน 8 ลำ B777-300ER จำนวน 11 ลำ B787-8 จำนวน 6 ลำ B787-9 จำนวน 2 ลำ โดยมีเครื่องบินที่บริษัท ดำเนินการรับมอบเรียบร้อยแล้วจนถึง สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562 จำนวน 39 ลำ และมีเครื่องบินที่ยังไม่ถึงกำหนดรับมอบอีกจำนวน 3 ลำ ทั้งนี้ มีเครื่องบิน ครบกำหนดสัญญาเช่าดำเนินงานในปี 2563-2567 จำนวน 6 ลำ เครื่องบินครบกำหนดสิ้นสุดสัญญาในปี 2568-2573 จำนวน 36 ลำ

ภาระผูกพันค่าเช่า ตามสัญญาเช่าเครื่องบินทั้ง 42 ลำ สำหรับระยะเวลาแต่ละช่วงมีดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

ภาระผูกพัน	ภายใน 1 ปี	เกิน 1 ปี – 5 ปี	เกิน 5 ปี
ค่าเช่า	13,418.27	56,815.80	38,584.57

๑๖

8.36 ประเมินการผลการดำเนินงาน

บริษัทได้จัดทำประมาณการผลการดำเนินงานเพื่อใช้ในการวางแผนการบริหารกิจการในอนาคตล่วงหน้า และใช้ในการพิจารณาผลกระทบทางบัญชี โดยมีการพิจารณาปัจจัยที่มีผลกระทบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายใน อาทิ เช่น ภาวะเศรษฐกิจ ภาวะการเติบโตของตลาด คู่แข่งขัน กลุ่มเป้าหมายลูกค้า นโยบายการบริหารงาน และผลการดำเนินงานที่ผ่านมา เป็นต้น

บริษัทได้กำหนดสมมติฐานทางการเงิน โดยคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ทั้งในด้านรายได้และค่าใช้จ่าย เพื่อจัดทำประมาณการผลการดำเนินงาน ซึ่งเป็นสมมติฐานที่ดีที่สุดในขณะที่มีการจัดทำประมาณการดังกล่าว โดยประมาณการดังกล่าวได้รับการเห็นชอบจากฝ่ายบริหารของบริษัท และอยู่ระหว่างการพิจารณาอนุมัติโดยคณะกรรมการของบริษัท บริษัทนำข้อมูลดังกล่าวมาคำนวณผลกระทบทางบัญชีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

8.37 การจัดประเภทรายการใหม่

ในปี 2562 บริษัทได้มีการจัดประเภทรายการใหม่สำหรับบัญชีเงินมัดจำสัญญาเช่าเครื่องบินจากเดิมแสดงรายการในค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าและเงินมัดจำทั้งจำนวน เปลี่ยนเป็นแสดงรายการในค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าและเงินมัดจำ เฉพาะส่วนที่ไม่เกิน 1 ปี ส่วนที่เกิน 1 ปีแสดงในสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น สำหรับบัญชีเงินประกันการบำรุงรักษาเครื่องบินตามสัญญาเช่าจากเดิมแสดงรายการรวมในสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น เปลี่ยนเป็นแยกแสดงรายการเป็นเงินประกันการบำรุงรักษาเครื่องบิน และสำหรับปี 2561 ได้จัดประเภทรายการใหม่เพื่อนำมาแสดงเปรียบเทียบในงบแสดงฐานะการเงินให้สอดคล้องกับการจัดประเภทของรายการทางบัญชีสำหรับปี 2562 ดังนี้

ปี 2561 งบการเงินเฉพาะบริษัท	ตามที่	จัดประเภทใหม่	หน่วย : ล้านบาท
	รายงานไว้เดิม	เพิ่มขึ้น (ลดลง)	ตามที่ จัดประเภทใหม่
งบแสดงฐานะการเงิน			
สินทรัพย์หมุนเวียน			
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าและเงินมัดจำ	7,529.15	(5,420.44)	2,108.71
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
เงินประกันการบำรุงรักษาเครื่องบิน	-	13,552.03	13,552.03
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	26,185.20	(8,131.59)	18,053.61
หน่วย : ล้านบาท			
ปี 2561 งบการเงินรวม	ตามที่	จัดประเภทใหม่	ตามที่
	รายงานไว้เดิม	เพิ่มขึ้น (ลดลง)	จัดประเภทใหม่
งบแสดงฐานะการเงิน			
สินทรัพย์หมุนเวียน			
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าและเงินมัดจำ	7,321.91	(5,420.44)	1,901.47
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
เงินประกันการบำรุงรักษาเครื่องบิน	-	13,538.58	13,538.58
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	26,318.70	(8,118.14)	18,200.56

8.38 เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน

8.38.1 บริษัทมีแผนการเข้าทำธุรกรรมอนุพันธ์ทางการเงิน ได้แก่ Cross Currency Swap (CCS) สำหรับค่าเช่าเครื่องบินเพื่อการดำเนินงานที่เป็นสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐ (USD) และหุ้นกู้สกุลเงินบาท โดยจะทยอยเข้าทำตามภาวะตลาดเงินเอื้ออำนวย

8.38.2 ในเดือนกุมภาพันธ์ 2563 บริษัท สาขาการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) ได้เสนอขายหุ้นสามัญเพิ่มทุนจำนวนรวม 888,147,358 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 1 บาท ในราคาเสนอขายราคา 2.50 บาท ซึ่งบริษัท สาขาการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) ได้รับเงินสุทธิหลังหักค่าใช้จ่ายในการขายหุ้นสามัญจำนวนเงิน 1,548.24 ล้านบาท ซึ่งบริษัทไม่ได้ซื้อหุ้นสามัญเพิ่มทุน จึงทำให้สัดส่วนการถือหุ้นของบริษัทจากเดิมร้อยละ 15.94 ลดลงเหลือร้อยละ 13.28

8.38.3 ตามที่สถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัส COVID-19 ได้แพร่ระบาดอย่างต่อเนื่องในหลายประเทศ ทำให้รัฐบาลของประเทศไทยและรัฐบาลของประเทศต่าง ๆ ได้ประกาศห้ามหรือเตือนประชาชนของตนให้งดการเดินทางไปยังประเทศที่มีการแพร่ระบาด ซึ่งส่งผลกระทบต่ออย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้กับอุตสาหกรรมการบินและการท่องเที่ยว เป็นเหตุให้บริษัทต้องปรับลดเที่ยวบินและลดปริมาณผลิตให้สอดคล้องกับจำนวนผู้โดยสารที่ลดลง

อย่างไรก็ตาม บริษัทอยู่ระหว่างดำเนินการตามมาตรการบริหารจัดการผลกระทบจากไวรัส COVID-19 อย่างเข้มข้น โดยจัดตั้งคณะทำงานเพื่อการแก้ไขปัญหา สั่งการและเฝ้าติดตามอย่างใกล้ชิดเพื่อรับมือกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งยังไม่มีสัญญาณจะคลี่คลายแต่กลับทวีความรุนแรงและลุกลามไปในภูมิภาคยุโรปและอีกหลายประเทศในขณะนี้

8.39 การอนุมัติงบการเงิน

งบการเงินนี้ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัทให้ออกงบการเงินเมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2563

๑๖๐